

Affaldsselskabet
Argo erkender
ulovlige udbud

argo

indkøb side 3

Danske regelryttere
henter inspiration hos
frække hollændere

samskabelse side 14

Ulla Årmand med ild i
røven blev borgmester
på trods.

bagom borgmesteren
side 20

kommunen.dk

POLITIK FRA RØDDERNE

TORSDAG 15. NOVEMBER 2018 / NR. 10 · 61. ÅRGANG

Kortlægning

Sosu'er har det værste kommunale arbejdsmiljø

arbejdsliv side 8

FOTO: MIRIAM DALSGAARD / RITZAU SCANPIX

Dansk Erhverv stævner tre kommuner for at droppe udbud

Dansk Erhverv stævner Holstebro, Lemvig og Struer kommuner for ikke at have overholdt udbudsloven og hjemtaget en opgave i udbud uden saglig grund, oplyser interesseorganisationen.

De tre havde først sendt en opgave om drift af kommunernes fælles hjælpemiddeldepot i udbud for siden selv at vælge at varetage opgaven.

Dette skete under påskud af økonomiske besparelser, men reelt kommer kommunens egen drift til at overstige nogle af de private tilbud med hele to mio. kr.

Dansk Erhverv lægger vægt på, at hjemtagningen af udbuddet er i strid med udbudslovens gennemsigtighedsprincip og foretaget uden gyldig grund til at annullere udbuddet, ligesom kommunerne har givet urigtige oplysninger om, hvorfor udbuddet blev annulleret.

410.000.000.000

Danmark var kun én brik i et langt større komplot, som har ramt ni lande i Europa og tømt offentlige kasser for anslået 410 milliarder kroner.

Størst beskatning i Odsherred, lavest i Gentofte

Odsherred får landets højeste beskatningsniveau i 2019 på 27,52 efterfulgt af Langeland, Læsø, Lolland og Norddjurs. Det laveste beskatningsniveau får borgerne i Gentofte med 21,78 efterfulgt af Rudersdal, Frederiksberg, Hørsholm og Greve.

Det viser en opgørelse fra KL, efter at de kommunale budgetter er faldet på plads.

Beskatningsniveauet er defineret som det samlede provenu fra indkomstskat og grundskyld i forhold til kommunens vægtede beskatningsgrundlag. Indtægter fra dækningsafgifter indgår ikke i beskatningsniveauet.

Vandværker vinder skattesag om milliarder i Højesteret

De danske vandværker har vundet en principiel skattesag i Højesteret. Østre Landsret havde i januar ellers givet SKAT medhold i sagen. Sagen strækker sig tilbage til 2009, hvor Folketinget besluttede, at kommunernes vandselskaber skulle ændres til aktieselskaber.

Der har i den forbindelse været uenighed om, hvordan værdien af vandværkerne skulle opgøres. Vandværkerne har ment, at prisen på bygninger og anlæg er sat for lavt, og dermed har de fået lavere fradrag end ellers. Sagen har været ført af de to organisationer Danva og Danske Vandværker mod Skatteministeriet. Sagen har været anlagt af Hvidovre Vand A/S og Hjørring Vand A/S som prøvesager. Men dommen kan også få betydning for 273 andre vandselskaber.

I weekenden mødtes verdens ledere på tværs af nationer for at markere 100-året for 1. Verdenskrigs afslutning – som her Tysklands kansler Angela Merkel og Frankrigs præsident Emmanuel Macron. Foto: Philippe Wojazer / Ritzau Scanpix

Pittsburgh skal klima-inspireres af Aarhus

Pittsburgh, som er arnestedet for USA’s industri, vil omstille byen til en grøn fremtid. Derfor har Aarhus og Pittsburgh indledt et samarbejde, som skal styrke industribyen ved grøn omstilling og skabe muligheder for eksport af dansk energiteknologi, oplyser Aarhus Kommune.

Pittsburgh ligger i staten Pennsylvania, der har en rig beholdning af fossile energiresourcer, men vil omstille sig til en grøn fremtid. Da de to byer er på samme størrelse, og bystyret i Pittsburgh finder, at Aarhus har en tilgang til grøn omstilling, som peger i den retning, Pittsburgh gerne vil, har man i samarbejde med Energi-styrelsen og Udenrigsministeriet indledt et samarbejde.

Jeppe Jakobsen
@MFjeppejakobsen

Jeg kan forstå at en radiatorskjuler i København koster det samme som at få skåret hul i taget, bygget og tækket en kvist, monteret vindue samt udført indvendigt gipsarbejde i Mørkøv (tre mand i tre dage inkl materialer). De er sgu ikke for kloge derinde i København. #dkpol

“Vi har fået os rodet ind i alle mulige internationale domstole og konventioner - nu er det vores opgave at rode os ud igen, så vi får herredømmet tilbage.”
Socialdemokratiets gruppeformand Henrik Sass Larsen i TV2 News-programmet Pind & Sass.

Hver tredje stol står tom ved integrations-danskundervisning

Flygtninge og familiesammenførte under integrationsprogrammer var i 2017 fraværende fra danskundervisningen i 36,4 procent af undervisningstiden, viser en analyse fra Økonomi- og Indenrigsministeriets benchmarkingenhed.

Det gennemsnitlige fravær på landsplan er i årene fra 2014 til 2017 steget med 11,6 procentpoint (fra 24,8 procent til 36,4 procent), og heraf udgør stigningen fra 2016 til 2017 alene 5,1 procentpoint.

Danmarks tredjestørste affaldsselskab erkender ulovlige indkøb for 94 mio. kr.

Landets tredjestørste kommunalt ejede affaldsselskab har i en lang årrække handlet i strid med udbudsreglerne.

indkøb

Af Tobias Hansen Bødker
tobias@kommunen.dk

og Jens Holm
jens@kommunen.dk

Det er ikke kun hos det kommunalt ejede Amager Resource Center (ARC), at et affaldsselskab i årevis har brudt udbudsreglerne og indgået en lang række ulovlige millionkontrakter.

Også hos landets tredjestørste affaldsselskab, Argo, er store pengestrømme år efter år flydt fra selskabet direkte videre til private leverandører udenom reglerne.

Igennem mindst syv år har

selskabet, der har hovedsæde i Roskilde, indgået ulovlige kontrakter til en sammenlagt værdi af mere end 94 millioner kroner uden udbud, selv om kontrakterne har haft en så høj værdi, at de ifølge reglerne skulle have været udbudt i hele EU.

Det erkender selskabet, der er ejet af ni sjællandske kommuner, efter kommunen.dk har fået aktindsigt i dokumenter og materiale om Argos indkøb hos selskabets største leverandører.

- Der har simpelthen ikke været nok opmærksomhed på, hvad der gjaldt af regler, erkender selskabets direktør,

Trine Lindegaard Holmberg.

Hun betegner regelbruddet som alvorligt og tager samtidig afstand fra den hidtidige, ulovlige praksis.

- Jeg lægger rigtig megen vægt på, at vi gør tingene ordentligt, at vi får de bedste priser, og at vi selvfølgelig overholder de regler, der gælder for indkøb og udbud. Derfor er det selvfølgelig ikke godt nok. Det er ikke i orden, at vi ikke har overholdt de her regler, siger direktøren.

Argo har fundet fejlene så alvorlige, at det kommunalt ejede selskab nu har valgt at bruge penge på eksterne advokater, der skal endeven- de kontraktbunkerne og hjælpe med at få sendt de udbudspligtige indkøb i udbud.

"En alvorlig overtrædelse"

Ifølge en række indkøbsoversigter fra Argo, som kommunen.dk har fået aktindsigt i, har affaldsselskabet i perio-

"Hvis det tager direktøren nogle få timer at finde fejl for 30 mio. kr., så må man jo nok sige, at direktøren bør sætte sig ned og bruge lidt mere tid på at gennemgå sin forretning."

Jacob Georg Naur, ekspert i udbudsret

den fra 2012 til 2018 handlet ulovligt for lidt mere end 94 millioner kroner hos fire forskellige leverandører.

Oversigterne afslører, at de private firmaer har fået pengebeløb, der enten per år eller over en fireårig periode over-

skrider de lovbestemte tær-

skelværdier for, hvornår Argo burde have sendt handlerne i udbud.

Det drejer sig blandt andet om simple vareindkøb som eksempelvis af mineraluld, tegl, vinduer, jord, gips og trykimprægneret træ, men også om tjenesteydelser som rengøring og behandling af haveaffald.

Blandt andet har virksomheden RGS Nordic fået 51,3 millioner kroner af Argo i perioden 2012 til 2018, mens for eksempel Marius Pedersen har modtaget 13,2 millioner kroner.

- Det er en alvorlig overtrædelse af reglerne, og det er bemærkelsesværdigt, at der ikke er blevet taget hånd om det her tidligere, siger Jacob Georg Naur, advokat med speciale i udbudsret og partner hos Hejm Advokater.

- Når man over så mange år åbenbart ikke har kunnet finde ud af at lægge tallene sam-

men og samtidig holde de tal op imod, hvad der gælder i udbudsloven, så forekommer det temmelig besynderligt, siger han.

Hos Argo selv lyder forklaringen, at det kommunalt ejede selskab simpelthen ikke har haft 'opmærksomhed' på lovgivningen, der fastsætter, hvordan myndigheder må foretage indkøb som forvalter af skattekrone.

Samtidig forklarer direktør Trine Lindegaard Holmberg, at Argo særlig har haft svært ved at holde øje med, om indkøbene er nået op over tærskelværdierne for, hvornår opgaverne skulle have været udbudt i hele Europa.

Den forklaring skurrer i ørerne hos landets førende ekspert i udbudsjura, Michael Steinicke, juraprofessor med speciale i udbudsret ved Aarhus Universitet.

» Fortsættes på næste side

Affaldsselskabet Argo, som har hovedsæde i Roskilde, erkender at have indgået ulovlige kontrakter til en sammenlagt værdi af mere end 94 mio. kr.

Foto: Lars Laursen / Ritzau/Scanpix

« Fortsat fra forrige side

- Jeg har svært ved at forestille mig, at man har fejlvurderet samtlige betingelser i samtlige af de her sager, for så vanskeligt behøver det heller ikke at være. Der må ligge noget andet bag, og det synes jeg er problematisk. Det udtrykker måske, at man ikke har den nødvendige respekt for reglerne, vurderer Michael Steinicke.

Nu skal der udbydes

En tredje af de virksomheder, som de seneste mange år ulovligt har fået pengebeløb direkte fra Argo uden konkurrence fra andre europæiske firmaer, er Holst Gruppen. Virksomheden er hjemmehørende blot 16 kilometer fra Argos hovedkvarter i Roskilde og har siden 2012 modtaget 14,7 millioner kroner i betaling for at gøre rent hos det kommunalt ejede selskab.

Også her har Argos jurister haft svært ved at vurdere, om indkøbene var udbudspligtige.

“Argo har ikke vurderet de forskellige indkøb og services som udbudspligtige,” oplyser Inge Banke, der er ansat som jurist hos Argo, i et skriftligt svar.

Argos vurdering er dog pludselig blevet støvet af, efter at kommunen.dk har søgt aktindsigt og stillet spørgsmål omkring selskabets indkøb hos Holst Gruppen.

Hovedrengøringen har nemlig resulteret i, at Argo nu vurderer, at indkøbene er så store og sammenhængende, at private firmaer i hele EU skal have muligheden for at byde på rengøringsopgaven.

”Fordi vi nu ‘puljer’ indkøbene, foretages der pt. et EU-udbud som nævnt,” forklarer Argos jurist, Inge Banke, om selskabets nye vurdering.

Svarene under udbudsretseksperter Jacob Georg Naur, der henviser til, at et selskab af Argos størrelse - som landets tredjestørste kommunalt ejede affaldsselskab - bør kunne “håndtere indkøb mere professionelt”.

- Argo afslører med svarene, at man i virkeligheden reelt ikke kan svare på jeres spørgs-

mål, og det peger jo i retning af, at man ikke har den kontrol med indkøbene, som der bør være. Det er katastrofalt, fordi Argo så ikke ved, om de betaler for meget, eller om Argo får det produkt, som de betaler for, siger han og tilføjer, at Argo med den manglende kontrol heller ikke kan vide, om selskabet bryder loven.

- Udbudsreglerne skal jo ikke bare følges én gang; det er jo også noget, der gælder i hele kontraktens løbetid, siger Jacob Georg Naur.

Han bakkes op af Steen Jensen, advokat med speciale i udbudsret og rådgiver i offentlige indkøb hos Steen-jensen.com.

- Det er amatøragtigt. Det er det korte svar. Når du er offentligt ansat, så er du forpligtet til at overholde reglerne - i det her tilfælde udbudslovgivningen. Det kan ikke komme bag på offentligt ansatte, at når der foretages indkøb, skal man have styr på, om de indkøb er omfattet af udbudsreglerne, konstaterer han.

Bestyrelsen orienteret

Argo har dog langt fra haft styr på, hvornår indkøbene er omfattet af udbudsreglerne, og hvornår opgaver lovligt kan tildeles direkte uden konkurrence, viser materialet, som kommunen.dk har fået aktindsigt i.

I første omgang forklarede Argo, at opgaverne til de fire leverandører ikke blev sendt i udbud, fordi der var tale om indkøb til en lang række af affaldsselskabets forskellige afdelinger - bl.a. Argos mange genbrugspladser.

Med andre ord var der ifølge Argo gode grunde til, at de fire virksomheder havde fået kontrakter uden konkurrence fra andre firmaer.

Men i forbindelse med kommunen.dk’s anmodninger

”Det er selvfølgelig ikke godt nok. Det er ikke i orden, at vi ikke har overholdt de her regler.”

Trine Lindegaard Holmberg, direktør hos Argo

om aktindsigt blev Argos bestyrelse informeret om, at selskabets ledelse havde opdaget, at der var problemer med indkøbene.

Det viser et referat fra et bestyrelsesmøde den 18. september 2018, som kommunen.dk er i besiddelse af.

”Argos ledelse har foretaget et servicetjek af Argos indkøb,” lyder det i referatet, som viser, at bestyrelsesmedlemmerne fra selskabets ni ejerkommuner blev orienteret om, at ”samtlige indkøb, hvor det er relevant, har været underlagt enten prisafprøvning eller egentligt EU-udbud.”

Bestyrelsen blev dog samtidig også af Argos ledelse orienteret om en række overtrædelser af udbudsreglerne.

”For så vidt angår afsætning af forskellige affaldsfraktioner, kan det vurderes, at der i flere tilfælde burde have været foretaget et egentligt EU-udbud, fremfor, som det har været tilfældet, en prisafprøvning i markedet,” lyder det i referatet.

Det er ikke kun de forkerte vurderinger, som ifølge eksperterne er problematiske. Særlig mængden af ulovlige kontrakter er usædvanlig, vurderer juraprofessor Michael Steinicke.

- Det er store beløb, men det værste er, at antallet af kontrakter i sagen er så højt, siger professoren, der betegner det som “betænkeligt”, at Argo “har ramt ved siden af så mange gange”.

For udbudsreglerne er ikke “supervanskelige”, forklarer Michael Steinicke, der har vurderet en del af materialet for kommunen.dk.

- Argo har pligt til at vurdere, om denne type opgaver skal sendes i udbud, og vurderingerne vil kunne foretages uden store problemer. Og så synes jeg, det er betænkeligt, at så mange indkøb alligevel er smuttet. Enten har man simpelthen set bort fra udbudslovgivningen, fordi man ikke ville, eller også er det her et udtryk for skødesløshed, siger han.

Parallel til ARC

Argos primære årsagsforklaring på de ulovlige indkøb lyder, at mange indkøb hos det kommunalt ejede selskab foregår decentralt.

Mange af indkøbene hos Argos foregår decentralt ude i afdelingerne, og det er den primære årsag til, at opgaverne ikke er sendt i udbud, forklarer direktøren.

Foto: Line Ørnes Søndergaard / Ritzau Scanpix

- Det fungerer på den måde, at de, der er ansvarlige for de enkelte områder, køber ind på deres områder, forklarer Argos direktør, Trine Lindegaard Holmberg.

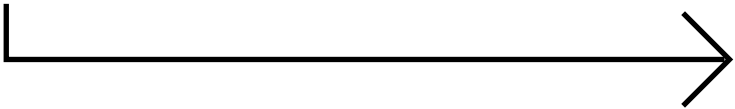
De decentrale indkøb er ikke kun hverdag hos landets

tredjestørste affaldsselskab, Argo. Også hos ARC, der som tidligere beskrevet af kommunen.dk har købt ind for mindst 306 millioner kroner i strid med udbudsreglerne, er indkøb i vidt omfang blevet godkendt og gennemført i de

enkelte afdelinger.

Netop det forhold, at ARC ikke havde oprettet en central indkøbsfunktion, blev stærkt kritiseret i en undersøgelse af sagen, der blev foretaget af advokatfirmaet Bech-Bruun og revisionsfirmaet Deloitte.

Affaldsselskabernes ulovlige indkøb

- Siden maj har kommunen.dk afdækket, hvordan tre af landets største kommunalt ejede selskaber har tilsidesat de danske og europæiske udbudsregler ved indkøb for millioner af kroner.
- Det drejer sig blandt andet om affaldsselskabet Amager Ressource Center (ARC), der har foretaget ulovlige indkøb hos en lang stribe private virksomheder for mindst 306 mio. kr.

- Siden kommunen.dk’s første historie om sagen har selskabet skilt sig af med sin energichef og tidligere konstituerede direktør, Dan Fredskov.
- Derudover har ARC betalt advokatfirmaet Bech-Bruun for at udarbejde en redegørelse over de ulovlige indkøb, ligesom ARC siden hyrede Bech-Bruun og revisionsfirmaet Deloitte til at udarbejde en årsagsrapport. En rapport, der dog ikke havde til hensigt at placere nogen form for personligt ansvar for det omfattende udbudsrod.

”Jeg har svært ved at forestille mig, at man har fejlvurderet samtlige betingelser i samtlige af de her sager, for så vanskeligt behøver det heller ikke at være. Der må ligge noget andet bag, og det synes jeg er problematisk. Det udtrykker måske, at man ikke har den nødvendige respekt for reglerne.”

Michael Steinicke, juraprofessor med speciale i udbudsret

affaldsselskabet nu skal have kigget efter i sømmene.

- Vi er nødt til at kigge på det her på tværs for at se, om vi gør det på den rigtige måde. Vi har indkøbt et system, så vi får det digitaliseret og dokumenteret, så det kører efter de regler, der er, siger direktøren.

Ligesom affaldskollegerne hos ARC har Argo nu valgt at hyre advokatfirmaet Bech-Bruun til at hjælpe selskabet med at sende de kontrakter i udbud, som leverandører har fået i strid med reglerne.

- Vi kommer i hvert fald til at afsætte flere ressourcer til opgaven. Det er helt sikkert - så vi sikrer, at det foregår rigtigt. Vi har også advokatbistand på, Bech-Bruun, som hjælper os med at sikre, at vi nu overholder alle de regler, vi skal, fortæller Trine Lindegaard Holmberg.

Direktøren forklarer til kommunen.dk, at der umiddelbart ikke findes flere ulovlige kontrakter i skufferne.

Er det her de eneste indkøb, ARGO har foretaget, som ikke har været i udbud, selvom indkøbene burde have været i udbud ifølge reglerne?

- Vi har gjort alt, hvad vi kan, for at finde de ting, hvor der skal rettes op, og det mener jeg også vi har identificeret. Om der i fortiden er sket fejl, vi ikke har set, kan jeg ikke garantere, men vi har gjort alt, hvad vi kan for at finde dem, og vi gør alt, hvad vi kan for at sikre, at det fremadrettet er, som det skal være, altså korrekt efter reglerne, siger Argos direktør.

Få timer efter direktørens udtalelser dukker der alligevel yderligere ulovlige kontrakter frem.

Da kommunen.dk i første

omgang interviewer Trine Lindegaard Holmberg, har Argo erkendt, at indkøb for i alt 66 mio. kr. burde have været sendt i udbud, men efter at kommunen.dk spørger ind til flere indkøb, erkender Argo efterfølgende, at kontrakter for yderligere 28 mio. kr. også er indgået ulovligt - uden udbud.

Det samlede beløb er dermed på i alt 94 mio. kr.

De ulovlige kontrakter, der i første omgang fløj under radaren, drejer sig bl.a. om behandling af haveaffald - en opgave, som Solum Roskilde 2012-2018 fik 14,8 mio. kr. for i strid med udbudsreglerne.

Svarene fra Argo viser, at selskabet tilsyneladende ikke vidste, at opgaverne var udbudspligtige, men få timer efter direktørens første udtalelser erkender Argo, at “det er korrekt, at ARGO nu vurderer, at behandlingen burde have været sendt i EU-udbud inden hjemtagningen.”

De nye svar betegnes af eksperter som værende “tankevækkende”.

- Hvis det tager direktøren nogle få timer at finde fejl for 30 mio. kr., så må man jo nok sige, at direktøren bør sætte sig ned og bruge lidt mere tid på at gennemgå sin forretning med henblik på at få et fuldt billede af, i hvor høj grad der faktisk er blevet overtrådt regler, og i hvilket omfang man reelt set har trådt ved siden af, siger udbudsretsekspert Jacob Georg Naur.

Ifølge selskabets direktør, Trine Lindegaard Holmberg, har Argo dog ingen planer om at få de eksterne advokater fra Bech-Bruun til at gennemgå kontrakter for andre leverandører end de fire beskrevet i denne artikel.

Ifølge rapporten var ARC's indkøbsafdeling stort set sat ud af spil, mens ingen tilsyneladende fulgte med i omfanget af indkøb.

På den måde opstod der gradvis en “lemfældig indkøbskultur” hos ARC, kon-

kluderede advokaterne og revisorerne i rapporten.

Derfor mener udbudsjurist Jacob Georg Naur fra Hejm Advokater, at der kan drages en direkte parallel mellem Argos ulovlige indkøb og ARC-sagen.

- Vi er klart ude over, hvad man ville kunne acceptere ud fra en betragtning om, at der skal kunne være en vis fejlmargin. Igen må man bare sige, at der ikke er tale om et enkeltstående forhold. Der er tale om en form for generel

og forkert håndtering af udbudsloven, siger han.

Direktør: Ikke godt nok

Argos direktør, Trine Lindegaard Holmberg, lægger ikke skjul på, at indkøbsfunktionen er et område, som

► **Få måneder efter sin fratrædelse** er Dan Fredskov blevet ansat i en nyoprettet stilling som plan- og projektchef hos landets største offentlige spildevandsselskab, Biofos. Her får den tidligere ARC-topchef, der af flere bestyrelsesmedlemmer blev udpeget som den hovedansvarlige for ARC's ulovlige indkøb, nu ansvaret for udbud og en investeringsplan til omkring 1,6 mia. kr.

► **Også hos landets største affaldsselskab**, Vestforbrænding, er der problemer med at redegøre for, hvordan skatteborgernes penge er blevet brugt.

► **Her har det kommunalt ejede selskab**, der er ejet af 19 kommuner i Københavnsområdet og Nordsjælland, intet overblik over, hvad der står på de udbudskontrakter, der er blevet underskrevet med leverandørerne.

► **Vestforbrændings direktør, Peter Baslund**, har i en mail til kommunen.dk's journalister, redaktør og ansvarshavende redaktør skrevet, at det både er "injurierende" og "misvisende", når der blev stillet spørgsmål om, hvorvidt det kommunalt ejede selskab havde sendt indkøb for 1,05 mia. kr. hos 16 leverandører i udbud.

► **Siden kommunen.dk beskrev sagen**, har selskabets største ejerkommune, København, også interesseret sig for værdierne af selskabets udbudskontrakter. Men også overfor sin største ejer har det været umuligt for Vestforbrænding at forklare, hvorvidt indkøbene er blevet foretaget via udbud eller ej.

» **Læs mere om sagerne på kommunen.dk.**

Bestyrelse fik intet at vide:

Ny chef var fyret for ulovlige indkøb

Biofos' direktør har ikke orienteret bestyrelsen om, at selskabets nye topchef, der får ansvar for udbud, blev fyret fra ARC efter en lang række brud på udbudsreglerne.

o udbud

Af Tobias Hansen Bødker
jens@kommunen.dk

Jens Holm
tobias@kommunen

Den øverste direktør for landets største kommunalt ejede spildevandsselskab, Biofos, John Buur Christiansen, har ikke orienteret Biofos' bestyrelse om, at selskabets nyansatte topchef, Dan Fredskov, blev fyret fra sin stilling som energichef hos det kommunalt ejede affaldsselskab Amager Ressource Center (ARC) efter en sag om ulovlige indkøb til over en kvart milliard kroner.

- Det har ikke været relevant for mig at meddele, hvad der er i den sag, siger John Buur Christiansen.

Oplysningerne blev ikke videregivet til trods for, at Dan Fredskov i den nye stilling hos Biofos får det overordnede ansvar for blandt andet udbud og kontrakter i forbindelse med to investeringsplaner til i alt 1,6 milliarder kroner, bekræfter Biofos' administrerende direktør.

Den manglende bestyrelsesorientering er dog et brud på selskabsloven, vurderer Anders Drejer, der er professor i ledelse hos Institut for Økonomi og Ledelse ved Aalborg Universitet.

- Selskabsloven er soleklar. Der står i paragraf 117, at hvis en direktør modtager en information, som er af afgørende betydning for selskabet, så skal han ifølge loven orientere sin bestyrelse om det, siger Anders Drejer, der ikke er i tvivl om, at oplysningerne om udbudsrodet hos ARC netop er 'af afgørende betydning' for Biofos.

"Ingen relevans"

Hos ARC var Dan Fredskov den øverste ansvarlige chef i energiafdelingen, der stod for mere end 87 pct. af selskabets ulovlige millionkontrakter. Men den information har altså ikke fundet vej til Biofos' bestyrelseslokaler.

- Selvfølgelig burde direktøren have orienteret om det her til sin bestyrelse, så bestyrelsen kunne have taget stilling til, hvad deres holdning

"Det er ikke vores gebet, hvad han har lavet tidligere. Vi har orienteret bestyrelsen om, at han er ansat - hvem han er, hvad han har lavet, hvad hans fortid er - hans meget, meget forkortede CV."

John Buur Christiansen,
direktør hos Biofos

ville være, vurderer Anders Drejer.

Selv mener Biofos-direktøren, at oplysningerne 'ingen relevans' har for selskabets bestyrelse.

- Det er jo heller ikke vores gebet, hvad han (Dan Fredskov, red.) har lavet tidligere. Vi har orienteret bestyrelsen om, at han er ansat - hvem han er, hvad han har lavet, hvad hans fortid er - hans meget, meget forkortede CV. Den orientering er sendt til bestyrelsen, siger John Buur Christiansen.

Fremgår det af orienteringen til bestyrelsen, at han er blevet afskediget hos ARC?

- Nej, det gør det ikke. Det gør det ikke. Hans tidligere job som energichef hos ARC fremgår.

Direktøren forklarer dog, at

'det er naturligt', at Dan Fredskovs fyring og ansvar i sagen om ARC's ulovlige indkøb til mindst 306 millioner kroner selvfølgelig også har været en del af overvejelserne i forhold til selve ansættelsen.

Netop derfor er det ifølge Anders Drejer påfaldende, at John Buur Christiansen ikke har sendt oplysningerne videre til selskabets bestyrelse.

- Direktøren har jo vurderet et eller andet, og der må han jo så også have sagt til sig selv: Jamen, bør jeg fortælle det her til bestyrelsen? Og så har han sagt: Nej, det behøver jeg ikke, siger Anders Drejer.

Alt skal i udbud

Dan Fredskov får ifølge Biofos-direktøren også det overordnede ansvar for udbud, udbudsmateriale og indgåelse af kontrakter med entreprenører som led i investeringsplanerne.

Biofos-direktøren maner dog al tvivl om Dan Fredskov i jorden. Den tidligere ARC-topchef skal nemlig ikke 'have ansvaret for indkøb overhovedet,' siger direktøren.

- Så man kan sige, at risikoen for, at det gentager sig, er afdækket på den måde, at han ikke skal købe ind. På den måde mener jeg, at risikoen for, at han eventuelt kunne komme ud i samme dilemma, grænser til at være ikke-eksisterende, siger John Buur Christiansen.

Der står i pressemeddelelsen, at Dan Fredskov får ansvaret for at gennemføre en investeringsplan for ca. 1 mia. kr. Hvad er det helt præcist, han får ansvaret for?

- Det er jo udbud. Det er jo, at alting skal i udbud. Der har vi en indkøbschef, som sørger for alt det juridiske med udbudsregler osv., som Dan ikke har ansvaret for. Det er vores økonomidirektør og økonomichef, der har en indkøbsafdeling, som står for det. Det er den måde, vi altid har gjort det på, og som vi også vil fortsætte med - at de, der udbyder, bliver set over skulderen af nogle, der sidder i en helt anden afdeling, som har ansvaret for hele det udbudsretlige, siger direktøren.

De informationer er ikke meldt ud i Biofos' pressemeddelelse til offentligheden.

Er det ikke relevant for både politikerne, der skal forvalte de her penge, som Biofos får del i, og de borgere, der spytter penge i kassen, at de får at vide, at Biofos har ansat en chef, som fratrådte efter ulovlige indkøb for over en kvart milliard kroner?

- Men det er jo dit valg, at du vinkler det sådan. Jeg vinkler det sådan, at det er de kompetencer, som han skal til at udføre hos mig, som jeg fremhæver i den melding om, hvorfor han er ansat.

Jeg vinkler det egentlig ikke sådan, jeg stiller bare et spørgsmål. Er det relevant eller hvad?

- Det kommer an på, hvilket ståsted man har. Det kan garanteret være relevant for dig.

Ifølge professor Anders Drejer er det dog ikke kun et spørgsmål om relevans. Det er et spørgsmål om at overholde loven.

- I det her konkrete tilfælde har jeg meget svært ved at se, hvorfor direktøren ikke har orienteret sin bestyrelse om, at selskabet nu har ansat en, der har ansvaret for udbud,

Udbudsrod: Vestforbrændings største ejer

Danmarks største affaldsselskab kan ikke redegøre for indkøb til 1.000.000.000 kr., forklarer selskabet i en række skriftlige svar til sin største ejer, Københavns Kommune.

o udbud

Af Tobias Hansen Bødker
jens@kommunen.dk

Jens Holm
tobias@kommunen

Landets største kommunalt ejede affaldsselskab, Vestforbrænding, har gennem de seneste fem år købt ind for over én milliard kroner hos 16 af sine største leverandører, men det er ifølge selskabet ikke muligt at svare på, om kontrakterne med de private virksomheder er blevet sendt i udbud eller ej.

Det fremgår af en række svar, som selskabet har videregivet til en af sine ejerkommuner, Københavns Kom-

mune, der ejer ca. 20 pct. af selskabet.

- Idet der hos Vestforbrænding ikke er systemmæssig sammenhæng mellem afholdte udbud og hvor meget der er købt ind for hos den enkelte leverandør, kan selskabet ikke direkte besvare spørgsmålet, oplyser Vestforbrænding i et skriftligt svar til Teknik- og Miljøforvaltningen i København.

Svaret kommer på baggrund af en række spørgsmål,

der er blevet stillet af Mette Annelie Rasmussen (R), medlem af Borgerrepræsentationen.

Svarene går direkte imod selskabets egen forklaring om indkøbene til kommunen.dk.

Direktør Peter Basland har således tidligere forklaret, at det ifølge ham var "groft misvisende", "injurierende" og "faktuelt forkert", da kommunen.dk beskrev, at Vestforbrænding ikke kan redegøre for, om indkøbene til 1

milliard kroner blev sendt i udbud. Men det kan selskabet altså heller ikke redegøre for overfor ejerkommunen, viser de nye svar.

Svar udbedes

På baggrund af Vestforbrændings svar mener Mette Annelie Rasmussen, at det er 'mærkværdigt', at landets største affaldsselskab ikke er i stand til at give faktuelle oplysninger om indkøb til ejerkredsen.

Derfor vil hun nu rejse sagen i Borgerrepræsentationen.

Spørgsmålene fra Mette Annelie Rasmussen til Vestforbrænding tilsigter blandt andet at belyse, hvilke beløb - de såkaldte kontraktsummer - der er blevet nedfældet på kontrakterne mellem affaldsselskabet og de private leverandører. Dette kan Vestforbrænding ikke besvare.

- Det synes jeg jo lyder mærkværdigt, fordi vi til dels

John Buur Christiansen, direktør hos landets største kommunalt ejede spildevandsselskab, Biofos, mener ikke, at det var relevant at orientere bestyrelsen om, at selskabets nye topchef, Dan Fredskov, blev fyret fra sin stilling som energichef hos Amager Ressource Center (ARC) efter omfattende udbudsrod. De to har tidligere arbejdet sammen hos ARC.

Foto: Finn Frandsen / Ritzau/Scanpix

”Selvfølgelig burde direktøren have orienteret om det her til sin bestyrelse, så bestyrelsen kunne have taget stilling til, hvad deres holdning ville være.”

Anders Drejer, professor i ledelse

som i øvrigt lige er blevet fyret for ikke at leve op til reglerne om udbud. Det virker relativt naturligt at gøre, siger Anders Drejer.

Kender hinanden fra ARC

Dan Fredskovs indtog på direktiongangene hos Biofos bliver ikke den første gang, hvor de to erfarne chefer veje krydses i den kommunale selskabsverden.

Biofos' administrerende direktør, John Buur Christiansen, har tidligere selv arbejdet hos ARC, hvor han var ansat som administrationschef. I en periode i 2007

arbejdede han ligeledes sammen med Dan Fredskov, der samme år blev ansat som affaldsselskabets nye energichef.

Siden da har de to topchefer dog hverken haft private eller arbejdsmæssige relationer, forklarer John Buur Christiansen - på nær i forbindelse med et større samarbejde, et såkaldt KOD-projekt, der kørte mellem Biofos, ARC og Vestforbrænding.

Vejen mod genforening for de to gamle kolleger lå ellers ikke lige i kortene, fortæller John Buur Christiansen til kommunen.dk. En omstruk-

turering af Biofos' organisation resulterede nemlig i, at selskabet skulle ud og finde en plan- og projektchef, der kunne gennemføre investeringer i renseanlæg.

Jagten på en chef blev ifølge Biofos-direktøren allerede indledt i sommer, mens stillingsopslaget dog først kom den 14. september, nøjagtig én uge efter, at Dan Fredskov blev afskediget fra ARC.

Det fremgår af jobopslaget, hvori der står, at det er et krav, at kandidater til stillingen har 'stor erfaring' med blandt andet udbud og kontraktstyring.

Et par uger efter at jobopslaget blev offentliggjort - den 25. september - offentliggjorde Dan Fredskovs tidligere arbejdsgiver en advokatundersøgelse om årsagerne til, at ARC havde indgået kontrakter til mindst 306 millioner kroner i strid med udbudsloven.

Rapporten konkluderede som tidligere beskrevet af kommunen.dk, at ledelsen hos ARC i årevis havde haft et så 'lemfældigt' forhold til reglerne om udbud, at der var opstået en kultur, hvor det var helt normal praksis at underskrive, godkende og

forlænge ulovlige millionkontrakter i strid med udbudsreglerne.

Overfor kommunen.dk har flere af ARC's bestyrelsesmedlemmer placeret ansvaret for de ulovlige indkøb direkte hos Dan Fredskov.

- Hvor skulle ansvaret ellers ligge? lød det fra bestyrelsesmedlem og medlem af Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune, Ulrik Kohl (EL).

kommunen.dk har uden held forsøgt at få en kommentar fra Dan Fredskov.

kræver svar i sag om milliardindkøb

”Jeg vil tage sagen videre på Rådhuset for at se, om der er andre end mig, der undrer sig.”

Mette Annelie Rasmussen (R), medlem af Borgerrepræsentationen

får et svar, der lyder, at Vestforbrænding ikke kan svare på, hvad værdien af de indgåede udbudskontrakter er, sammenholdt med de indkøb, der er foretaget hos de enkelte leverandører. Til gengæld er Vestforbrænding sikre på, at alt er gået fornuftigt og retmæssigt til. De to udsagn strider mod hinanden, siger Mette Annelie Rasmussen.

På trods af, at Vestforbrænding ikke kan svare sine ejere,

forklarer selskabet dog i samme åndedrag, at 'der ikke er grund til at betvivle, at selskabets processer og systemer for indkøb og udbud ikke er fyldestgørende'.

Flere der undrer sig?

Netop dét udsagn fra affaldsselskabet vækker dog undren hos Mette Annelie Rasmussen:

- Jeg vil tage sagen videre på Rådhuset for at se, om der er andre end mig, der undrer

sig, og om vi skal bede vores bestyrelsesmedlem om at få kastet lys over sagen.

kommunen.dk har forsøgt at få en kommentar til sagen fra medlem af borgerrepræsentationen Jonas Bjørn Jensen (S), der er kommunens repræsentant i Vestforbrændings bestyrelse. Han har ikke ønsket at stille op til et interview.

Heller ikke ledelsen hos Vestforbrænding har ønsket at kommentere sagen.

kommunen.dk har også tidligere forgæves forsøgt at få et interview med selskabets direktør, Peter Basland, i forbindelse med sagen. Det afviste direktøren, ligesom direktøren også afviste at svare på kommunen.dk's spørgsmål.

I stedet sagde han som nævnt, at det var "groft misvisende", "injurierende" og "faktuelt forkert", at Vestforbrænding ikke kan redegøre for, om indkøb til 1 milliard kroner blev sendt i udbud.

Afsløret: Danmarks dårligste

Betjente kan se frem til et hårdt arbejdsmiljø.
Foto: Per Rasmussen / Ritzau Scanpix

Fængsels- og politibetjente har Danmarks dårligste arbejdsmiljø, viser kommunen.dk's kortlægning. Hos kommunerne står det værst til hos sosu'erne.

arbejdsliv

Af Jens Holm
jens@kommunen.dk

Fængsels- og politibetjente, sosu'er og erhvervsskoleundervisere har landets dårligste arbejdsmiljø, når man ser på offentlige arbejdspladser.

Det viser en kortlægning, som kommunen.dk har foretaget ud fra store mængder arbejdsmiljødata fra Forskningscenter for Arbejdsmiljø, der via spørgeskemaer har spurgt 65.741 personer inden for 74 forskellige faggrupper om, hvordan det står til med deres fysiske og psykiske arbejdsmiljø.

De er for eksempel blevet spurgt om smerter, mobning, fysisk træthed, arbejdsulykker, søvnproblemer, tempo,

støj, vold, medindflydelse og anerkendelse fra ledelsen og kollegerne.

Der er store forskelle på, hvordan faggrupperne placerer sig indenfor de forskellige arbejdsmiljø-parametre. Alligevel er der visse lighedstegn, der går igen hos de tre offentlige faggrupper, der samlet rangerer dårligst.

Enslydende for de tre faggrupper er, at de nærmest samstemmende forklarer til kommunen.dk, at deres arbejdsliv presses af underbemanding og alt for skemalagt arbejdstid, der påvirker den faglige stolthed negativt.

Sådan har vi gjort

- ▶ Hvert andet år kortlægger 'Forskningscenter for arbejdsmiljø' det psykiske og fysiske arbejdsmiljø blandt 74 forskellige faggrupper.
- ▶ De 65.741 deltagere har fået mere end 150 spørgsmål om arbejdsmiljø og helbred samt nogle få spørgsmål om personen og personens vaner. Skemaerne er udviklet af forskere og analytikere på Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø og tager udgangspunkt i forskningsbaserede spørgsmål og metoder, oplyser centret. De seneste tal er fra 2016.
- ▶ Kommunen.dk har indsamlet data på 89 af de parametre, hvor det for hvert spørgsmål er muligt at rangere de 74 faggrupper fra bedste til værste arbejdsmiljø.
- ▶ Den rangering er lavet for alle faggrupper per spørgsmål, og derefter er de lagt sammen for at se, hvem der samlet har den bedste og dårligste rangering.
- ▶ Klik dig ind på kommunen.dk og nærstuder de enkelte faggruppers rangeringer via vores interaktive graf. Her kan du se nøjagtigt, hvordan de enkelte faggrupper er placeret i forhold til hinanden, og hvordan de hver især er placeret indenfor hver arbejdsmiljø-kategori.

KILDE: FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Her er rangeringen af arbejdsmiljøet for de enkelte faggrupper - jo længere søjle, des dårligere arbejdsmiljø

Politi- og fængselsbetjente	
Nærings- og nydelsesmiddelindustrimedarbejdere	
Rengøringsassistenter	
Slagtere og bagere	
Produktionsmedarbejdere	
Sosu'er	
Bude og kurerer	
Passagerservicemedarbejdere	
Lager- og transportarbejdere	
Undervisere ved erhvervsskoler	
Mekanikere	
Kokke og tjenere	
Skolelærere	
Specialpædagoger	
Sygeplejersker	
Brandmænd, reddere og sikkerhedsvagter	
Malere	
Frisører og kosmetologer	
Bus- og taxichauffører, lokoførere m.fl.	
Portører m.fl.	
Murere, VVS'ere m.fl.	
Pædagoger	
Lastbilchauffører	
Kasseassistenter	
Montører	
Militært personel	
Socialrådgivere	
Maskinførere	
Maskinoperatører m.fl.	
Kundeinformationsarbejdere	
Tømrere og snedkere	
Smede	
Køkkenmedhjælpere	
Elektrikere	
Specialundervisere	
Bygge- og anlægsarbejdere	
Præcisionshåndværkere	

arbejdsmiljø

Journalister	
Gartnere og landmænd	
Servicefag i øvrigt	
Pædagogmedhjælpere	
Klinikassistenter	
Speditører og ekspeditører m.fl.	
Læger	
Laboranter	
Ejendoms- og rengøringsinspektører	
Told- og skattemedarbejdere	
Farmakonomer og bioanalytikere	
Gymnasielærere	
Undervisere og forskere ved universiteter	
Direktions-, læge-, og advokatsekretærer	
Butikssælgere	
Psykologer	
Naturvidenskabelige teknikere	
Tekniske tegnere	
Dagplejere og børneomsorgsbeskæftigede	
Samfundsvidenskabelige akademikere	
Manuelt arbejde uden nærmere angivelse	
Fysio- og ergoterapeuter	
Jord- og betonarbejdere	
Kontormedarbejdere og sekretærer	
IT-teknikere	
Bogholdere	
Salgs- og indkøbsagenter	
Jurister	
Ingeniører og arkitekter	
Regnskabsmedarbejdere	
Bibliotekarere og beskæftigede indenfor kultur	
IT-konsulenter	
Naturvidenskabelige akademikere	
Farmaceuter, tandlæger og dyrlæger	
Sundhedsarbejdere uden nærmere angivelseP	
Ledere	
Revisorer, rådgivere og analytikere	

Landets sosu'er håber ifølge FOA på at få mere arbejdstid, der ikke er minutløst skemalagt på forhånd.
Foto: Ida Marie Odgaard / Ritzau Scanpix

Sosu'er: "Slip fagligheden fri"

En af de dårligst placerede faggrupper i rangeringen af arbejdsmiljø er sosu'erne, der ønsker sig mere frihed og øget rekruttering.

• ældrepleje

Af Jens Holm
jens@kommunen.dk

Sosu'erne ligger nummer seks på listen over det dårligste arbejdsmiljø og nummer et blandt de kommunalt ansatte.

- Det er ikke overraskende for mig. Det er en viden, vi grundlæggende har haft længe. Vi oplever det jo særlig i kontakten med vores medlemmer. Vi har spurgt dem om arbejdsmiljørelaterede spørgsmål i 2017, og der har vi set det samme resultat. Sosu'erne føler sig meget pressede i deres arbejde, siger Vinni Jakobsen, FOA's næstformand i social- og sundhedssektoren.

Ifølge FOA hænger de dårlige målinger blandt andet sammen med flere års forringelse af serviceniveauet og minutløst tilrettelagte skemaer, der dikterer arbejdsgangen, ligesom manglen på arbejdskraft er med til at presse medarbejderne.

For at løse problemerne i branchen mener FOA, at det først og fremmest handler om at få indhentet mere kvalificeret arbejdskraft - enten via øget optag på uddannelserne eller ved at lokke talrige deltidsansatte til at arbejde markant flere timer.

Trætte efter arbejde

Sammenlignet med andre fag er sosu'erne særlig dårligt placeret, når det drejer sig om, hvor trætte medarbejderne er efter endt arbejdsdag, hvor bekymret faggruppen er for forflyttelse, og om stillingtagen til andres problemer, stress, arbejdsrelateret sygdom og symptomer på angst.

Det viser en kortlægning, som kommunen.dk har foretaget via data fra Forskningscenter for Arbejdsmiljø.

- Sosu'erne har gennem mange år skullet forholde sig til nedskæringer, hvor budgetterne i kommunerne er blevet skåret år efter år. Samtidig betyder det, at den service, borgerne får, også bliver forringet, forklarer Vinni Jakobsen.

- Desuden foregår der mange omstruktureringer. Der er hele tiden ændringer i organiseringen, som medarbejderne skal forholde sig til. Borgerne bliver dårligere og dårligere, og jeg synes ikke altid, at vi bliver kompetenceudviklet til de nye udfordringer, der er.

Det øgede pres fra et stigende antal ældre har også haft en negativ indvirkning ifølge FOA.

- Vi har en faglig viden, hvor vores medlemmer måske kan konstatere, at en borger har brug for mere hjælp, end det er muligt at få i dag, siger Vinni Jakobsen.

Hvad ser du som den største udfordring i forhold til at få forbedret arbejdsmiljøet?

- Rekrutteringsproblematikken! Vi ved, at vi har en stor udfordring, og vi ved, at ca. 30 procent af arbejdsstyrken er over 55 år gamle. Behovet for at fremskaffe kvalificeret arbejdskraft vil eksplodere indenfor de kommende år, siger hun.

Udover problemerne med rekruttering mener FOA også, at fagligheden og sosu'erne i dag mange steder bliver sat ud af spil, når hjælpen i stort omfang styres ud fra excel-ark.

- Det vil kunne hjælpe på arbejdsmiljøet at få mere indflydelse på arbejdet i dagligdagen og på selve arbejdstiden, hvor begge dele i dag er meget rammesat. Hvis sosu'erne kan få mere indflydelse på, hvordan arbejdstiden skal struktureres, hvornår mødetid og fyraften skal fastlægges, så kunne det gøre det mere attraktivt at komme ind i faget igen, mener Vinni Jakobsen.

Rekrutteringsknasten
I dag arbejder omkring 80

"Slip fagligheden fri. Det er nogle fantastisk dygtige, dedikerede medarbejdere, der kan meget mere, end de får mulighed for at gøre i dag."

Vinni Jakobsen, FOA's næstformand i social- og sundhedssektoren

procent af sosu'erne i en deltidstilling. Her ønsker både kommuner og FOA sig, at flere af de stillinger bliver konverteret til fuld tid eller noget, der minder om det.

- Men for at kunne rekruttere til fuld tid så kræver det også et godt arbejdsmiljø. Så det kan godt være, at KL siger det, og det bakker vi op om, men vores medlemmer skal jo have et job, som de kan leve af. Vi har medlemmer, der må have flere forskellige job, fordi de ikke kan leve af 24 timer om ugen, fortæller hun.

På trods af lav arbejdsløshed i branchen er det svært at forestille sig, at hele rekrutteringsapparatet for alvor vil komme i omdrejninger.

- Der er ingen ledige, så én måde at få noget mere arbejdskraft på var jo at tilbyde folk nogle flere timer. Og så skal man jo slå de stillinger op med et højere timetal, siger Vinni Jakobsen og fortsætter:

- Men hvis ikke der skabes nogle ordentlige vilkår og nogle gode historier om arbejdet, så er der jo ikke nogen, der vil ind at arbejde i faget.

FOA håber dog først og fremmest, at ønsket om at give sosu'erne friere rammer høres.

- Slip fagligheden fri. Det er nogle fantastisk dygtige, dedikerede medarbejdere, der kan meget mere, end de får mulighed for at gøre i dag. Det vil rykke meget i forhold til at sikre et bedre arbejdsmiljø.

Fængselsbetjentene er presset i bund. I dag mangler der ifølge forbundet flere hundrede betjente for at få vagtplanerne til at gå op.

Foto: Erik Luntang / Ritzau Scanpix

Fængselsbetjente: "Vi har et paranoidt arbejdsmiljø"

Tradition, kultur og for få fængselsbetjente er med til at presse arbejdsmiljøet helt i bund, forklarer forbund.

o dårligst

Af Jens Holm
jens@kommunen.dk

Fængsels- og politibetjente har landets dårligste arbejdsmiljø, viser den kortlægning, som kommunen.dk har foretaget via data fra Forskningscenter for Arbejdsmiljø.

- Der findes et indbygget pres i dobbeltrollen som fængselsbetjent, hvor du på den ene side både er den, der håndterer myndighedsudøvelsen, som i yderste led er magt, og med den anden hånd også er den, der skal resocialisere. Og det er ekstremt følelsesmæssigt krævende, når der så samtidig er et vist paranoidt arbejdsmiljø, forklarer Fængselsforbundets formand, Kim Østerbye.

Årsagerne til det dårlige arbejdsmiljø er blandt andet, at Fængselsforbundet befinder sig midt i en brydningstid, hvor øgede krav til registrering af arbejdet og dårlige muligheder for rekruttering er med til at presse de omkring 2.300 medarbejdere fra Fængselsforbundet.

Derudover er traditionerne hos fængselsbetjentene gennemsyret af årelange traditioner for kæft, trit og retning. En kultur, som Kim Østerbye

håber at kunne være med til at ændre.

Når det er sagt, så vedkender formanden sig dog samtidig, at jobbet af natur er så følelsesmæssigt krævende, at det helt naturligt vil smitte negativt af på arbejdsmiljøet.

Bundplacering

Sammenlignet med alle de andre fag er betjentene presset helt i bund, når det drejer sig om at stole på udmeldinger fra ledelsen, følelsen af at blive hørt, følelsen af at blive behandlet retfærdigt og modtagelse af modsatrettede krav, ligesom politi- og fængselsbetjentene er meget bekymrede for at blive ramt af forflyttelse.

- Vi er simpelthen så fokuserede på drift i hele den New

Public Management-verden, hvor direktøren jo lever af at sætte hak i et ark, så departementschefen bliver glad. Der er der meget, meget lidt tid til fokus på personaleledelse: det at lede personalet og gå forrest for at være et fyrtårn. Ligesom der heller ikke er megen plads til at sætte spørgsmålstejn uden at dunke nogen oven i hovedet. Det nemmeste i verden er jo at sige: Nu stopper du det der pis, og næste gang så får du en disciplinærstraf. Men den slags meldinger løser bare ingenting - tværtimod, siger Kim Østerbye.

Det dårlige arbejdsmiljø har gennem de seneste år sat tydelige spor; siden 2013 har 732 forladt jobbet som fængselsbetjent, viser en ny opgørelse fra forbundet.

- Det er registreringskrav ud over alle grænser, hvor vi jo er blevet mødt af mange af de samme krav som mange andre offentlige professioner. Alle skal kunne se alt til alle tider. Og så er vi blevet detailstyret i Kriminalforsorgen ud

over alle grænser på baggrund af nogle slemme sager, forklarer Kim Østerbye.

Fængselsbetjentene har i dag gennemsnitligt tre dages overarbejde om måneden.

Fejlslagen rekruttering

Ud over fratrædelserne er det heller ikke lykkedes at rekruttere nye betjente i samme omfang som tidligere år. Det har givet en pukkel på flere hundrede manglende betjente, som gør det vanskeligt at få vagtplanerne til at gå op.

- Vi har nok ikke verdens bedste brand, og vi nyder nok ikke stor tillid på jobmarkedet, konstaterer formanden og fortsætter:

- Det er bare et brandhårdt job, ligesom jeg jo går ud i tide og utide ud og fortæller, hvor farligt det er, og så er vi faktisk den 313.-lavest lønne-faggruppe ud af 330 inden for staten.

Samtidig er det svært for fængselsbetjentene at vinde kampen om de potentielle rekrutter.

- I et arbejdsmarked, hvor

der næsten ikke er flere ledige, betyder det, at vi skal ud at rekruttere fra andre job. Så må vi sammen med politiet, skolelærerne, pædagogerne, lufthavnen og Forsvaret jage den samme gruppe af unge mennesker, der på den ene side ikke har valgt en erhvervsskole og på den anden side ikke er dygtige nok til at gå på universitetet, siger han og fortsætter:

- Så vil vi og alle de andre stå på den her skammel og sige: Kom nu indenfor, og så vil de unge mennesker stå og ryste på hovedet og sige: Nej, nej, nej, hvorfor skal jeg det, når jeg kan få 5.000 kr. mere om måneden hos politiet, som søger lige så mange folk, som I gør, hvis ikke flere endda.

En aftale fra 2017 indgået mellem regeringen, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti sender blandt andet 600 millioner kroner ekstra i retning af Kriminalforsorgen de næste fire år. Pengeposen skal resultere i 250 nye årsværk.

Erhvervsskolerne undervisere smøres tyndere og tyndere ud

Økonomien i erhvervsskolerne skal løftes ved at øge antallet af unge danskere, der søger ind i smede-, tømrer- og elektrikerfagene, hvis arbejdsmiljøet skal forbedres, mener Uddannelsesforbundet.

o tredjedårligst

Af Jens Holm
jens@kommunen.dk

Arbejdsløsheden har nået sit laveste niveau i årevis, og industrien og erhvervslivet synger sin klagesang om mangel på kvalificerede håndværkere som smede og elektrikere.

Manglen på kvalificerede og uddannede håndværkere og den aktuelle politiske forelskelse i de danske håndværksfag har åbenbart ikke just gjort det mere attraktivt og skægt at være underviser på landets erhvervsskoler.

Underviserne ved erhvervsskolerne, der skal uddanne den kommende fremtids lærlinge og stolte håndværksmestre, befinder sig nemlig solidt plantet på en tredjeplads over faggrupper med det dårligste arbejdsmiljø i landet.

- Det er desværre ikke overraskende, når vi ser på de henvendelser, som vi får fra vores medlemmer, som fortæller, at den er helt gal. Vi har over en længere periode fulgt de sager, som vi får i hus, og det er et område, der er meget belastet, siger formanden for Uddannelsesforbundet, Hanne Pontoppidan.

Der er særligt én udfordring, der presser faguddannelsernes undervisere: De halser ifølge Uddannelsesforbundet nemlig rundt og underviser mange forskellige hold - på en og samme tid.

Flere opgaver, mindre tid

For formanden spiller skoleforformen også en stor rolle i forhold til undervisernes pressede arbejdsmiljø. Det er dog en udfordring, som Hanne Pontoppidan helst ikke vil bruge for meget krudt på. Hun forklarer, at det nok "desværre vil blive opfattet som klynk".

- Vores undervisere er pressede på tid; det er helt og aldeles den overordnede problemstilling. Og grunden til det er, at skolernes økonomi er dårlig, da der ikke er tilstrækkelig mange elever, der søger ind på erhvervsuddannelserne. De to elementer presser altså indirekte hinanden, siger hun og fortsætter:

- Det er en eskalerende udvikling. Helt grundlæggende matcher den tid, som underviserne får stillet til rådighed fra ledelsens side, ikke de opgaver, som de bliver bedt om at løfte.

Sammenlignet med andre

fag er underviserne på erhvervsskolerne særlig dårligt placeret, når det drejer sig om at modtage tilstrækkelig information for at udføre sit arbejde, arbejdspladsens prioritering af at forebygge arbejdsmiljøproblemer, hensyntagen til medarbejdere med færre kræfter, følelsen af, at arbejdsmængden er uoverskuelig, og om arbejdsopgaverne er "klare".

Det viser en kortlægning, som kommunen.dk har foretaget via data fra Forskningscenter for Arbejdsmiljø.

- Erhvervsunderviserne har ikke tilstrækkelig tid til at forberede deres undervisningstid, og i undervisningssituationen bliver de meget ofte sat til at undervise flere hold sammen og på flere uddannelser på samme tid. Elevsamtaler på én gang. Og det er jo enormt stressende i sig selv, siger hun.

Er det noget, der særlig er gældende for underviserne på erhvervsskolerne?

- Det er en erhvervsskoleproblemstilling. Det med, at man ikke har tilstrækkelig tid til tilrettelæggelsen af sin arbejdstid, er en mere generel problemstilling. Men det der med, at man sættes til at sammensætte hold, er kun en problemstilling, der gælder erhvervsuddannelserne og sprogcentre, forklarer Hanne Pontoppidan.

Ingen medfinansiering

Mens politikerne indfører nye initiativer for erhvervsskolerne, herunder blandt andet den nye EUX-uddannelse, der kort fortalt består af et miks af en gymnasial uddannelse og håndværksfag, så oplever underviserne de nye tiltag som en ny opgave, der tilflyder dem, uden at der tilføres ekstra mandskabsressourcer, lyder det fra Uddannelsesforeningen.

- Det sker uden at blive medfinansieret. Det er gode initiativer, men det er os selv, der kommer til at betale for dem, mener hun.

Hvad kan kommunerne gøre for erhvervsskolerne - og hermed underviserne?

- Husk, at alle gode løsninger også fremfor alt også vil være gode for kommunen selv. Den enkelte kommune er jo meget afhængig af, at der er en arbejdsstyrke, der matcher det lokale erhvervsliv. Og derfor har så godt som alle et behov for, at der er tilstrækkelig mange faglærte. Der er nordsjællandske kommuner, som kommer i alvorlig knibe, når de skal have håndværkere til at lægge nyt tag eller få ordnet deres kloaksystemer. De kommer virkeligt på den, siger Hanne Pontoppidan.

For få unge søger ind på erhvervsuddannelserne, og det presser underviserne, som ofte må undervise flere hold samtidig.

Foto: Janus Engel / Ritau Scanpix

Ifølge formanden handler det blandt andet om 'rekrutteringen' fra folkeskolen samt hele italesættelsen af håndværksfagene fra politisk hold.

- Man skal have større praksisfaglighed ind i folkeskolen, og man skal have et bedre samarbejde mellem folkeskole og erhvervsskoler. De skal have viden om, hvilke krav der er for at gennemføre en uddannelse, og de skal simpelthen have et bredere perspektiv over mod erhvervsuddannelsesområdet, siger hun og fortsætter:

- Og det kan godt være lidt komplekst, fordi der findes så mange forskellige uddannelser. Så er det nok lidt lettere at vejlede mod gymnasiet, men ikke desto mindre er det vigtigt at give de unge et tilstrækkeligt godt vidensgrundlag.

For nærværende er der dog intet, der tyder på at bøtten vender. Ifølge formanden er der de seneste år kun sket en svag stigning i antallet af elever, der vælger at starte på en erhvervsuddannelse. I værste fald er tallene stagneret.

- Der skal gøres noget nu og her, og der skal ske noget ganske gennemgribende, hvis situationen skal forbedres. Du er nødt til at prioritere den investering, det kræver at lave en ordentlig uddannelse. Og der er du nødt til at se på antal elever og dermed den økonomi, der følger med, afslutter hun.

CODE ARBEJDSRAMMER
midlertidigt eller permanent?

MODULBYGGERI

- en god løsning

Psykisk og fysisk arbejdsmiljø på arbejdspladsen afgør om man, som ansat, syntes det er rart at gå på arbejde.

Vi skaber rammerne

ABC Pavilloner A/S

www.abcpavilloner.dk
Tlf. +45 8681 2630
e-mail: info@abcpavilloner.dk

Tre børn er perfekt. Fire børn er passende. Fem børn er for mange!

**Jeg ♥ mit job,
men ...**

I denne serie beder vi en række kommunalt og regionalt ansatte om at beskrive deres job: Hvad fungerer? Hvad fungerer ikke? Så kære politikere - læs, lyt og lær af stemmerne derude: Dette kunne gøre mit arbejde endnu bedre!

o dagplejeren

Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Hvorfor valgte du at blive dagplejer?

Da jeg blev mor for 28 år siden, var der stor mangel på dagplejere, og jeg kunne ikke få en plads til min egen datter. Pladsanvisningen spurgte mig derfor, om jeg kunne tænke mig selv at blive dagplejer? Jeg havde været ansat i en anden kommune som familievejleder for belastede familier og kendte derfor lidt til faget, og jeg tænkte, at jeg ville kunne gøre en forskel. Så jeg kastede mig ud i det. Og passede min egen datter som ekstra barn. I dag indgår ens eget barn i den faste normering på fire børn.

Hænger dagligdagen i dit job sammen?

Ja, i det store hele gør den. Men jeg har også 28 års erfaring. Da jeg startede som dagplejer, tænkte jeg: Hvor svært kan det være? De skal jo bare have noget at spise, sove, skiftes, leges med, trøstes, men det viste sig at være noget mere komplekst: Svære samtaler med forældrene

omkring forældreskab og om børn, der ikke havde det så godt derhjemme, forældre, der kom udenfor ens arbejdstid; enten for tidligt eller for sent, skrive en underretning om sine bekymringer for et barn ... det er svært. De første fem år skulle jeg løbe virkelig stærkt. Da jeg blev 58 år, takkede jeg nej til gæstebørn, fordi jeg kunne mærke, at det blev for meget med fem børn. For stressende.

Hvad er det bedste?

Det bedste er, at jeg ved, at jeg gør en forskel. Jeg ved, at jeg giver børnene den tryghed og ro, som de har brug for i de her år. Faste rutiner og en nogenlunde forudsigelig hverdag for, hvornår vi spiser, sover, rydder op, leger og pusler. Det er en tryghed, som virker senere hen i deres liv. Det er, ligesom når man bygger et hus; så skal man først lave en god grund, ellers kan huset ikke holde. Jeg ved, at jeg har haft stor betydning for mange rollinger og deres familier. Det er dét, der driver mig. Og dét, der får mig til at blive i mit job.

Hvad er det sværeste?

Det er de svære samtaler

med forældrene. Det kan være utrolig svært at sige til et forældrepar, at de ikke gør det godt nok som forældre; at de skal vaske deres barn hver dag ... for eksempel. Og det er stadig svært, selvom jeg har været dagplejer i 28 år. Derudover er der også udfordringerne med de kære tosprogede børn. Jeg har selv et ukrainsk barn, hvor de sproglige og kulturelle udfordringer godt kan give ret megen sved på panden - selv for en gammel garvet dagplejer som mig.

Hvad kunne få dig til at forlade dit job?

Lønnen. Den svarer slet ikke til det, vi yder i vores job. Vi har en arbejdsuge på 48 timer plus "det løse" med rengøring og indkøb oveni, og det til en løn på de nederste trin af lønstigen. I dagplejen har vi heller ikke problemer med, om spisepausen er betalt eller ej, for vi har ikke spisepauser. Vi står nemlig til fuld rådighed alle 48 timer - med trøst og kram, omsorg, madlavning, bleskift, dokumentation, sanglege, gåture, sprogstimulering, lærepla-

Fakta om dagplejerjobbet

► **Normal normering** er fire børn på 0-3 år.

► **Gæstplejesystemet:** Dagplejerne aflaster hinanden ved ferie eller sygdom og kan i kortere eller længere perioder have fem børn.

► **Når man fylder 58 år**, har man ret til at frabede sig gæstebørn.

► **Grundlønnen i Mariagerfjord** er 20.610 kr. for en 48 timers arbejdsuge. En timeløn på cirka 100 kr. Hertil kommer der få tillæg, der varierer fra dagplejer til dagplejer.

► **Dagplejere har et skattefradrag**, der svarer til en tredjedel af deres løn og skal dække udgifterne til kost, rengøring og slitage og eksempelvis hegn omkring haven, sandkasse etc.

KILDE: KIRSTEN CHRISTENSEN.

"Det er beskæmmende, at vi, der varetager de allervigtigste tidlige år for fremtidens voksne, har den laveste løn. I stedet for at spise nye dagplejere af med en-to-føl-dage hos en anden dagplejer, så giv dem en måned! Hvad gør man for eksempel, når alle fem børn græder på en gang?"

ner, digital implementering og så videre. Og alligevel tager vi også gerne en tårn med gæstebørn, ferieplanlægning, aftenmøder og kurser.

Det er beskæmmende, at vi, der varetager de allervigtigste tidlige år for fremtidens voksne, har den laveste løn.

Giv et konkret eksempel på en udfordring, du har stået i, som du ikke burde have stået i?

Jeg stod på et tidspunkt med en meget beruset far, der ville køre hjem med sin søn. Faren var både vred og let truende. Da jeg både skulle have bilnøglerne fra ham, få ham til at drikke sin kaffe og finde nogen, der kunne hente ham og sønnen, nåede jeg at tænke, at den her situation var jeg slet ikke rustet til. I

dag ville jeg være mere selv-sikker. Men det er utroligt vigtigt, at dagplejere er robuste og føler sig rustede, både generelt og i særlige situationer som denne.

Hvem og hvordan sikrer man, at man er robust nok?

Det er et godt spørgsmål! Jeg har taget flere kurser i assertiv kommunikation - godt nok kun på AMU, men jeg har faktisk kunnet bruge det i mit arbejde. Mariagerfjord Kommune har fokus på at højne fagligheden for sine dagplejere, og det er godt. For høj faglighed giver stolthed. Men introduktionen til jobbet er for dårlig. Ikke grundig nok. I stedet for at spise nye dagplejere af med en-to-føl-dage hos en anden dagplejer, så giv dem en måned! Hvad gør man for eksempel, når

Blå bog

► Kirsten Christensen, 61 år.

► Dagplejer i Mariagerfjord Kommune.

► Uddannelse: Indsatsdagplejer.

Kommunen "glemmer" at kontrollere, om vi bliver behandlet ordentligt

o skraldemanden

Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Hvorfor valgte du at blive skraldemand?

Jeg var i job som jord- og betonarbejder, men så så jeg skraldefolk i aktion og tænkte: Dét der - det er lige mig. Jeg kan godt lide at bevæge mig. Jeg kan godt lide naturen og at være ude. Og så er det et job, hvor man har frihed under ansvar. Det er det vigtigste for mig. Jeg var 21 år, da jeg startede som skraldemand.

Lever jobbet op til dine drømme og forventninger? Hænger hverdagen sammen?

Jeg har 40 års jubilæum næste år, så ja, det gør det. Absolut. Jeg har aldrig fortrudt det. Man passer sig selv, så længe man bare gør det, man skal indenfor tidsrammen. Hverdagen hænger også sammen, selvom man aldrig kan forudsige, hvad der sker; det kan være bilen, der ikke vil køre, naturens luner, noget, der sker i færdslen eller ude hos kunderne, der kan forsinke os. Vi starter cirka kl. 06 om morgenen - afhængigt af vind og vejr - og af kommunen. Er det sindssyg varmt, vil vi gerne af sted meget tidligt; er det sindssyg koldt, vil vi gerne vente, til sneen er ryddet.

Hvad er det bedste?

Friheden. Og så er forholdene heldigvis blevet meget bedre, efter at vi har fået kran og kærre med. Det er stadig meget tungt arbejde, men det er blevet nemmere. Vi har cirka 1000 afhentninger om ugen per mand. Jeg løfter cirka 3-4 ton poser med affald op på kærren om dagen, som vi hejser op fra kældre i etageejendommene med kranen.

Og det værste?

Vi oplever jo desværre lidt af hvert. Det værste er, når man lugter indad postkassen, og der ligger et ægtepar, der har været dødt i et halvt år, overrasker en indbrudstyv eller finder kvalte kattekillinger eller hundehvalpe i skraldespanden.

Hvad kunne få dig til at forlade dit job?

Mit helbred får mig til at forlade mit job en dag. Det er der ingen tvivl om. Udover at jeg er diabetiker på tyvende år, er min ryg nedslidt. For at komme igennem dagen spi-

Når ens ryg er nedslidt, så man må tage muskelafslappende piller hver morgen for at komme igennem dagen, bliver man glad for en kran. "Det er stadig meget tungt arbejde, men det er heldigvis blevet nemmere, efter at vi har fået kran og kærre, siger skraldemand Finn Johnny Kristiansen.

Fotograf: Ole Sørensen

ser jeg muskelafslappende piller - en Diclofenac Rapid 50 mg hver morgen. Den varer i cirka fem og en halv time - så begynder min iski-asnerve at drille igen med smerter i bagpartiet og ned gennem benene og ned i tærne. For ikke at få mavesår af de muskelafslappende piller tager jeg også en Pantoprazol 40 mg hver dag. Mange af mine kolleger spiser smertestillende piller for at kunne komme igennem arbejdet uden muskelsmerter.

Jeg er startet som 16-årig, så jeg vil jo være aktiv i 52 år, inden jeg kan få min folkepension. Kan jeg holde til det?

Giv et konkret eksempel på en udfordring, du har stået i, som du ikke burde have stået i?

Selvom jeg er meget glad for at arbejde i al slags vejr, så var den altså gal i sommer, hvor vi havde den her varme. Vi kørte i fire uger med 34 graders varme; vi kunne ikke skaffe mandskab nok, havde problemer med vores bil og måtte drikke så meget vand, så vi havde problemer med at nå vores arbejde.

Vi tiggede og bad om at få lov til at starte kl. 03 om natten i den periode, inden det blev for varmt. Det fik vi afslag på. Det var man fuldstændig ligeglad med. Udover, at jeg ifølge min

Blå bog

► Finn Johnny Kristiansen, 60 år

► Skraldemand og tillidsrepræsentant i Høj-Tastrup Kommune.

► Uddannelse: Folkeskolen, 10. klasse.

bestemmer, hvordan skraldefolk skal behandles. For eksempel den aftale, at mandskabet følger med, når der kommer en ny udbyder. Vores arbejde bliver udbudt cirka hvert femte år, og som det er i dag, skal vi søge vores eget arbejde hver gang. I 2020 kommer næste udbudsrunde; så må vi se, hvor mange der kan bruge en som mig på 63 år, ikke?

Så din appel til politikerne er?

Jeg vil bare gerne have, at de tager hensyn! Udviser noget næstekærlighed. Deres menneske-hensyn forslår som en skrædder i helvede, når de sidder bag deres skriveborde.

Og så synes jeg, de skal få lavet en fair pensionsalder. Fair i forhold til, hvor mange år man er på arbejdsmarkedet. Jeg er startet som 16-årig, så jeg vil jo være aktiv i 52 år, inden jeg kan få min folkepension. Kan jeg holde til det? En akademiker starter måske på arbejdsmarkedet som 28-30-årig og går måske på pension som 70-årig. Det er ikke noget fair regnestykke. Vi er nogle, der vil være nedslidt, længe inden vi når dertil.

Så - kære politikere: Behandl os, som I gerne selv vil behandles.

Kirsten Christensen og børn indtager eftermiddagsmad i dejlig efterårssol i haven. Der er flag på bordet, fordi en af ungerne har fødselsdag. "Vi dagplejere får altid skudt i skoene, at vi jo får skattefradrag for blandt andet kosten. Men morgenmad, formiddagsmad, frokost, eftermiddagsmad og også en lille ekstra snack til de sene børn er langt fra dækkende for dagplejernes faktiske udgifter," siger Kirsten Christensen.

Fotograf: Jan Toft Christensen

alle fem børn græder på én gang? Hvor skal jeg begynde, og hvor skal jeg ende? Og så skal man også huske på, at det kræver en ufatteligt forstående familie, når man arbejder i sit eget hjem 48 timer om ugen.

Føler du dig anerkendt og set? Af ledelsen?

Alting kan blive bedre, men jo, jeg føler mig langt henad vejen anerkendt af ledelsen.

Og af politikerne?

Der er flere politikere, der godt kunne tåle at blive boostet lidt i deres viden og deres opfattelse af, hvad dagplejen er for en størrelse. Jeg har tit inviteret lokalpolitikere på visit: "Jeg starter i morgen klokken halv syv - bare kom." Men jeg ikke haft besøg af nogen endnu. Det er

ærgerligt, for jeg vil gerne vise dem, at det her - det er altså et rigtigt arbejde!

Har du en appel til politikerne/systemet?

Udover en højere løn og bedre introduktion til jobbet?! Ja. Lav normeringen om: Tre børn er perfekt. Fire børn - det passer. Fem børn - det er for mange. Vi har brug for åndehuller. Det samme har børnene - vores fremtid.

I Holland er de gode til samskabelse, fordi de er frække og rebelske

Danske kommuner rejser på studieture til Holland for at blive inspireret til samskabelse. Her samskaber man med temperament og kreativitet.

o inspiration

Astrid Skov Andersen
astrid@kommunen.dk

Samskabelse er det helt store buzzword i danske kommuner i øjeblikket. Samskabelse symboliserer den fineste form for demokrati, og der skrives tykke bøger om, hvordan kommuner kan lykkes med at skabe politik og løse samfundsproblemer sammen med borgerne. Holland er en populær destination for danske kommuner, når de vil på studietur og inspireres til samskabelse og inddragelse af frivillige. Og det er der en særlig grund til.

Holland og Danmark ligner hinanden på mange måder, men der er stor forskel på, hvordan man arbejder med samskabelse i de to lande.

Manon de Jongh forsker i samskabelse og ledelse af samskabende processer. Hun er født i Holland og har boet 11 år i Danmark og virket som chefkonsulent og partner i UKON, hvor hun rådgiver kommuner og institutioner om ledelse og samskabelse, ligesom hun har arrangeret flere studieture til Holland for politikere og embedsmænd i danske kommuner.

Hun kender begge kulturer godt, og hun peger især på hollændernes frækhed og rebelskhed som årsag til, at Holland betragtes som Europas frontløber, når det kommer til samskabelse.

I 2016 besøgte Manon de

Jongh sammen med repræsentanter for Ikast-Brandø Kommune den hollandske demenslandsby De Hogeweyk, som er verdens første af sin slags. Her har beboerne adgang til det fri, og der er gader, parker og pladser, frisør, supermarked og teater. Til gengæld er hele området spærret af, så de demente ikke kan forlade stedet.

For Manon de Jongh var det interessant at se de danske besøgendes reaktion.

- Jeg oplevede danskerne spørge meget ind til, hvordan de forholder sig til forskellige love og faglige dilemmaer. "Hvad gør I med den lov? Og den lov? Og det dilemma?" "Det er vi da ligeglade med," siger hollænderne. "Så længe det ikke er et problem. Hvis det bliver et problem, får vi det nok at vide." Der tror jeg hollændere kan lære danske noget i forhold til at have frækhed nok til bare at gøre. Danskerne er mere regelrette, fortæller Manon de Jongh.

På kant med loven

Nøglen til succes med samskabelse ligger ofte lige på grænsen af det lovlige. Man skal turde udfordre de gængse rammer - og nogle gange endda loven. Og det ligger ifølge Manon de Jongh mere til hollændernes mentalitet end til danskernes.

- Det er en folkesport at omgå regler og være lidt rebelske, siger hun og giver et eksempel: Da EU indførte

"Danskere er vant til megen sikkerhed. Det er også fantastisk. Man ved, hvordan tingene fungerer, der er tillid, og systemet drejer rundt, og vi ved, hvad vi kan forvente. Ulempen er, at vi bliver lidt forkælede, når det ikke er sådan. Og vi har glemt at tænke os lidt om."

Manon de Jongh, UKON

rygeforbud i offentlige bygninger, fandt man i Amsterdam et hul. Loven nævnte intet om rygeforbud i kældre, og da en stor del af Amsterdam ligger under havets overflade, kunne man pulse videre de fleste steder.

Og det er ikke kun borgerne, der er rebelske. Også de ansatte i offentlige myndigheder har risikovilligheden og lysten til at eksperimentere og udfordre i sig.

- Man kunne sagtens finde en embedsmand i Holland, der kan hjælpe med at snyde systemet lidt. Der er mere loyalitet i Danmark. I Holland siger folk med glæde, at de har snydt i skat, og man fortæller hinanden, hvordan man har snydt. I Danmark holder man sin kæft, hvis man da overhovedet har

snydt, siger Manon de Jongh.

Rebelskheden og lysten til at prøve noget nyt og anderledes bunder - ifølge Manon de Jongh - i dybe historiske rødder. Holland har været en kolonimagt, og med kolonierne følger forskelligheder i befolkningen. Samtidig har Holland med sin geografiske placering haft havet som en udefrakommende trussel, der har krævet samarbejde mellem landmænd, regioner og politikere.

- Hollændere har en helt anden måde at arbejde med diversitet og inddragelse af andres perspektiver og måder at tænke på, fordi vi har det så meget omkring os. Og i forhold til truslen fra havet ligger det i beslutningssystemets dna, at hvis vi ikke får styr på det sammen, har vi ikke noget land. Hvis man har en fælles problemstilling - eller en fælles vision - kan der opstå samskabelse. Det offentlige system er bygget op omkring de tanker. Det er en stor del af forklaringen på det, siger Manon de Jongh.

Mindre myndighed

Når du siger, at det ligger meget i hollændernes mentalitet som folkefærd at samskabe, er det så overhovedet noget, danskere kan studere og tillære sig?

- De seneste år er der kommet mange initiativer inden for samskabelse i Danmark. Jeg oplever danske kommuner som reflekterende, nysgerrige og ivrige for at lære nyt om for eksempel samskabelse. Den tilgang er vigtig for at udvikle og forbedre sig. Der er ting, der bare ikke er overførbare på grund af lovgivningen, men i forhold til mentaliteten og hollændernes mere easygoing tilgang oplever jeg, at danskere i kraft af deres nysgerrighed netop har mulighed for at lade sig inspirere af andre lande.

Manon de Jongh holder også oplæg om samskabelse for offentlige ledere og medarbejdere, og her prikker hun ofte til dem for at gøre dem mindre "myndighedsagtige".

- Det er ikke farligt - eksempelvis som kommune i en samskabelsesproces eller som mødefacilitator - at dele sine udfordringer og være åben omkring, hvad der er på spil. Det er tit en kæmpe øjenåbner for ledere, når de indser, at det faktisk kan skabe følgeskab, når de åbent fortæller om udfordringer, tvivl og sårbarheder i et projekt eller en proces i stedet for, at det bliver holdt som en skjult dagsorden, siger hun.

Lokalsamfundet

Der er nogle markante forskelle i sundhedssystemet i Holland og Danmark. Velfærdsområdet i Holland er mere privatiseret og i højere

grad baseret på brugerbetaling og tvungne sundhedsforsikringer, og Hollands velfærdssamfund beskrives med Manon de Jonghs ord bedst som "et sted midt imellem USA og Danmark."

Holland ligger samtidig i toppen blandt de europæiske lande, hvor flest mennesker laver frivilligt arbejde. Lægger man dertil de seneste års besparelser på velfærden og en politisk vision om at gå fra "velfærdssamfund til deltagersamfund," har man forklaringen på, at borgere og civilsamfund i Holland tager stort ansvar for de personer i lokalsamfundet, der har brug for hjælp. Det er ikke unormalt for en hollænder at smutte over og hjælpe en ældre genbo med rengøring hver anden tirsdag, hvis der er behov for det.

- I Danmark er vi optaget af, at individet og familien skal

Beboere i den hollandske demenslandsby De Hogeweyk, som er verdens første af sin slags.

Foto: Felix Kalkman / Hollandse Hoogte / Ritzau Scanpix

køre, hvor Holland er mere optaget af helheden. Hvis to venner skal være sammen, er det ikke unormalt, at den ene lige tager sin bedstemor med, fordi hun er lidt ensom. Det er eksempler på, at det ligger mere i kulturen i Holland, siger Manon de Jongh.

I Holland er der også plejehjem, der som en del af lejekontrakten med de ældre eller syge beboere kræver, at pårørende lægger et vist antal timer som frivillige på plejehjemmet hver måned. Det kan blandt andet lade sig gøre, fordi arbejdsmarkedet er anderledes indrettet i Holland, hvor det ikke er ualmindeligt at have en arbejdsuge på fire dage. Det frigiver tid til at prioritere frivilligt arbejde.

At Danmark har en stor sektor og et højt niveau i ydelser og social sikkerhed betyder også, at danskere læner sig mere tilbage og forventer

”Det er en folkesport at omgå regler og være lidt rebelske.”

Manon de Jongh, UKON

meget af det offentlige, forklarer Manon de Jongh.

- Danskere er vant til megen sikkerhed. Det er også fantastisk. Man ved, hvordan tingene fungerer, der er tillid, og systemet drejer rundt, og vi ved, hvad vi kan forvente. Ulempen er, at vi bliver lidt forkælede, når det ikke er sådan. Og vi har glemt at tænke os lidt om, siger hun.

Den mekanisme er mindre udtalt i Holland.

- Først og fremmest er der nogle kulturelle, dybtliggende rødder, der gør hollændere til entreprenante problemløsere og lidt frække, grænse-

overskridende, selv vil bestemme-agtige typer, siger Manon de Jongh.

Det kommer til at lyde som en meget rosenrød fremstilling af samskabelse i Holland - er der en bagside?

- Ja, det er der. Den danske loyalitet har klart nogle fordele, fordi det skaber fremdrift. I Holland har alle en mening om alt og føler en ret til at ytre den, og det kan gøre det svært at gøre sit lederskab gældende. Det kræver megen forhandling, lobbyarbejde og tålmodighed, før man kan bevæge sig et sted hen i fællesskab. Der går meget tid tabt med det.

Risikovilligheden og rebelskheden har langsommelighed og ineffektivitet som sin bagside, hvor man i Danmark er bedre til at være effektive.

Kan de danske politikeres spørgsmål og interesse for lovgivning og faglige dilemmaer under et studiebesøg ikke være et udtryk for, at de er optaget af høj faglig kvalitet - og ikke nødvendigvis udtryk for forstokket regelrytteri?

- Jo, det kan man godt sige. I Holland kan man være meget optaget af at få noget til at ske hurtigt, og det kan nogle gange føre til kompromiser med kvaliteten. Processen vælges til, og de faglige perspektiver prioriteres ned, kan man sige.

Hvis behov er det?

I Danmark er samskabelse blevet et ideal, man som kommune gerne vil opnå, og samskabelse er nærmest et mål i sig selv. Spørger man Manon de Jongh, fylder samskabelse slet ikke så meget i Holland på konferencer, i artikler og bøger samt samtaler om kommunal politikud-

vikling. Hun tøver og leder lidt i ordforrådet, før hun må konstatere, at hun ikke engang kender et hollandsk udtryk for samskabelse.

I Holland er samskabelse bare en metode til at løse problemer - og ikke et mål i sig selv. Samskabelse er ikke et modefænomen, fordi det altid har været der. I Holland opstår samskabelsesprocesser og -projekter oftest efter ønske fra en gruppe i civilsamfundet.

- Så går man til kommunen. Man er meget optaget af sin ret til for eksempel at fremme et initiativ, og så spørger man kommunen: Hvordan kan I understøtte os?

Er det også sådan i Danmark, at det oftest er civilsamfundet, der tager initiativ til samskabelse?

- Omvendt.

Det er kommunens behov at samskabe?

- Nemlig.

Da Manon de Jongh var på samskabelsesrejse med Ikast-Brande Kommune, oplevede hun, at de særlig blev inspirerede af hollændernes mod og evne til at tænke ud af boksen.

- En deltager sagde til mig: "Hold da op - jeg føler mig som en meget loyal nærmest kedelig embedsmand, der ikke er kreativ nok." Man skal altid passe på med at sige, at det ene er godt eller dårligt. Men jeg kan godt forstå, at de bliver optaget af den der indstilling: "Årh, det ved vi sgu ikke om er et problem. Der er ikke nogen, der har sagt noget endnu. Vi prøver!"

•

I Amsterdam skaber borgerne integration

Som i resten af Europa ankom der mange flygtninge til Amsterdam i 2015. Den udfordring blev taget op - også af borgerne. Kom med på besøg hos tre projekter, der opstod i et samarbejde mellem kommune og borgere.

o reportage

Af Emil Staulund Larsen
red@kommunen.dk

Flygtninge bliver til gæstestuderende

Hollandske studerende tog selv initiativ til at undervise nyttilkomne flygtninge. Universitetet bakkede op.

Da flygtningekrisen var på sit højeste i 2015, modtog Holland 58.880 asylsøgere, og det var derfor ligesom i Danmark naturligt, at flygtningedebatten fyldte meget i medierne. Mange var ikke begejstrede for tonen i debatten, og det fik nogle af dem op af stolen - og fra skolebænken. Sådan startede Right2Education.

En række studerende fra Amsterdam University College, AUC, gik til ledelsen og forelagde en idé: At tilbyde undervisning til flygtninge ved de studerende selv. Retten til uddannelse er en af FN's basale menneskerettigheder, og de unge studerende ville bruge uddannelse som modsvaret til mediernes

skræmmebillede af flygtninge og til at skabe integration gennem interaktion.

Universitetet støttede deres ambition og stillede lokaler til rådighed, mens de også stod for små workshops om at undervise. De studerende begyndte efterfølgende at tilbyde sprogundervisning for flygtninge i alderen 18-28. Først begyndte det med undervisning i nederlandsk, men senere blev det udvidet med engelskundervisning efter særligt ønske fra kvindelige flygtninge, der også gerne ville lære engelsk. Med

tiden er projektet kommet til at handle om mere end bare undervisning, da et "buddy-system" blev koblet til.

- Integration handler ikke kun om sprog. Det handler også om social integration, fortæller Kia Mikkonen, der er et af Right2Education's bestyrelsesmedlemmer og ansvarlig for buddysystemet.

Hver tiende er flygtning

Undervisningen kører to gange om ugen i tre timer ad gangen, og det er muligt at få engelskundervisning på tre forskellige niveauer, mens

der er ét hold i hollandsk. Buddysystemet matcher en studerende med en flygtning, så at de ikke kun sammen kan øve sproget, men også lægge hverdagen og undervisningen bag sig og bare være unge.

- Vi har så mange ting til fælles. Jeg har lige så meget til fælles med nogle af de hollandske studerende, som jeg har med vores gæster. At være flygtning er en oplevelse - ikke noget, man er. Vi ser mennesket, fortæller Mia Mikkonen, der selv er flyttet til Amsterdam fra Finland denne sommer.

Det er også derfor, at Right2Education har valgt at kalde deres elever for "gæstestuderende" fremfor flygtninge. Der er godt 60-70 gæstestuderende, der modtager sprogundervisning ugentlig af de frivillige studerende. Der er et matchende antal frivillige studerende, der hjælper med

organisering, sprogundervisning og events. Det er næsten hver tiende af det samlede antal studerende på UAC.

Undervisning i arabisk

Sam Edrees er en af gæsterne hos Right2Education. Han bruger undervisningen til at forberede sig til de svære IELTS-tests, der ofte er påkrævet, når man skal læse på universitet på engelsk. Hans oplevelser hos Right2Education er markant anderledes, end den, han havde, da han begyndte at lære nederlandsk, da han først var kommet til landet.

- Det var en svær begyndelse for mig. Jeg startede på et meget intensivt kursus i nederlandsk. Jeg havde ikke tid til at have det sjovt med dine venner, og jeg var nødt til at studere mere end ni timer hver dag bare for at holde trit med undervisningen. Jeg havde næsten ikke

engang tid til at tale nederlandsk, fortæller Sam Edrees.

Nu er der tid til at smile og til at have det sjovt.

- Jeg har altid været genert og haft svært ved at få venner, men da jeg begyndte her, følte jeg mig hjemme. Her har alle samme alder, kommer alle sammen fra forskellige lande, så de har de samme udfordringer og de samme bekymringer, siger Sam Edrees smilende.

Sam Edrees er meget glad for, at det er jævnaldrende studerende, der underviser. Her kan han føle sig tryk, dele sine bekymringer og ikke mindst føle sig ligeværdig med underviserne. Seneste skud på sprogstammen er da også, at én af de gæstestuderende nu tilbyder undervisning i arabisk til de studerende på AUC. Her er alle gæster.

'Både Kia Mikkonen og Sam Edrees er for nyligt kommet til Amsterdam. Selvom de kommer fra to vidt forskellige steder, kan de mødes på lige fod som unge studerende.'

Foto: Emil Staulund Larsen

En god begyndelse i blokken

Unge flygtninge og studerende bor dør om dør i et boligforsøg, hvor de studerende får en billig bolig mod at være "buddy" for en flygtning.

Aline Bleeker kom på prøve, da Mohammed pludselig stod foran hende med sin telefon i hånden.

Hollandsk kommer ud af telefonen, men Mohammed taler kun arabisk - og Aline Bleeker taler ikke arabisk. De kommunikerer med fagter, til en tredje beboer kommer ud på gangen. Han taler engelsk og arabisk, men ikke hollandsk. Sammen får de skabt en sproglig redningstrekant og løst problemet.

Aline Bleeker griner, mens hun fortæller historien. Det er en af de pudsige oplevelser, man kan komme ud for, når man bor i Startbloek Riekerhaven, hvor halvdelen af beboerne er hollændere, mens den anden halvdel er flygtninge.

Ungdomsskollegiet ligner udefra en række store LEGO-klodser, der er blevet stillet op på et tomt stykke jord. Og det er ikke langt fra sandheden. Et boligselskab havde mobile boligblokke - ikke helt ulig containerboligerne i Danmark - stående tomme, mens kommunen havde et tomt stykke jord. De fandt hinan-

"Det hele var meget nyt i starten og ikke bygget færdig endnu. Vi havde alle de her ideer om, hvordan vi ville skabe et fællesskab. Måske var vi lidt for optimistiske og idealistiske i begyndelsen."

- fortæller Aline Bleeker om starten

den, og sammen blev de enige om, at der skulle være boliger både til unge flygtninge og hollandske studerende.

Aline Bleeker valgte netop dette kollegie, fordi hun ville være en del af et særligt fællesskab, og hun er glad for at bo her, også selvom starten i 2015 var en anelse kaotisk.

- Det hele var meget nyt i starten og ikke bygget færdig. Vi havde alle de her ideer om, hvordan vi ville skabe et fællesskab. Måske var vi lidt for optimistiske og idealistiske i begyndelsen, fortæller Aline Bleeker om starten.

Det tog tid at skabe et fællesskab, og det var langt fra alle, der var lige åbne overfor de idealistiske planer.

Hvad med fredagsøllen?

Hussein var en af de første, hun mødte på sin kollegiegang. Hussein var flygtet fra krigen i Syrien. Aline var flyttet hjemmefra fra den nordlige del af Amsterdam.

- Jeg stillede nok mange

standardspørgsmål. Min viden om krigen var ret begrænset, fortæller Aline Bleeker.

- Men vi er allesammen unge og har mange ting til fælles, siger hun.

Startbloek Riekerhaven er fortsat et ret nyt boligforsøg, og der bliver derfor fortsat forsket i, hvad det blandede kollegie betyder for de unge og integrationen. Et af de foreløbige resultater fra forskningen tyder på, at denne boligform er med til fremme integrationsprocessen. Der er nu ved at blive opført lignende forsøgsboliger andre steder i Holland.

Ibrahim Abdel Falih banker på døren og kommer ind og sætter sig. Han flygtede i sin tid fra Damaskus, men bor nu på samme gang som Aline Bleeker.

Det var en stor udfordring for Ibrahim Abdel Falih at falde til. Det hollandske sprog nederlandsk er en knudret omgang, ligesom hollandsk

Med Startbloek Riekerhaven har de lokale myndigheder løst flere udfordringer på samme tid: fremskaffelse af boliger både til unge studerende og flygtninge parallelt med etablering af et effektivt integrationsinitiativ.

Foto: Emil Staulund Larsen

kultur med borrels (en slags fredagsøl) har været svær at tage til sig, når man ikke drikker alkohol.

- Men hvornår er man integreret? spørger Ibrahim Abdel Falih.

- For mig er det, når man er produktiv i samfundet. Jeg har travlt og føler mig integreret. Andre vil måske sige, at man er nødt til at tage på borrels for at være fuldt integre-

ret i Holland, fortæller han.

Ibrahim Abdel Falih er overbevist om, at Startbloek Riekerhaven har fremmet hans integration. Her bor han side om side med hollændere, og den bedste måde at lære kultur og nye sprog på er at kaste sig ud i det.

Events hjælper

Det er dog ikke alle, der har samme tilgang som Ibrahim

Abdel Falih. Særlig flygtninge fra Eritrea har svært ved at falde til blandt hollænderne på grund af sprogvanskeligheder, som ikke engang Google Translate kan løse, fortæller Aline Bleeker.

Det er ikke kun de nye fra Syrien og Eritrea, der lærer en ny kultur. Kulturudvekslingen går begge veje. På Aline Bleekers bord ligger en CD med det palæstinensiske band Le Trio Joubran. Det var Ibrahim Abdel Falih, der lokkede Aline Bleeker og flere fælles venner med til koncert med bandet i Amsterdam.

- Vi forsøger at arrangere events, hvor vi lærer om Holland ved eksempelvis at arrangere en slags skolebesøg til parlamentet, men vi har også haft aftener, hvor vi lærer om eksempelvis Syrien og Eritrea, fortæller Aline Bleeker.

De to gangkammerater hygger sig, som to kollegievenner ville gøre i Danmark. Begge har de taget denne særlige boligform til sig og omfavnet fællesskabet. Selv det blæsende efterårsvejr i Holland har Ibrahim Abdel Falih taget til sig.

- Så har man altid noget at snakke om, siger han, og så griner de begge to.

Virksomheder opstår i det gamle fængsel

Et tidligere fængsel er nu en blanding af kreative start-ups og boliger for flygtninge. Et firma hjælper flygtninge med at få en fod indenfor på arbejdsmarkedet.

Det er ikke umiddelbart inspiration og håb, man først tænker på, foran det gamle nedslidte Bijlmerbajes-fængsel. Men bag facaden er der farver, håb og gode ideer.

Efter at det er blevet nedlagt, er det forladte fængsel blevet forvandlet til et kompleks med flygtningeboliger, hotel og start-ups i nye farver. Hjertet af den nye forvandling udgøres af "Refugee Company".

Målsætningen hos Refugee Company er at træne nyttilkomne flygtninge, finde frem til deres talent og hjælpe dem i job - eller hjælpe dem med, at skabe jobbet selv. Mange mennesker kommer til Holland på grund af krig, og man må ikke lade deres talent gå til spilde, lyder tankegangen, som skal sætte skub i integrationen.

Naz Kawan er leder af "Makerspace", som er en talentfabrik for skræddere, hvor de udvikler job og egne

Hayder Al Saadi havde sin egen café i Irak. Da han måtte flygte, droppede han drømmen om igen at få sin egen café. Denne drøm er dog vakt til live igen hos Refugee Company, hvor han nu er blevet floormanager ved "A Beautiful Mess".

Foto: Emil Staulund Larsen

produkter indenfor blandt andet design, tøj og tasker.

Hun har selv oplevet frustrationerne, når talent går til spilde. Da hun var tre år gammel, kom hun til Holland med sin mor. Moren arbejdede med jura i hjemlandet, men i Holland måtte hun starte forfra og gå i en ny retning, hvor det ikke har været muligt at skabe sig en fast arbejdsplads. Ingen spurgte, hvad hun var god til, og hvad hun gerne ville arbejde med.

- Vi har samtaler med dem om deres talenter, kvaliteter, hvad der gør dem glade, og hvordan vi kan hjælpe dem. At de har en flygtningebaggrund, kommer i anden række. Først kigger vi på deres talent. Det er en holistisk og personlig tilgang," fortæller Naz Kawan.

"Jeg klarer mig selv"

På den ene væg i Makerspace hænger blokke af gule post-it sedler under hver sin kategori

såsom "business", "service" eller "kunst". På hver seddel står et navn og vedkommendes kvalifikationer. På den måde organiserer Refugee Company alle talenter og forsøger at finde job til dem. Her ser de muligheder fremfor begrænsninger.

Hidtil er det blevet til 58 fastansættelser, og Refugee Company har hjulpet mere end 150 flygtninge igennem deres trainee-program. Én af dem, der har fået en fastansættelse, er Hayder Al Saadi. Han kom til Holland i 2015, og efter at have cirkuleret rundt i systemet i halvandet år kom han til Refugee Company.

Her var Hayder Al Saadi med til at skabe "A Beautiful Mess" - en restaurant og café drevet af flygtninge. Restauranten udgør på sin helt egen vis et smukt rod. Sofaer og borde, der er doneret af lokale, står mellem gamle blå industrivaskemaskiner, der tidligere vaskede fængselstøj. Baren er sponsoreret af Heineken, en af Amsterdams stoltheder. Bagerst i lokalet står trykkemaskiner, der påtrykker tøj mærket "Made in Netherlands".

Da Hayder Al Saadi var færdig med sit træningsforløb,

"At de har en flygtningebaggrund, kommer i anden række. Først kigger vi på deres talent. Det er en holistisk og personlig tilgang."

- fortæller Naz Kawan, leder af "Makerspace"

fik han tilbudt at blive floormanager på restauranten.

- Jeg er stolt over, at jeg er nået hertil. Jeg har et hus, en indtægt, og jeg klarer mig selv, fortæller Hayder Al Saadi.

- Dette sted er mere end bare et arbejde. Det er et hjem for os, og det har det været fra starten.

En simpel hemmelighed

Nu kan Hayder Al Saadi selv hjælpe andre, sådan som han selv blev hjulpet.

- Her er mennesker, som har brug for hjælp, og jeg kan med stolthed sige, at jeg har hjulpet. Det handler ikke bare om at arbejde, men også om at have et safe space og om at kunne inspirere. Jeg kan sige til nye trainees, at jeg selv var i deres situation, og se, hvor jeg er nu!

Refugee Company handler i bund og grund om at ændre

måden, man ser på flygtninge på.

- Der er krise, og mange mennesker leder efter et 'safe space' og en ny start. Den eneste måde, vi kan give dem det på, er ved at vise respekt og give chancer. Tit er fokus på deres baggrund, anderledes kultur og de problemer, de måske har. Her starter vi på en frisk. Mange er ikke klar over, hvor meget talent flygtninge kommer med.

Refugee Company er siden sin start i 2015 vokset støt, og deres arbejde og ideer har tiltrukket besøg fra både ministre, kongelige og udenlandske medier. Hemmeligheden er simpel: Se talentet, hør deres historie, og så vil man se resultater.

- Med et arbejde kommer selvtilid og håb, fortæller Naz Kawan.

Danske myndigheder i fælles front

Et nyt EU-direktiv skal beskytte whistleblowere som den tyske topadvokat her - iført maske og sminke i forbindelse med et tv-interview - mod retsforfølgelse. Interviewet omhandlede svindel med udbytteskat - en type svindel, som er omfattet af det nye direktiv.

Ivo Mayr / Correctiv / Ritzau Scanpix

Et direktiv er lige nu på vej igennem EUs beslutningsapparat. Det vil blive dyrt for de enkelte kommuner, og regioner, stat og kommuner går samlet imod.

o eu i kommunen

Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

14. december 2014 stod en ung bebrillet franskmand frem på forsiden af den amerikanske avis Wall Street Journal med et meget simpelt budskab:

“Det er mig, der står bag LuxLeaks, og jeg lakkede dokumenterne, fordi offentligheden fortjente at vide, at virksomheder, de stoler på, gemmer penge i skattely.”

Over hele verden blev Antoine Deltour, som han hedder, hyldet fra politisk hold. Men da han opgav sin anonymitet og stod frem som whistleblower, måtte han også stå til ansvar for domstolene. Derfor kunne han 29. juni 2016 se frem til 18 måneder bag tremmer i et fransk fængsel for at lægge fortrolige dokumenter. En straf, som siden blev nedsat til 12 måneder og en bøde på 1.500 €.

Men fremover skal det ikke koste whistleblowere fængsel at stå frem. Det mener Europa-Kommissionen, som derfor har sendt et direktivforslag af sted ad den europæiske kommandovej for at sikre øget beskyttelse til personer, som advarer om, at EU-lovgivning ikke bliver overholdt.

KL frygter detailstyring

Det lyder som udgangspunkt som noget, det er svært at være uenig i, og hos fagbevægelsen er direktivet da også blevet modtaget med kys-hånd, ligesom antikorrupsionsorganisationen Transparency International klapper i hænderne over forslaget.

- Vi er meget begejstrede for det her direktiv fra EU. Det ligger meget tæt opad det, som vi har argumenteret for. Det er bredt, når det både dækker private virksomheder og det offentlige. Det her kommer helt sikkert til at gøre en forskel, siger Marina Buch Kristensen, bestyrelsesmedlem for Transparency International.

Men hverken hos KL eller Justitsministeriet er armene langtfra så højt hævede, som de kunne være. Og heller ikke EU's Regionsudvalg er helt oppe at støde over ideen, fortæller Jens Christian Gjesing (S), som udover at sidde i byrådet i Haderslev også repræsenterer KL i det europæiske regionsudvalgs underudvalg for borgerrettig-

heder, styreformer og institutionelle og eksterne forbindelser, kaldet Civex:

- Jeg er ordfører for EU's Regionsudvalg i den her sag. Og vi har jo til opgave at holde Kommissionen og Parlamentet i ørerne, når de ikke tænker tilstrækkeligt i nærhed og enkelhed. Så vores opgave er at forsvare subsidiaritetsprincippet. De skal ikke gøre noget i Bruxelles, som vi bedre og lige så godt kan gøre selv, siger Jens Christian Gjesing.

For selvom ideen om at beskytte whistleblowere med Jens Christian Gjesings egne ord “som udgangspunkt er en god idé,” så bliver han noget betænkelig ved implementeringen, som “nærmer sig decideret detailplanlægning fra Kommissionens side.”

... og selve systemet

En af de ting, som man både fra KL's og Justitsministeriets

side med opbakning fra blandt andre Danske Regioner har kritiseret, er det system, som en whistleblower skal manøvrere i, hvis han eller hun beslutter sig for at gøre opmærksom på, at nogen foretager sig noget ulovligt.

For man kan ikke bare “gå til pressen” eller ringe til politiet, hvis man vil af med sin viden. Man skal gå ad de korrekte kanaler:

- Man lægger op til, at alle lande sikrer, at der er et tredobbelt system. Det vil sige, at i alle kommuner med mere end 10.000 indbyggere skal man have personer internt ansat, som skal tage sig af whistleblower-henvendelser. Og hvis det ikke virker, skal det enkelte land også sørge for, at der er et eksternt system oven på det interne, som man så kan henvende sig til, hvis man som whistleblower mener, at man ikke har fået nok ud af at henvende sig internt. Og så er der som tredje led også regler for, hvordan man kan henvende sig til pressen med viden, forklarer Jens Christian Gjesing.

Det system, mener man hos både kommuner, stat og regioner, er både “meget kompliceret og meget dyrt”.

Kort fortalt er budskabet altså fra den danske stat, KL og Danske Regioner, at EU vil

Direktiver og forordninger

► **En forordning** er en bindende aftale, hvilket betyder, at der med en forordning kommer til at gælde præcis samme lovgivning i hele EU.

► **Et direktiv opstiller** en række mål, som EU-landene skal opnå. Det er dog op til de enkelte lande at lave egne love om, hvordan disse mål skal opnås.

I korte træk betyder EU's whistleblower-direktiv, at

► ... **en whistleblower** kan bruge den nye EU-lov som forsvar, hvis vedkommende bliver retsforfulgt for eksempelvis bagvaskelse, brud på ophavsret eller tavshedspligt

► ... **alle virksomheder** med mere end 50 medarbejdere og alle kommuner med mere end 10.000 indbyggere skal leve op til kravene i direktivet

► ... **der i sager** om whistleblowere vil være omvendt bevisbyrde, idet arbejdsgiveren skal bevise, at der ikke er blevet iværksat sanktioner mod ansatte, der oplyser om kritisable eller ulovlige forhold på deres arbejdsplads

► ... **Whistleblowere får** ret til gratis, uafhængig rådgivning.

Her gælder whistleblower-direktivet

► **Whistleblower-direktivet beskytter udelukkende**, når der er tale om overtrædelser af EU-lovgivning, og det udelukkende indenfor følgende områder:

► **Offentlige indkøb**, finansielle ydelser, hvidvask- og love mod finansiering af terror,- produktsikkerhed,- transportsikkerhed, miljøbeskyttelse, atomsikkerhed, sundhed, fødevarerikkerhed, dyrevelfærd, forbrugerbeskyttelse, beskyttelse af persondata og netværkssikkerhed

imod whistleblower-direktiv

bestemme for meget, som kommunerne allerede har styr på, at opbygningen af systemet er alt for kompliceret, og sidst, men ikke mindst, at direktivet er alt for dyrt. For ifølge Europa-Kommissionen vil det koste cirka syv milliarder kroner at implementere direktivet på europæisk plan. Derefter vil driftsomkostningerne ligge på cirka ti milliarder kroner, vurderer Kommissionen.

- Jeg er helt sikker på, at hvis vi selv fik lov at implementere systemet sammen med arbejdsgiverne og fagforeningerne, kunne vi lave noget, som var langt mere effektivt og billigere. Jeg vil gerne være med til, at vi beskytter whistleblowere i hele Europa. Det er en rigtig god idé. Men det system, man bygger op, er alt for detaljeret og alt for kostbart, siger Jens Christian Gjesing.

... og pressens muligheder
Samtidig er man hos de danske myndigheder kritiske overfor, at whistleblowerne først sent i processen har ret

”Jeg kan slet ikke følge den kritik, der går på, at det både skulle være dyrt og detaljeret. Små virksomheder og kommuner med mindre end 10.000 indbyggere er fritaget, og der er rig mulighed til at tilpasse det til en dansk kontekst, da der jo er tale om et direktiv.”

Marina Buch Kristensen, bestyrelsesmedlem i Transparency International

til at gå til pressen. En bekymring, som også Danske Medier deler. Her skriver man blandt andet i et høringssvar, at direktivet “stiller alt for vidtgående krav til, hvornår en whistleblower må videregive oplysninger til medierne og andre eksterne parter.”

For sagen er den, at en whistleblower kun er beskyttet af direktivet, hvis han eller hun går til pressen, såfremt det allerede er forsøgt at råbe kommunen op det i både den interne og den eksterne instans. Og kun hvis man hos domstolene er enige i, at man har henvendt sig i tilstrækkeligt omfang hos de to instanser.

Kun i tilfælde, hvor der er ”overhængende eller åbenbar fare for offentlighedens interesser” eller ”risiko for uoprettelig skade”, vil en whistleblower kunne opnå beskyttelse efter direktivet, selvom han eller hun ikke har benyttet de interne og/eller eksterne indberetningskanaler.

Og selvom man hos Transparency International er begejstrede for direktivet

”Jeg er helt sikker på, at hvis vi selv fik lov at implementere systemet sammen med arbejdsgiverne og fagforeningerne, så kunne vi lave noget, som var langt mere effektivt og billigere.”

Jens Christian Gjesing (S), ordfører om direktivet for Regionsudvalget og byrådsmedlem i Haderslev

som helhed, er man her heller ikke tilfreds med, at der ifølge direktivet skal indføres de tre instanser, siger Marina Buch Kristensen, som er bestyrelsesmedlem i Transparency International:

- Vi er også kritiske over for de tre instanser. Det er der ingen grund til i en dansk kontekst. Allerede nu har vi jo her en semi-ekstern ordning, hvor flere kommuner har et advokatfirma, der står for whistleblower-henvendelser. Og man har jo i dag mulighed for som ansat at gå direkte til pressen - hvis det ikke er fortroligt, siger Marina Buch Kristensen.

’Man kan spare meget’

Men Transparency International er alligevel langt fra enig med de danske myndigheder, siger Marina Buch Kristensen:

- Jeg kan slet ikke følge den kritik, der går på, at det både skulle være dyrt og detaljeret. Små virksomheder og kommuner med mindre end 10.000 indbyggere er fritaget, og der er rig mulighed til at

tilpasse det til en dansk kontekst, da der jo er tale om et direktiv, siger hun og påpeger, at hun heller ikke forstår den kritik, myndighederne retter mod prisen på at implementere direktivet:

- Man kan jo i sidste ende spare mange penge på at indføre det her. Det er derfor, mange virksomheder laver deres egne whistleblower-ordninger. Det er faktisk en fordel. Der kommer for eksempel ting frem, som ikke ville være kommet frem ellers. Det kan vi blandt andet se hos borgerrådgiveren i København, hvor medarbejderne bliver taget seriøst. Og hvis ikke folk kan henvende sig anonymt, kommer man jo til at gå glip af rigtig mange henvendelser.

Direktivet afventer nu behandling i Parlamentet og Ministerrådet.

Job

Chef for Teknik og Miljø (genopslag), Varde Kommune
Vi søger en værdiskabende vanebryder, en ordentlig overskuer og en stærk sceneskifter.
Ansøgningsfrist: 07/01-2018

Centerchef, Furesø Kommune
Vil du være med til at forebygge og finde nye løsninger på socialområdet for børn og voksne?
Ansøgningsfrist: 03/12-2018

Leder til FGU Hovedstaden
Forberedende Grunduddannelse - Hovedstaden søger leder
Ansøgningsfrist: 03/12-2018

Familiechef til Kultur- og Familieforvaltningen, Skive Kommune
Kultur- og Familieforvaltningen søger en ambitiøs familiechef med tiltrædelse pr. 1. februar 2019 eller snarest herefter.
Ansøgningsfrist: 02/12-2018

BI-analytiker med sans for forretningsudvikling og projektledelse, Esbjerg Kommune
Budget & Regnskab søger en dygtig og selvstændig BI-analytiker, der har lyst til og evner for at arbejde med blandt andet ledelsesinformation.
Ansøgningsfrist: 02/12-2018

Synlig og visionær bibliotekschef, Randers Kommune
Er du optaget af kulturområdet og er du en synlig leder og kommunikator?
Ansøgningsfrist: 27/11-2018

GENOPSLAG - Relationel stærk sekretariatschef til Politik, Jura og Kommunikation, Randers Kommune
Er du stærk til at skabe relationer? Har du politisk tæft? Solid erfaring fra en politisk styret organisation?
Ansøgningsfrist: 25/11-2018

Chef til Byrådssekretariatet og Jura, Sønderborg Kommune
Vi søger en chef, der har politisk tæft, kan bevare overblikket i en presset hverdag og kan udvise en tydelig ledelsesretning.
Ansøgningsfrist: 22/11-2018

Udviklingskonsulent til arbejdsmarkedsområdet, Skive Kommune
Udviklingskonsulent som brænder for økonomi, data og ledelsesinformation søges til arbejdsmarkedsområdet.
Ansøgningsfrist: 20/11-2018

Chef for økonomi og analyse, Sjællands Universitetshospital.
Sjællands Universitetshospital søger en chef for Økonomi og Analyse, der kan realisere visionen om at skabe et endnu bedre sundhedsvæsen.
Ansøgningsfrist: 19/11-2018

Se alle aktuelle stillinger på www.dknyt.dk/stillinger

”Min opvækst har bestemt ikke været lyserød, men ting kom til at fungere alligevel”

Ulla Vestergaard (S) kan både rense en å og have pokerfjæs, og hun kunne som barn give sognerådsfolk grå hår i hovedet. Kom med bagom borgmesteren fra Thy, der står solidt i mulden trods et liv med en del ”trælse ting” også.

Bagom borgmesteren

Af Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Ulla Vestergaard er glad. Rigtig glad. Hun har lige prøvet at præsentere budgetforhandlingerne for medarbejderne i Thisted Kommune for første gang.

”En rigtig dejlig oplevelse”, som hun siger. Men det var

også en privilegeret opgave i en ”voldsomt privilegeret kommune”.

Siden 2014 er det nemlig kun gået fremad for økonomien i kommunen, der ellers havde trange kår mellem 2010 og 2014, hvor der var store besparelser på både ældre-, skole- og dagpleje-området. Men nu er der styr på det og ingen besparelser overhovedet.

Udover det sidder Ulla Vestergaard med en kommu-

nalbestyrelse, hvor man er enige om, hvad man ønsker at investere i. Min sjæl, hvad mer’ vil du have?

Nej, vel. Ovenikøbet er borgmesterposten ifølge Ulla Vestergaard ”verdens bedste job”.

- Det at få lov til at stå i spidsen og være en del af et pulserende liv, komme tæt på folk, se, hvad der driver dem, se, hvad der driver virksomheder - det er fantastisk, siger hun.

Thy med og uden torne

Ulla Vestergaard er i det hele taget glad. Et menneske med et godt humør og glad for humor. Og det er ikke, fordi hendes opvækst og liv i Thy har været uden torne.

- Det kan godt være, at jeg joker med meget her i livet, men der har også været mange trælse ting undervejs med både sygdom og død, fortæller Ulla Vestergaard.

Trælse ting, men også gode ting.

Som for eksempel at være datter af en ægte landsbypige

fra Thy og en ægte ’kjøvenhavner’-knægt fra Vesterbro med familierødder i Thy. To ’poler’, der mødes i Thy en sommer og forelsker sig - og får fire børn. Heriblandt Ulla, der boede de første fire år af sit liv tæt ved Nors Sø i nærheden af Isbjerg, der er en del af Nationalparken Thy.

Mikset mellem en pige fra landet og en fyr fra storbyen var godt - også selvom Ulla Vestergaards far drillede hendes mor med at være den naive fra landet, der troede, at verden var lyserød og enkel.

- Min far, der voksede op på 3. sal i Ingerslevsgade, havde set verdens fortrædeligheder tæt på og kunne fortælle både min mor og os unger, at verden var mere end bare lyserød. Og han gjorde det gerne, siger Ulla Vestergaard og mindes et eksempel:

- Han fortalte, hvordan naboen kom fuld hjem torsdag aften og ikke blev lukket ind af konen, fordi han var kommet til at bruge ugelønnen. Og derfor måtte blive ude på trappen.

”Det kan godt være, at jeg joker med meget her i livet, men der har også været mange trælse ting undervejs med både sygdom og død.”

Begge Ulla Vestergaards forældre var indremissionske. Men ikke på den mørke, strenge og alvorlige måde, som Ulla Vestergaard fortæller, at hun bestemt også har været vidne til - og hvor hun hver gang har tænkt: ”Kom nu lige ind i kampen; grin, smil!”

I stedet oplevede Ulla Vestergaard sine forældres tilknytning til det indremissionske som noget positivt. Takkebøn, kirke og bibelkreds var en del af deres liv, men forældrene påduttede aldrig deres børn deres tro.

- Vi havde en helt normal

opvækst med sport og FDF-ungdomsskole, og vi så deres rummelighed og tolerance over for alle slags mennesker, fortæller Ulla Vestergaard.

Forældrene var alt andet end fordømmende. De tog mennesker ’ind’ og lyttede til deres historier.

- De havde stor respekt for andre menneskers prioriteringer i livet og stor respekt for, at vi gør ting forskelligt, og at vi vil noget forskelligt, siger Ulla Vestergaard.

Netop den indstilling prægede forældrene Ulla Vestergaard og hendes søskende med. Og de fik ind med modernismen, at selvom livet kunne være hårdt, var det stadig muligt at komme videre, opdrage sine børn og få styr på tingene.

Det var godt at vide - for livet kom som nævnt også på tværs i deres egen familie.

- Da jeg blev født, blev min mor ramt af leddegigt. Hun kom på hospitalet, og vi fik det, man dengang kaldte for en ’husmor-afløser.’

Leddegigten betød, at

Thisted Kommune Fem gode og en øjebæ

Hvad er din yndlingsud-sigt?

At se ud over Limfjor-den.

Det mest romantiske sted?

Isbjerg ved Nors Sø.

Hvilken butik ville du ikke undvære?

‘Spar’ der, hvor jeg bor.

Kommunens bedste kulturtilbud?

Kultursløjfen - vores bibliotek, musikskole, Christiansgave, Planta-gehuset og Urt.

Hvad vil du gerne have, at din kommune skal være kendt for?

Vores lokale fødevarer, Nationalparken og for Cold Hawaii, vores surf-paradis. De er vores dna og gør Thisted til et unikt sted at bo, leve og arbejde.

Den største øjebæ?

J.P. Jacobsen Center (shoppingcenter).

“Jeg har rejst ufattelig meget i mit liv, men jeg har aldrig boet andre steder end Thy. Thy er min base,” fortæller borgme-ster Ulla Vestergaard.

• **Foto: Politiker** Peter Skriver Nielsen (S)

8 hurtige til Ulla Vestergaard

Hvilket emne ligger dig mest på hjerte som borgmester?

Dialog. Det fremmer forståelsen. Når borgerne er frustrerede, er det oftest, for-di de ikke ved, hvad vi laver. Før jeg blev valgt som borgmester, holdt jeg kaffe-dia-log-møder i mit hjem for borgerne. Fra januar laver jeg kaffemøder ude i komm-unen sammen med kolleger. Derudover er jeg til livechats og laver også borgmester-nyt-videoer.

Har du et politisk idol?

Nelson Mandela. Han formåede at bane vej til demokrati og samtale med sproget i stedet for med våben. Og Barack Obama for hans menneskesyn. Han er en ufattel-ig sympatisk person, som vi har brug for til at spejle os i. Favnen og humoristisk. Humor kan åbne mange døre.

Hvad ligger på dit natbord?

En fjernbetjening, en fodcreme og et gammelt vækkeur.

Hvordan skal man være for at være din ven?

Åben og nærværende, når man ses. Jeg har nære venner, jeg ikke ser i månedssvis, men vi ved altid, at vi er der for hinanden. Hver pinse er jeg sammen med den sam-me vennekreds gennem 25 år. Vi kan det hele sammen: grine, være alvorlige, udfordre hinanden og konkurrere ...

Hvad er det vigtigste, du har lært af dine forældre?

At have respekt for alle mennesker - uanset deres prioriteringer. Alle har en grund og en historie.

Har du et skjult talent, som du vil afsløre?

Jeg har et godt pokerfjæs, som jeg bru-ger dér i pinsen, når jeg spiller poker eller mausel med mændene til langt ud på nat-ten. I skolen kunne jeg lægge fyrene ned i arm. Det kunne jeg så ikke længere, da vi mødtes sidste gang for 5-10 år siden.

Hvad har været dit livs længste minutter?

Da min gravide datter havde termin. Hun havde haft komplikationer og måtte ligge ned de sidste tre måneder af gravidi-teten for at holde på barnet. På termins-dagen skulle jeg rejse til Island. Jeg talte med hende lige inden afrejse, men da jeg ankom til Island lidt senere, tog hun ikke telefonen. De ti minutter, der går der, inden min svigersøn ringer og siger: “Du er blevet mormor,” var de længste i mit liv.

Hvad er meningen med dit liv?

At gøre en forskel både i familien og i samfundet. Skabe muligheder for menne-sker og sætte retninger for vores kommu-ne.

moderen blev førtidspensio-nist.

11 år senere døde Ulla Vestergaards lillebror i en ulykke. Han blev ni år gam-mel. Moderen var gravid på samme tidspunkt, og midt i al sorgen kom en ny lillebror til verden.

- Min opvækst har bestemt ikke været lyserød, men ting kom til at fungere alligevel. Der blev taget hånd om livet, og jeg har aldrig været ræd for noget - på den måde, siger Ulla Vestergaard.

Ulla å-mand med “ild i rø-ven”

Ulla Vestergaard var heller ikke ræd for at tage arbejds-handskerne på.

Faderen havde været land-mand, til Ulla Vestergaard var 10 år; så solgte han alt fra og blev selvstændig å-mand. Sammen med sine søskende tjente hun sine lommepenge ved at hjælpe farmand med at rense åer.

Til orientering for eventuel-le ignorante byfolk så renser man åer med en le ved at slå

”Jeg ville ikke være både forhandler for FOA's medlemmer og så i øvrigt sætte mig om på den anden side af bordet og agere arbejdsgiver for de samme. Sådan arbejder jeg ikke.”

kanterne og bunden af åen for grøde. På den måde ska-bes der bevægelse i vandet, så fiskene kan trives.

Men trives - det gjorde Ulla Vestergaard nu også i natur-friske rammer med røde kin-der, skolebus og godt snakke-tøj.

- Jeg var et barn med ild i røven, og jeg snakkede meget i skolen. Jeg havde mange meninger om meget og blev ofte sendt udenfor døren, for-tæller hun.

Dengang var det sogneråds-folk, der holdt opsyn, og de tog hjem til Ulla Vestergaards

mor og far for en lille snak.

- De syntes, det var blevet for groft med mig, og opfor-drede mine forældre til at få lidt styr på mig, siger Ulla Vestergaard.

Men de måtte rejse hjem igen med uforrettet sag. For Ulla Vestergaards far havde blot dette at melde: “Vi skal nok opdrage hende herhjem-me, men i skolen må I selv klare det.”

Lærdom uden bevis

På den måde oplevede Ulla Vestergaard altid opbakning fra sine forældre. Og de bak-kede hende også op, da hun år senere besluttede sig for ikke at tage sin sidste studen-ter-afgangseksamen.

Årsagen til den beslutning var, at Ulla Vestergaard var besvimet under nogle af de forrige eksamener - formo-dentlig på grund af præstati-onsangst. Hun er ikke helt sikker på, hvad der egentlig lå til grund, fortæller hun.

- Jeg manglede kun eksa-men i faget fransk, og jeg

Blå bog

► **Ulla Vestergaard (S)**, 60 år.

► **Borgmester i Thisted** siden 2018.

► **Uddannelse:** Beskæftigelsesvejleder.

► **Fraskilt.**

► **Har en datter** på 31 år og er lige blevet mormor.

manglede kun et 8-tal, men jeg kunne ikke overskue det. Tænk, hvis jeg ikke bestod?

Ulla Vestergaard ville ikke udsætte sig selv for flere besvimelser, og selvom det var rigtig træls, så blev det altså sådan.

- Ingen kunne jo tage de tre år og den lærdom fra mig, jeg fik - men papiret fik jeg ikke, siger hun.

Derfra gik vejen gennem AMU-kurser, praktik og fast-

ansættelse på Christianslyst Plejecenter som beskæftigel-sesvejleder i aktivitetscente-ret for ældre og førtidspensi-onister. Her blev Ulla Vester-gaard frem til 1995.

I de år blev Ulla Vestergaard tillidsrepræsentant, og hen-des interesse for at agere tale-rør for andre blev vakt.

Stoppede som formand

I 1995 opstod FOA, og hun blev valgt som faglig sekretær og siden som formand for Thisted-Morsø, hvorefter hun i 2009 gik ind i politik. Men hun stoppede som for-mand i FOA, da hun blev valgt ind i kommunalbesty-relsen i Thisted.

- Jeg ville ikke være både forhandler for FOAs medlem-mer og så i øvrigt sætte mig om på den anden side af bor-det og agere arbejdsgiver for de samme. Sådan arbejder jeg ikke.

Dermed stod Ulla Vester-gaard uden arbejde i 2010.

Men ikke længe - for et års tid senere fik hun i stedet job som undervisningskonsulent

hos FOA. En stilling, hun har orlov fra nu, mens hun er borgmester.

Borgmesterdrømmen var allerede en realitet i 2009 for Ulla Vestergaards vedkom-mende.

- Jeg overvejede det hele vejen, og tiden modnede mig og min viden om, hvordan man samler en flok, og hvil-ken politik man kan og vil strikke sammen, fortæller hun.

To dage før valget sidste år i november døde Ulla Vester-gaards far af hjertestop. Han nåede derfor desværre ikke at se sin datters drøm om at bli-ve borgmester gå i opfyldel-se.

Men han kan være sikker på at datteren og kvinden, der kan svinge en le, nu er i gang med at skabe bevægelse og sætte retning for kommu-nens borgere i Thisted.

Seksuelt misbrugte venter op

Ventetiden på landets tre centre for seksuelt misbrugte stiger og stiger. Odense Kommune har derfor valgt at betale sig til kortere ventelister.

o misbrugt

Af Ronja Pilgaard
Ronja@kommunen.dk

Det kan være barnet, som kommer i skole med ondt i maven og ondt i hovedet. Det kan være teenageren, som absolut ingen grænser sætter, og som overskrider alle andres grænser. Og det kan være den voksne, som ved den mindste kropskontakt farer sammen og bryder sammen i angst.

Personer med senfølger af seksuelle overgreb reagerer forskelligt. Alligevel har de en ting til fælles udover at være blevet udsat for et seksuelt overgreb: Nemlig at vejen til hjælp er alt for lang.

Borgere risikerer nemlig at skulle vente helt op til tre år på at komme i behandling på et af de tre centre for seksuelt misbrugte, som siden 2012 med hjælp fra satspuljemidlerne har stået for behandlingen. Det viser en undersøgelse, kommunen.dk har lavet hos de tre centre.

Værst står det til hos Center for Seksuelt Misbrugte Syd, som varetager borgere, der er bosat i Region Syddanmark. Her står der lige nu 254 personer på venteliste, mens 44 personer er i gang med eller venter på at blive indkaldt til visitation. Og de personer, som får tilbudt hjælp som de næste, har nu stået på listen mellem to et halvt og tre år.

Mindre slemt står det til hos Center for Seksuelt Misbrugte Midt Nord, der dækker borgere fra Region Nordjylland og Region Midt, og hos Cen-

ter for Seksuelt Misbrugte Øst. Begge steder har man ventelister på op til halvdelen af året. Og centrene vurderer generelt, at ventelisterne vokser:

“Generelt oplever vi, at antallet af henvendelser stiger år for år. Vi oplever også, at vi i perioder, hvor incest og seksuelle overgreb mod børn fylder meget i medierne, får flere henvendelser,” kan man således læse på de tre centres fælles hjemmeside.

Ventelister har konsekvenser

Det kan risikere at blive en dyr affære for både samfundet og den enkelte borger, at ventelisterne er så lange, vurderer Helle Borrowman, formand for Landsforeningen Spor, som er en forening for voksne med senfølger af seksuelle overgreb:

- Vi ser nogle meget voldsomme tilbagefald hos borgere, der får at vide, at de er blevet sat på en venteliste til behandling. Det kan betyde, at en borger ender med at blive indlagt på psykiatrisk afdeling eller får et tilbagefald til misbrug. Jeg har været vidne til, at personer er blevet voldtaget i umiddelbar forlængelse af, at de er blevet sat på venteliste, siger Helle Borrowman.

Ligeledes betyder de lange ventelister ofte, at borgeren aldrig dukker op, når det er deres tur til at få behandling. De seneste evalueringer på området viste, at 30 procent aldrig dukkede op til behandlingen, mens det for de 18-30-årige var langt flere.

- Det er godt nok mange mennesker, som, man kan forestille sig, ikke har fået det bedre, men rent faktisk har fået det værre, siger Helle Borrowman.

Derfor er det også akut i det øjeblik, en person betror sig til behandlingssystemet med fortællinger om seksuelt misbrug, siger Annalise Rust, som er ph.d., psykolog og mangeårig forsker ved Center for Seksuelle Overgreb på Rigshospitalet, hvor hun blandt andet har været med til at udvikle behandlingstil-

bud til børn, unge og voksne udsat for seksuelle krænkelser:

- Hvis der var tre måneders ventetid, ville det også være lang tid, så det er decideret håbløst, at man har ventetid på flere år. Det er faktisk totalt tåbeligt, siger Annalise Rust og tilføjer:

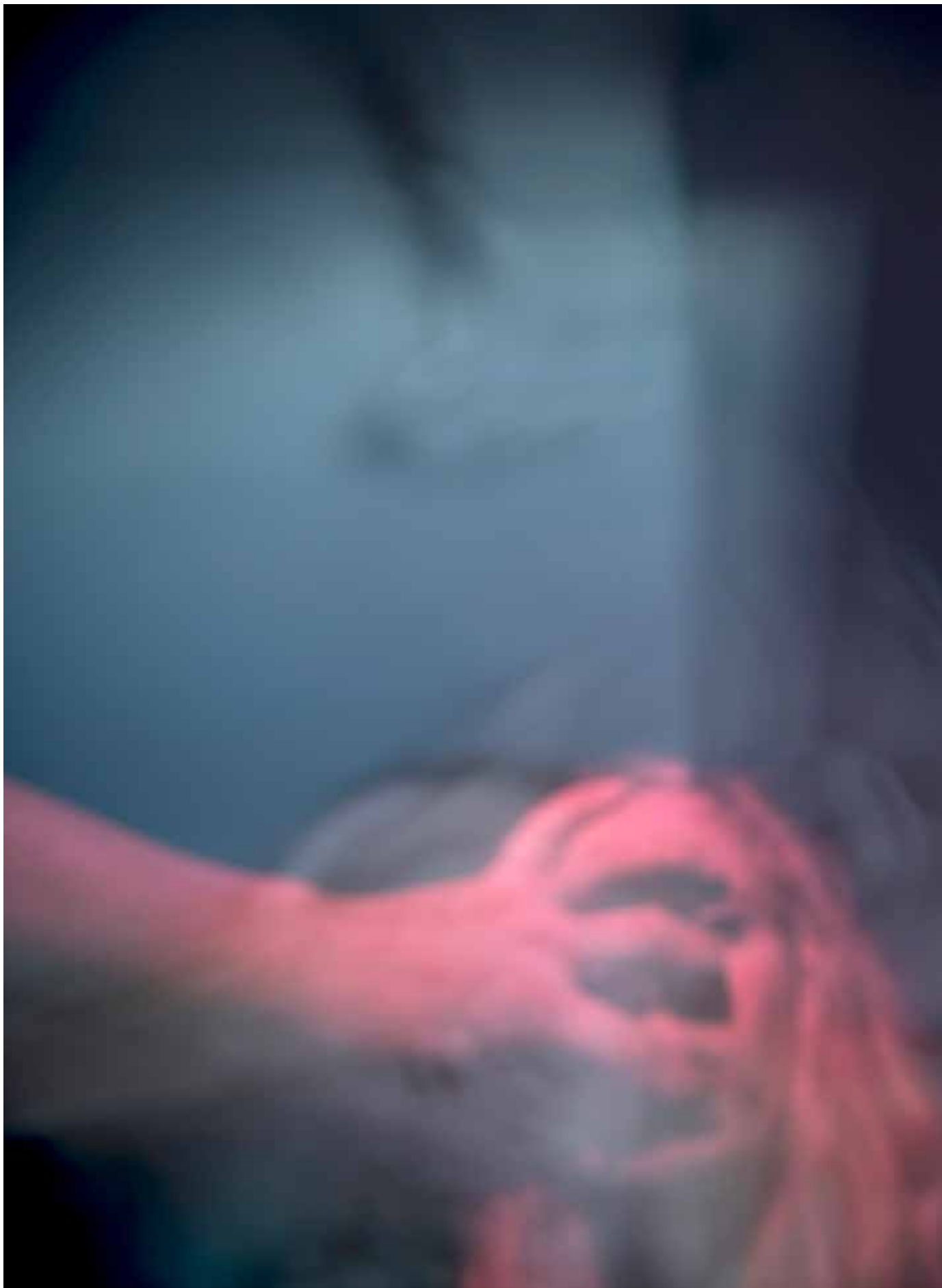
- Man kan have gået med det i årevis, men det øjeblik, man afslører, at man har været udsat for et overgreb, bliver behovet for behandling akut, fordi man både skal forholde sig til omverdenens reaktion, og fordi man ofte selv reagerer, som om overgrebet lige er sket. Derfor er

det centralt, at samfundet står klar til at hjælpe, når den pågældende er parat.

45 millioner i 2016

Det er langt fra nyt, at der er lange ventelister til at modtage behandling for senfølger af seksuelt misbrug. Ventetiden var i 2013 på op til halv-

andet år og i 2015 på op til to år. Og i dag udgør den altså op til tre år. Men hvor ventelisterne op til 2013 i høj grad var opbygget som følge af, at centrene konstant fattedes penge, huttede sig igennem med kommunale tilskud og midlertidige bevillinger og derfor konstant sparede, hvor

”Hvis der var tre måneders ventetid, ville det også være lang tid, så det er decideret håbløst, at man har ventetid på flere år. Det er totalt tåbeligt.”

Annalise Rust, ph.d. i psykologi og forsker i seksuelle overgreb

til tre år på behandling

Fakta om seksuelle krænkelser

► Det er ikke alle, der krænkes seksuelt i barndommen, som udvikler senfølger. Socialstyrelsen henviser til en undersøgelse fra 1999, der viser, at 60-80 procent udvikler senfølger og har brug for behandling og hjælp.

► Videnscenter for Psykotraumatologi, Syddansk Universitet, vurderer, at der i Danmark er mindst 60.000-80.000 personer, som har behandlingskrævende senfølger efter seksuelle overgreb i barndommen. Hvert år kommer yderligere 1.300 til.

Ventetiderne på at komme i behandling for senfølger af seksuelt misbrug i barndommen stiger og stiger. Nu får behandlingscentrene en bevilling fra staten, men det er langt fra nok, lyder det fra flere kanter.

Modelfoto: Mads Claus Rasmussen / Ritzau Scanpix

de kunne, fik centrene i 2016 en bevilling på 45 millioner kroner over fire år, som skulle sikre en stabil drift.

Med de 45 millioner kroner fulgte også et krav om, at ventelisterne ikke måtte vokse yderligere. Det har dog ikke været muligt at leve op til det krav, må centrene nu sande.

I Børne- og Socialministeriet er man godt klar over, at det står skralt til med ventetiderne på landets centre for seksuelt misbrugte. Derfor har man med støtte fra satspuljepartierne afsat 61,2 millioner kroner over de næste fire år fra satspuljen til at forkorte ventelisterne:

- Det er vigtigt, at ventelisterne nedbringes, så mennesker med dybe ar på sjælen kan få hurtig hjælp. Derfor er der blandt andet afsat en stor pose penge til senfølgecentre i 2019 og 2020 med henblik på at nedbringe ventelisterne. Samtidig skal der udarbejdes et fælles system

til registrering af ventetider, så der fremover er bedre styr på, om ventelisterne rent faktisk bliver kortere. Herudover er der også afsat penge til at udarbejde en handlingsplan på senfølgeområdet, siger socialminister Mai Mercado (K) til kommunen.dk.

Hun mener, at det er det

øgede fokus på senfølger efter seksuelle overgreb, der gør, at centrene oplever en stigning i antallet af henvendelser.

- Jeg er glad for, at der i de seneste år er kommet større fokus på senfølger efter seksuelle overgreb, og at stadig flere søger hjælp. Det betyder også, at der har været en støt stigning i antallet af henvendelser til senfølgecentre, siger Mai Mercado.

Tre knapper at skruer på

Men 61,2 millioner kroner ekstra over fire år er langt fra nok til at give den behandling på området, som der er brug for. Det er vurderingen fra Videnscenter for Psykotraumatologi på Syddansk Universitet. Her har man over en treårig periode fulgt centrene for seksuelt misbrugte, og her er konklusionen, at der er brug for 60 millioner kroner om året, hvis man skal give den behandling på området, som der er brug for.

- Der mangler stadig temmelig meget. Der mangler en regional udbygning: centre i Region Nordjylland og Region Sjælland samt opbygning af satellitter, så ofrene ikke skal køre flere timer hver vej, siger Ask Elklit, som er professor ved Videnscenter for Psykotraumatologi.

De penge ser dog ikke ud til at være på vej til området lige foreløbig. Derfor gør man på de tre centre for seksuelt misbrugte, hvad man kan for at arbejde mere effektivt. Men til syvende og sidst vurderer centerleder på Center for Seksuelt Misbrugte Syd Camilla Carlsen Bechsgaard, at det er flere penge, der er brug for.

- Der er tre muligheder for at skruer på ventelisterne: Vi kan gøre behandlingsforløbene, som lige nu i gennemsnit varer halvandet år, kortere. Vi kan visitere skarpere og undlade at behandle en gruppe mennesker, eller vi kan bruge flere ressourcer på psykologer, sådan som vi heldigvis med bevillingen fra satspuljen får mulighed for nu.

I Odense Kommune har man valgt at tage venteliste-problematikken i egne hænder. Her sender man hvert år 800.000 kroner til Center for Seksuelt Misbrugte Syd. De penge skal bruges til at holde 15 pladser åbne til udvalgte personer fra kommunen, så de derved kan nøjes med at stå på venteliste i et enkelt år fremfor tre. Og det samarbejde er man hos centret glade for, siger Camilla Carlsen Bechsgaard:

”Jeg har været vidne til, at personer er blevet voldtaget i umiddelbar forlængelse af, at de er blevet sat på venteliste.”

Helle Borrowman, formand for Landsforeningen Spor

- Odense Kommune har jo fokus på at få deltagerne i behandlingen tilbage i uddannelse og arbejde, fordi det netop er socialforvaltningen, der henviser. Vi har derfor givet håndslag på, at vi arbejder med den del også - men det går selvfølgelig ikke ud over, at vi i øvrigt også arbejder med traumer, siger hun.

Psykiatri og kommuner ind i gamet

I det hele taget håber både psykolog Annalise Rust og Helle Borrowman fra Landsforeningen Spor, at kommunerne kommer ind i kampen og begynder at arbejde med problemet selv.

- Serviceloven giver kommunerne mulighed for selv at sætte ind over for personer med senfølger af seksuelle overgreb. Derfor mener vi, at kommunerne bør tilbyde specialiseret terapi, så de også sikrer hjælp til personer, som er endt i misbrug eller ikke har nogen erindring om overgrebet. De to grupper bliver nemlig glemt, som lovgivningen er i dag, hvor Center for Seksuelt Misbrugte udelukkende tager imod borgere, som ikke er i misbrug, og som har en erindring om det overgreb, som har fundet sted, siger Helle Borrowman.

I det hele taget mangler der viden om seksuelle overgreb i det kommunale regi, mener Annalise Rust.

- Måske skulle man tænke i at lave ordninger i det kommunale. Man kunne for eksempel klæde lokale psykologer i det offentlige på, så de ved, hvad det er, de skal lede efter, og så de ved, hvordan de skal arbejde med problemet. Det med senfølger er jo langt mere almindeligt, end man skulle tro, siger Annalise Rust.

Ordførerne

Kommunalordførerne skriver på skift om aktuelle politiske mål, udfordringer og sager - i denne uge: Jan E. Jørgensen (V)

REGELJUNGLEN TRÆNGER TIL ET LUGEJERN

Som medlem af kommunalbestyrelsen i Frederiksberg Kommune ved jeg om nogen, hvor megen tid der bruges på unødigt papirusseri. Bøvl og bureaukrati fylder i den offentlige sektor, og vi skal simpelthen have luget ud i regeljunglen, hvis vi skal kunne sikre en høj kvalitet i vores kommuner. Derfor hilser jeg regeringens nye afbureaukratiseringsreform mere end velkommen. Med reformen kan vi sikre, at der bliver brugt mere tid på kerneopgaverne i kommunerne.

Nu er der sikkert nogen derude, der allerede er begyndt at male fanden på væggen, men de kan roligt lægge pensel og malerspand fra sig, for dette bliver ikke en spareøvelse. Snarere tværtimod. Vi foreslår at fjerne administrative byrder og unødvendige regler i den offentlige sektor for i alt fire milliarder kroner fra 2019 til 2022. Og hver eneste krone, reformen frigør, skal beholdes lokalt. Det kan for eksempel være ude på plejehjemmene eller på børnenes skoler.

Men god kvalitet handler ikke kun om penge. Det handler i høj grad også om at gøre tingene på en klogere måde. Regeringen har for eksempel gennemført en kulegravning af ældreplejen, der viste, at medarbejderne kun brugte halvdelen af deres arbejdstid sammen med de ældre. Det er på ingen måde godt nok. Med reformen vil vi derfor forenkle reglerne og reducere antallet af registreringer, som de offentligt ansatte skal foretage. Vi forventer, at det vil give omkring 2.000 ekstra par hænder til pleje og omsorg. Dette understreger, at vi er nødt til at nytænke vores offentlige sektor.

Regeringens afbureaukratiseringsreform viser, at Venstre tør, hvor andre tier. Men faktisk tier Socialdemokratiet ikke - de råber ganske højt og skingert op om, at regeringen skærer i borgerens velfærd. Det mener jeg er at spille højt spil, eftersom Socialdemokratiet, sidst de havde regeringsansvar, skar 3,5 milliarder kr. i den aftalte serviceramme for kommunerne. Det er selvfølgelig en detalje, man kan komme til at glemme. Og jeg finder egentlig Socialdemokratiets forandringsangst langt mere problematisk. Jeg forstår ikke, at man ønsker at forsvare det bestående, når det bestående tydeligvis ikke virker optimalt.

Med regeringens afbureaukratiseringsreform viser vi derimod, at vi tør udfordre og nytænke. Vi vil blandt andet starte forsøg med friinstitutioner, hvor plejehjem, skoler, ungdomsuddannelser, dagtilbud og sociale tilbud fritages for statslige regler og lokal regulering. Derudover skal medarbejdere i langt højere grad inddrages og gøres fri af unødige regler. Vi lægger op til, at medarbejdere, ledere, kommuner og regioner skal kunne pege på regulering, som de gerne vil fritages fra. På den måde kan de offentligt ansatte vende tilbage til deres kerneopgaver, som består i at sikre den borgernære velfærd.

Borgeren er nogle steder røget ud i periferien, men han skal i centrum igen. Derfor har vi indført frit valg på en række velfærdsområder, ligesom vi har lavet frikommuneforsøg. Vi tør så at sige lave strukturelle ændringer, når vi vurderer, at det tjener borgeren bedst. Sådan skal det også være. Vi skal altid sætte borgeren før systemet, og det er regeringens afbureaukratiseringsreform et rigtig godt vidnesbyrd om, at vi gør.

Sygefraværet faldt i 55 kommuner

Sygefraværet i kommunerne faldt igen i 2017. Otte jyske og to ø-kommuner har lavest fravær, mens Fanø, Samsø, Herlev og Glostrup havde det største fald.

o sygdom

Af Anni Kristensen
anni@kommunen.dk

For andet år i træk faldt sygefraværet i kommunerne sidste år. Det viser nye tal fra Danmarks Statistik. Hvor medarbejderne i gennemsnit var syge 13,03 dage i 2015 og 12,88 dage i 2016, faldt fraværet sidste år til 12,63 dage. Som det fremgår af kortet, er der geografiske forskelle, idet fraværet generelt er lavere i Vestdanmark end i Østdanmark. Lavest lå Samsø, Ærø, Lemvig, Vesthimmerland og Esbjerg. Højest var fraværet i Ballerup, Albertslund, Brøndby, Faxe og Kolding.

Både i Herlev og Glostrup er faldet i sygefravær i 2017 resultatet af en bevidst indsats.

- Vi var ikke superstolte, da vi så vores fraværstal i 15 og 16. Vi var enige om, at det måtte vi gøre noget ved, for-

tæller HR-chef i Herlev Helene Reese.

Indsatsen blev forankret til tops i MED-hovedudvalget og tog udgangspunkt i projektet "En kur mod sygefravær", som KL og Forhandlingsfællesskabet lancerede i 2014.

I første omgang blev kommunens fraværs- og omsorgspolitik revideret, blandt andet reglerne for, hvornår man holder sygesamtaler, og hvordan man arbejder med stressforebyggelse. Man tog ud i alle MED-udvalg og fortalte om politikken, så den blev kendt i hele organisationen. Næste skridt var at sikre, at der faktisk blev afholdt samtaler, når nogle var langtidssyge eller havde mange sygeperioder.

- I min verden er noget af det værste, man kan gøre, at gøre ingenting. Jo hurtigere man kan tage en snak om, hvordan en sygemeldt kan komme tilbage, jo bedre. Og

det skal ikke bare være et quickfix, men langtidsholdbare løsninger - de skal komme tilbage til opgaver og arbejds gange, som fungerer for dem, understreger Helene Reese.

Hun fremhæver også gode statistikker som vigtige, fordi de giver et godt overblik over fraværet - ikke kun hos enkeltpersoner, men også for en gruppe.

- Fravær smitter af på andre, fordi de kommer til at tage en ekstra tørrn, når en kollega er syg. I en gruppe må man spørge sig selv: Hvilken kultur har vi omkring sygefravær? Institutioner, som ligner hinanden, kan have meget forskelligt fravær, og så må man se på ledelsen, kulturen og arbejdsmiljøet. Føler man en forpligtelse: Jeg skal komme og gøre en indsats sammen med mine kolleger? Hvornår man er syg, afhænger også af fællesskabet og arbejdsmiljøet, siger Helene Reese.

Ekstra fokus

Også i Glostrup satte de høje fraværstal i 2016 gang i en ekstra indsats.

- At erkende omfanget var noget af det første. Vi havde ikke helt retvisende sygdomsstatistikker og dermed

"I min verden er noget af det værste, man kan gøre, at gøre ingenting. Jo hurtigere man kan tage en snak om, hvordan en sygemeldt kan komme tilbage, jo bedre."

HR-chef i Herlev Helene Reese

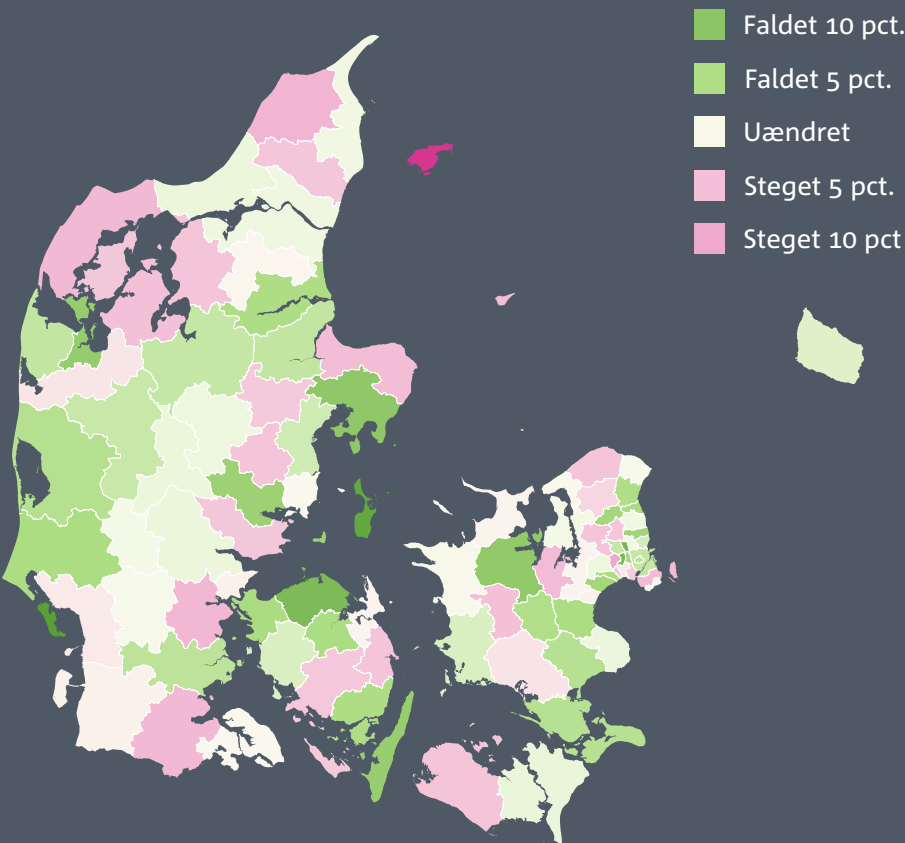
ikke tilstrækkelig gennemsigthed, fortæller Mikkel Solgaard Bojsen-Møller, centerchef for HR og politik.

- Jeg startede selv som chef i 2016, og mest nærliggende korte svar på det høje sygefravær var, at vi ikke havde haft et tilstrækkeligt overordnet fokus på de temaer.

Som i Herlev tog Glostrup især udgangspunkt i materialet "En kur mod sygefravær", da kommunen valgte at sætte mere målrettet ind. Især materialets "hus", hvor fundamentet består af tydelig ledelse og fælles ejerskab, mens de tre bærende søjler er ordentlig statistik, systematiske samtaler og tidlige indsatser, idet husets top er trivsel, arbejdsmiljø og social kapital. Det er resulteret i omkring 40

Ændring i sygefravær fra 2016 til 2017

De ansattes sygefravær er faldet i de grønne kommuner og steget i de lyserøde. Landsgennemsnittet var et fald på 1,6 procent.

Sygefraværet rammer især medarbejdere med store kontaktflader - som her i grundskolen (arkivfoto).
Foto: Niels Hougaard / Ritzau Scanpix

tiltag.
- Vi laver hvert år en trivselsundersøgelse blandt alle medarbejdere - det fokus har der været. Men hvad gør man så med den information? Der er megen omsorg for både ledere og medarbejdere forbundet med at nedbringe sygefravær, men det kan også blive for meget. Det skal ikke misforstås; vi går ikke hårdt til værks. Men vi har krav og forventninger til hinanden, der skal leves op til. Man må blive mødt med en forventning om, at vi taler om, hvad vi kan gøre for at

undgå sygefravær og forbedre tallene - både for den enkelte person og den enkelte afdeling, siger Mikkel Solgaard Bojsen-Møller.
Først den ene vej ...
Træerne vokser dog ikke ind i himlen. I Herlev er det store fald i sygefraværet i 2017 blevet afløst af et mindre fald i år, fortæller Helene Reese, men det går stadig den rigtige vej. I Glostrup er sygefraværet derimod stigende igen i 2018.
- Det er desværre gået den forkerte vej. Derfor prøver vi

at stramme op på ledelsessen og forpligte os på det, siger HR-chefen.
Et nyt initiativ er at identificere de arbejdspladser, hvor sygefraværet ligger mere end en procent over landsgennemsnittet, og her tage en systematisk dialog mellem lederen og dennes direktør. Desuden skal der arbejdes mere systematisk med brug af individuelle trivselssamtaler. Det kan også være nødvendigt at se på, hvor god man er til at rekruttere de rigtige medarbejdere.
- Hvor vi i 2016 havde et

stort fravær over hele linjen på tværs af alle grupper, er det nu bestemte områder, blandt andre nogle afdelinger på ældre- og skoleområdet, der skiller sig ud ved at have stort fravær. Det taler for, at vi fastholder det, vi gør fælles, og supplerer med en ekstra målrettet indsats på de arbejdspladser, der har højest sygefravær. Men noget kommer til at have en længere horisont. Det er ikke så ligetil, siger Mikkel Solgaard Bojsen-Møller.

Flere tal fra 2017-opgørelsen

Sygefraværet er højere i kommunerne end i regioner og stat og næsten dobbelt så højt som i private virksomheder.

Kommuner	12,63 dage
Regioner	11,61 dage
Staten	7,55 dage
Virksomheder	6,64 dage

Kvinder har mere sygefravær end mænd - også i kommunerne.

Kvinder	13,63 dage
Mænd	9,25 dage

Fraværet er størst hos personale, som arbejder med omsorg og dermed har større smitterisiko. Eksempler:

Sosu-arbejde:	16,05 dage
Pædagogisk arbejde:	14,60 dage
Rengøringsarbejde (ikke private hjem):	13,38 dage
Socialrådgivningsarbejde:	13,13 dage
Undervisning i grundskolen:	11,64 dage
Manuelt arbejde indenfor anlægssektoren:	11,24 dage
Almindeligt kontorarbejde:	10,37 dage
Chef- og direktionssekretærarbejde:	9,05 dage

Det meste af sygefraværet er langvarigt. Kun 40 pct. af det samlede antal sygedage i kommunerne falder i perioder på 1-7 dage. 17 procent ligger i perioder på mere end 120 dage.

Tallene dækker fravær ved egen sygdom - ikke børns sygdom, arbejdsulykker samt barsels- og adoptionsorlov.

Sygefravær i procent for kommunalt ansatte

Farverne viser fraværet i 2017. Landsgennemsnittet var 5,62 procent.

Fravær på grund af egen sygdom - dertil kommer fravær ved børns sygdom, arbejdsskader og barsel/adoption.

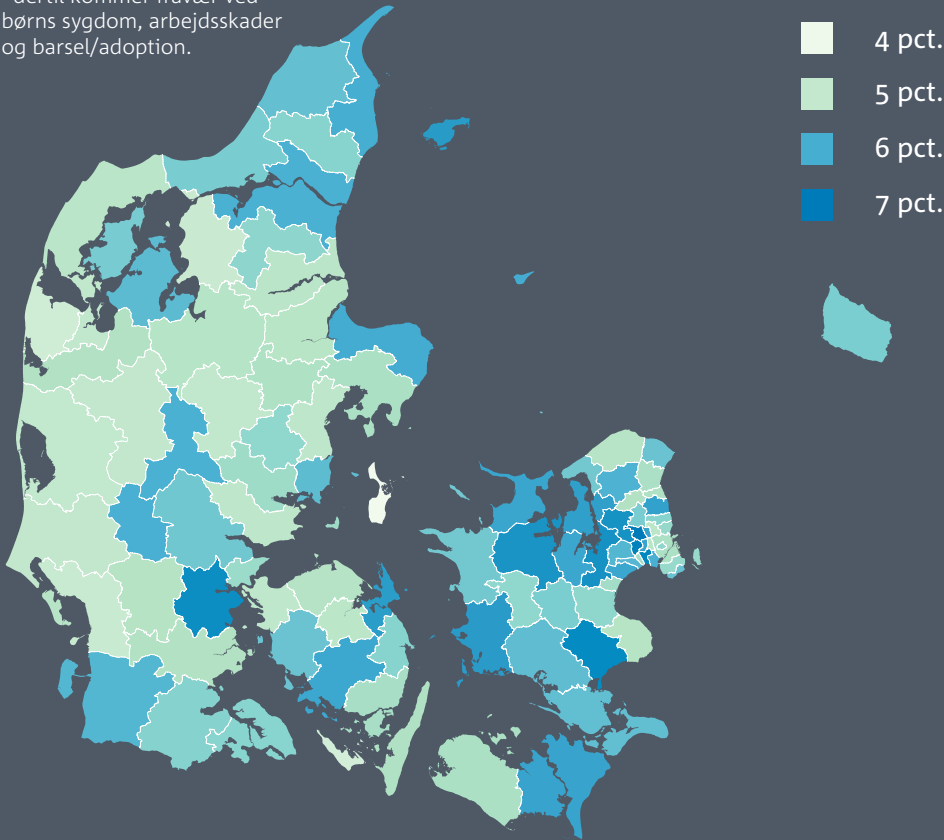

FOTO: SØREN GYLLING / RITZAU SCANPIX

Ankestyrelsen kræver aktindsigt i Obama-besøg

Kolding. Kolding måtte ikke give afslag på aktindsigt i kontraktvilkårene i forbindelse med, at den tidligere amerikanske præsident Barack Obama besøgte byen, har Ankestyrelsen slået fast. Et af vilkårene er dog kendt, nemlig at brud på fortrolighed om kontrakten vil medføre aflysning.

"Efter vores opfattelse indeholder kommunens begrundelse ikke en konkretisering af, hvilke økonomiske skadesvirkninger det vil have for den omhandlede virksomhed, hvis der gives aktindsigt i de undtagne oplysninger", skriver Ankestyrelsen i sin afgørelse.

Den omtalte virksomhed er Foreningen Business Kolding, som var den, der indgik kontrakten med Obama.

Greve indfører hjemsendelsespolitik

Greve. Flygtninge og indvandrere, som bosætter sig i Greve Kommune, skal fremover lægge en plan for, hvornår og hvordan de kan vende tilbage til deres hjemland. Det har et politisk flertal i byrådet besluttet i form af en ny flygtningepolitik, der har fået titlen "Integrations- og Hjemsendelsespolitik".

Aftalen dikterer blandt andet, at kommunens flygtninge skal "tale dansk", og at der skal "værges om traditioner som juletræsfester og påskefrokoster".

Største algeforekomst i 20 år i flere danske farvande

En suppe af alger har bredt sig fra Det Sydfynske Øhav op langs den jyske østkyst. Algerne vurderes at være ufarlige for mennesker og dyr, men de kan senere volde problemer og give iltsvind, siger kontorchef Harley Bundgaard Madsen, Miljøstyrelsen.

Det er 20 år siden, man sidst har set en lignende opblomstring af grønne alger langs kysten. Hvad årsagen er denne gang, er endnu uvist. Miljøstyrelsen holder ekstra øje med algeudbredelsen den kommende tid, da den kan udløse iltforbrug og skabe risiko for iltsvind.

Sjælland skærer stillinger over hele linjen

Sjælland: På Sjællands Universitetshospital i Roskilde og Køge skal man vinke farvel til medarbejdere svarende til 215 årsværk. Det er konsekvensen af en omfattende sparerunde, Region Sjælland skal igennem som følge af et underskud på budgettet for 2019.

Region Sjælland er presset økonomisk på grund af blandt andet udgifter til behandling af flere patienter med mere komplicerede sygdomme og dyrere medicin.

Udover de 215 årsværk på sygehusene vil regionen skære i administrationen, samt skære mellem 11 og 31 årsværk på regionens andre sygehuse.

Budcykel scanner parkering i Aarhus

Aarhus. En tohjulet scanner bliver for tiden testet i Aarhus for, om den kan give bedre parkeringsmuligheder. Konkret er der tale om en højteknologisk budcykel, som lynhurtigt kan spotte ulovligt parkerede biler i områder med beboerparkering, oplyser kommunen.

Håbet er, at byens cityassistenter, som Aarhus' parkeringsvagter kaldes, hurtigere kan dække hele boligkvarterer. Teknologien bruges allerede for eksempel i Norge, men får sin danske debut i Aarhus.

I praksis skal cityassistenter cykle med scanneren tændt. Den genererer så automatisk en liste over, hvilke biler der holder ulovligt. Efterfølgende kan cityassistenten gå samme tur til fods og fokusere på biler, som ikke holder lovligt.

Af Michael Kjærgård. Ærlig talt

Provinsen kan bidrage med rengøringshjælp

Der var udsolgt på Café Stiften i Bogense, hvor Sabine Kirchmeier fra Dansk Sprognævn fortalte om det danske sprog - og om Sprognævnets udflytning til Bogense.
Foto: Nils Svalebøgg / Ritzau Scanpix

Udflytningen af Dansk Sprognævn til lige præcis Bogense nærmest skriger på en flad vits, og der gik heller ikke mange sekunder, efter at den blev meldt ud i januar sidste år, før alternative lokationer som Læsø og naturligvis Sprogø blev nævnt.

I Sprognævnet selv var stemningen mildt sagt mere flad end vittig, og nu da den fysiske flytning nærmer sig, er luften sivet helt ud af nævnets direktør. Hun vil ikke mere og har sagt jobbet op.

- Jeg ønsker ikke at flytte til Fyn, og jeg mener ikke, jeg kan løse ledelsesopgaven på en tilfredsstillende måde på pendlerbasis, begrundede Sabine Kirchmeier det overfor B.T., og med sin opsigelse agerer hun derfor både reelt, ansvarligt og konsekvent. Der er langt fra Farum til Bogense - og også fra Bogense til Farum for den sags skyld.

- Det er indgribende i ens liv, at ens arbejdsplads forsvinder langt ud i horisonten, og man skal bruge fem timer hver dag på bare at komme frem og tilbage, har hun sagt til Politiken - ikke om sig selv,

men om den andel af de nuværende ansatte, der har valgt at pendle for at beholde jobbet. Også det er reelt.

Knap så reel er derimod formentlig forestillingen om, at det ikke lader sig gøre at finde kvalificeret arbejdskraft indenfor en mere human pendlingsafstand. Det kommer til at vise sig nu - ikke alene med direktørstillingen, men også fem andre stillinger, hvor de nuværende medarbejdere ikke har ønsket at følge med.

Erfaringer fra andre udflyttede statsinstitutioner siger, at forhåndsskepsis har vist sig ubegrundet. Der er masser af kvalificerede folk, som bare ikke har ønsket at arbejde i København, da arbejdspladserne lå dér.

Når de kommer nærmere, er sagen en anden. Hidtidige erfaringer omfatter nemlig også, at arbejdskraftoplandet til en udflyttet institution er en hel del større end bare det konkrete sted, hvor den lige lander.

At det overhovedet kan overraske nogen, illustrerer, at der også ligger en mental dimension i #UdMedStaten-øvelsen, for Dansk Sprog-

"På udflytningsdestinationerne er 'københavnneri' en lige så sikker automatreaktion som de udflyttedes uvilje"

nævns nuværende adresse har jo på ingen måde begrænset medarbejderudvalget til indbyggere i Frederiksberg Kommune.

Alligevel er det, som om der bliver set på Bogense som et fra omverdenen isoleret område, hvor nævnet måske kan 'finde en til to personer lokalt med de kompetencer, vi skal bruge. Det drejer sig om rengøringshjælp, en bogholder og eventuelt en bibliotekar', som Sabine Kirchmeier fik formuleret det i en berygtet udtalelse fra april.

Selv har hun i årevis pendlet

fra bopælen i Farum til vekslende ansættelser i Københavnsområdet, men at nogen kunne finde på at pendle den kun lidt større afstand fra universitetsbyen Odense til Bogense var åbenbart mere, end fantasien kunne række til.

Retfærdigvis skal det tilføjes, at ordvalget er blevet blidere siden, og om udflytningsdestinationen har Sabine Kirchmeier ligefrem erklæret sig 'bjergtaget af, hvor fint og hyggeligt her er' - intet mindre. Beslutningen om opsigelsen af ønskejobbet er da heller ikke kommet let, kan man forstå, men som automatreaktion betragtet er april-udtalelsen fortsat yderst tjenlig som skyts til et forlangende om yderligere opgør med de tilbageværende dele af hovedstadens styrelsesmonopol.

På udflytningsdestinationerne er 'københavnneri' en lige så sikker automatreaktion som de udflyttedes uvilje. Måske ville lige præcis dét være et passende element at arbejde med i den mentale dimension af næste #UdMedStaten-runde, hvis der kommer en sådan.

Fem ting kommunalpolitikere kan lære af Grünfeld-sagen

strategi

Af Rasmus Jønsson, politisk kommentator

Det er åbenbart ved at være en tradition, at der skal være ballade på Københavns Rådhus i efterårsferien. Sidste år rasede stormen om Anna Mee Allerslev; i denne efterårsferie var det Alternativets Niko Grünfeld, der blev væltet som borgmester af en voldsom mediestorm, udløst af køb af kontormøbler og CV-fusk.

Er man beskæftiget med kommunalpolitik, er det altid en god idé at nærstudere de kriser, der udspiller sig. Først og fremmest fortæller de noget om, hvor medierne og offentlighedens moralske kompas bevæger sig hen. Overtrædelse af de "moraliske regler" i politik udløser ofte mediekriser, der er mere voldsomme end overtrædelse af de "juridiske regler". Derudover kan krisestudierne også bruges til at få et indblik i god og dårlig håndtering, når det brænder rundtom kommunalpolitikere. I sagen om Niko Grünfeld er der særlig fem ting, kommunalpolitikere kan tage ved lære af:

Venner kan være de værste

Ens politiske venner burde egentlig være dem, der bakkede én op, når det hele brænder på. Men sådan er det langtfra altid i politik.

Niko Grünfeld blev presset ud af sine egne partifæller på Rådhuset. Sagerne med kontor-

møblerne og CV'et vil de fleste politikere kunne overleve i offentligheden, men Grünfeld havde internt i Alternative så dårlig en stjerne, at balladen blev brugt til at presse ham ud.

På den måde minder forløbet om det, der ramte Anna Mee Allerslev. Hendes sager var heller ikke i en liga, der krævede hendes exit, men et internt pres udløste det. Allerede da balladen brød ud, kunne man se, at Grünfeld ikke stod stærkt i baglandet. På de sociale medier var der ikke megen opbakning at hente, og på intet tidspunkt virkede det, som om Alternativet proaktivt forsøgte at hjælpe ham ud af problemerne.

Når de politiske skandaler ruller, er det politiske bagland en af de værste "dræbere". Så det er en god idé at kigge sig godt over skulderen i disse situationer, da det tit er fra den kant, de skarpeste knive kommer.

Fald på knæ med det samme

Jo kortere tid en krise varer i medierne, des mindre skade laver den. Grünfeld var alt for længe om at reagere på de dårlige sager.

Det tog ham mange dage først at svare og sidenhen at komme frem til, at han ville undskylde det hele. Først sprællede Grünfeld med forskellige forklaringer, både om indkøbet af kontormøblerne og røverhistorierne om hans CV. Da han endelig faldt på knæ og sagde undskyld, virkede det hele en smule utroværdigt.

En god regel er, at hvis man har gjort noget galt, skal man falde på knæ med det samme og undskylde. I sådanne situationer er selv timer helt afgørende for, hvor megen imageskade krisen kan nå at forvolde.

"En god regel er, at hvis man har gjort noget galt, skal man falde på knæ med det samme og undskylde."

Dagsformen skal holdes oppe

En af de væsentligste faktorer for, hvor stor skade en krisesituation gør på en politikers image, er politikerens dagsform på popularitetsskalaen.

Niko Grünfeld stod ikke særlig stærkt, da krisen ramte. For det første havde han et lille år forinden været udsat for offentlig kritik, da han fravalgte den noget tungere beskæftigelses- og integrationsborgmesterpost. For det andet havde han ikke nogen store politiske resultater at trække på under balladen.

Havde han leveret en perlerække af synlige politiske trofæer som kultur- og fritidsborgmester, ville han have haft et stærkere personligt, politisk brand, der kunne have hjulpet ham til at overleve krisen. Men Grünfeld havde ikke taget københavnerne med storm i sin første tid som borgmester; derfor var han også lettere at vælte.

Hvad der ikke kan forklares, skal ikke forsvares

Grünfelds skiftende og mystiske forklaringer om blandt andet udskiftning af et glasbord, om, at kontoret skulle bruges af alle københavnere, og om, hvordan "fejlene" i CV'et var opstået, gav megen negativ omtale både i medierne og på de sociale medier. Grünfeld-sagen er et klokkeklart bevis på, at de valg, man som politiker foretager, også skal kunne forklares på en ordentlig og troværdig måde.

Hvis man ikke kan forklare sine beslutninger, må de tilbage på værkstedet og have en tur til.

CV'er skader langt mere, end de gavner

Fejl, mangler og overdrivelser på politikeres CV er efterhånden ved at være en klassiker, når det handler om at få skovlen under tilliden til folkevalgte. Inger Støjberg, Bendt Bendtsen og Esben Lunde Larsen er andre eksempler på politikere, der er kommet i fedtefadet på grund af problemer med deres CV.

I betragtning af, hvor få mennesker der bruger tid på at nærstudere politikeres CV'er, har de gennem tiden skabt så uforholdsmæssig megen ballade, at en logisk konklusion må være, at man som politiker minimerer eller helt dropper offentliggørelsen af sit CV. ●

» Kommenter klummen på www.kommunen.dk

DKNYT

Bestil abonnement
på 46 35 33 43
eller skriv til
lene@dknyt.dk

Hold dig opdateret med de kommunale nyheder med et gratis prøve-abonnement på dknyt.dk
Abonnementet giver adgang til nyhedstjenesten og tre daglige nyhedsbreve.

Aarhus har millioner i skattely-firmaer

Aarhus. Mens et flertal i byrådet netop har besluttet, at Aarhus Kommune skal være såkaldt skattely-fri kommune, har kommunen et tocifret millionbeløb investeret i aktier i en række selskaber, der er blevet kritiseret for at benytte sig af skattely.

Det viser en aktindsigt i kommunens aktiebeholdning, som Radio24syv har fået.

- Det er svært at blive skattely-fri kommune, hvis man har aktier i selskaber, der benytter sig af skattely. Både lovligt og ulovligt, siger Anders Winnerskjold, der er politisk ordfører for Socialdemokratiet, som nu vil tage sagen op i økonomiudvalget.

Skarp politi-kritik af Brøndbys borgmester

Brøndby. Brøndby-borgmester Kent Max Magelund (S) har fået Dansk Politiforbund på nakken efter voldelige sammenstød mellem Brøndby-fans og politiet efter søndagens nederlag til FCK. Politiforbundets vrede skyldes, at Kent Max Magelund har forklaret eskaleringen under sammenstødet med politiets mulige ukendskab til, hvad han kaldte 'Brøndby-jargonen'.

- Hvis Brøndby-jargonen handler om vold og overfald på politifolk, så kan det slet ikke undskyldes eller bruges som forklaring. Det er faktisk utilstedeligt overfor de politifolk, som blev såret og var i stor fare efter mødet med hooliganisme af værste skuffe, siger forbundsformand Claus Oxfeldt.

Mand får bøde for nedrivning af valgplakater

Slagelse. Man må ikke pille valgplakater ned. Det måtte en 22-årig mand sande, da han i dag onsdag blev fundet skyldig i hærværk på valgplakater under kommunalvalget sidste år ved retten i Næstved. Den unge mand blev således idømt fire dagbøder a 200 kroner og en erstatning til to socialdemokratiske byråds kandidater på 250 kroner. Plakaterne tilhørte Ali Yavuz og Miralem Garagic.

Det blev via en overvågningsvideo fra Ringparken bevist, at to personer pillede valgplakaterne ned og puttede dem i et bagagerum. Det fremgik også af videoen, at der i forvejen lå valgplakater i bagagerummet. Den anklagede undgik fængselsstraf, selvom anklageren gik efter mindst 14 dage bag tremmer.

Norrdjurs' embedsværk får kras kritik fra KL

Norrdjurs. Embedsværket i Norrdjurs udpeges entydigt af KL som synderen i et forløb, der ledte frem til en voldsom økonomisk opbremsning i foråret samt et pres-set budget for 2019.

KL-konsulenterne skriver ligeud, at det bør 'kunne forventes af både økonomiafdelingen og forvaltningsområdet, at der ved initiativer, der synes at medføre flere nytilkendelser af førtidspension, sker en beregning af de økonomiske konsekvenser heraf', men at det først skete 'et halvt til et helt år', efter de første advarselslamper burde have blinket. Det bemærkes også, at 'samarbejdet mellem fagområde og økonomiafdeling ikke har fungeret optimalt'.

København dropper 11 tekniske chefjob

København. En 'finjustering' af Teknik- og Miljøforvaltningens organisation, hvor man nu fjerner et ledelseslag og giver mere ansvar til de enheder, der løser de borger-nære opgaver, har resulteret i afskedigelse af ni centerchefer, mens to ubesatte stillinger ikke bliver genbesat.

Det oplyser forvaltningen, der beskriver slankningen med overskriften 'mere tillid til medarbejderne og mindre topstyring'.

Udover de 11 færre chefjob er der tre centerchefer, der fortsætter, da deres områder er i gang med grundlæggende strukturændringer, der skal følges til dørs. En centerchef bliver i forvaltningen som souschef.

Randers får skarp ombudsmandskritik for fejl og sjusk

Stikprøve på fire sager viste 'alvorlige fejl' i alle. Samlet set en 'meget kritisabel' sagsbehandling er den hårde dom.

• børnesager

Af Michael Kjærgård

michael@dknyt.dk

Folketingets Ombudsmand retter en usædvanlig skarp kritik mod Randers Kommune for dens behandling af børn i hjemgivelsessager. I fire sager, der blev udtaget som stikprøve, blev der fundet 'alvorlige fejl' i dem alle, blandt andet ved at der hverken blev holdt børnesamtaler eller revideret handleplaner, før børnene blev hjemgivet.

Desuden blev tre af børnene, der var over 12 år gamle, frataget muligheden for at klage over afgørelsen, som de ellers har ret til. Børnene modtog ikke en egentlig afgørelse om, at de skulle flytte hjem, og derfor fik de hverken begrundelse eller klagevejledning.

- At flytte et anbragt barn hjem til dets forældre har stor betydning for barnets fremtidige liv. Derfor er der i lovgivningen en række krav til sagsbehandlingen for at sikre, at det er det rigtige for barnet og at barnet får den bedst mulige start på sit nye liv. Jeg finder det alvorligt, at Randers Kommune ikke har levet op til en række af disse krav, siger Folketingets Ombuds-

"Efter min gennemgang af sagerne er det min opfattelse, at kommunens sagsbehandling samlet set har været meget kritisabel", siger Jørgen Steen Sørensen.

Foto: Niels Ahlmann Olesen / Ritzau Scanpix

mand Jørgen Steen Sørensen i en kommentar.

Afslog undersøgelse i 2007

Han tager udtrykkeligt ikke stilling til, om det var korrekt at hjemgive de fire børn. Han har alene set på, om kravene til sagsbehandlingen blev overholdt, og det gjorde de i den grad ikke.

'Efter min gennemgang af sagerne er det min opfattelse, at kommunens sagsbehandling samlet set har været meget kritisabel', skriver Ombudsmanden i sin redegørelse. Han tilføjer, at sagerne giver 'anledning til generel bekymring' i forhold til Randers Kommunes sagsbehandling i sådanne sager, og han ønsker derfor besked om, hvordan 'kommunen fremover vil sikre sig, at hjemgivelsessager bliver behandlet i overensstemmelse med lovgivningen og det, som jeg har

"Efter min gennemgang af sagerne er det min opfattelse, at kommunens sagsbehandling samlet set har været meget kritisabel"

Folketingets Ombudsmand Jørgen Steen Sørensen

anført i min redegørelse'.

Alvoren i Ombudsmandens konklusioner understreges af, at han foruden det administrative niveau i kommunen også har skrevet direkte til Randers Byråd og i øvrigt også underrettet både Ankestyrelsen og KL om forholdene.

Kritikken sættes desuden i

relief af, at Ombudsmanden tilbage i 2017 afslog at foranstalte en undersøgelse af en handlingsplan for netop Familieafdelingen i Randers, hvor den kritiserede sagsbehandling er foregået. Det var byrådsmedlemmer fra to venstrefløjslistes og SF, der havde opfordret Ombudsmanden til at se på sagen, men trods afslaget rekvirerede han alligevel en oversigt over relevante sager.

Det er stikprøver herfra, der nu har ført til den skarpe kritik, som Randers Kommune kalder 'helt berettiget', idet dog børn og skole-direktør Michael Maaløe fortsat mener at 'det er vores overbevisning, at sagsbehandlingen er foregået fornuftigt'. Han bemærker også, at han er 'særlig glad for, at vi har brugt de seneste tre år på at rette op på netop de fejl, som har udløst kritikken'.

Efter embedsmisbrug i Odense: 85 byggesager måtte gå om

Oprydningen ventes først endeligt afsluttet i 2019 efter sagen, der har kostet tre byggesagsmedarbejdere jobbet.

• dobbeltrolle

Af Knud Abildtrup

knud@dknyt.dk

I forbindelse med sagen om embedsmisbrug på byggesagskontoret i Odense Kommune dukkede der i alt 85 uldne byggesager op, og nu er forvaltningen nået langt med at gå dem igennem.

Sagerne er udvalgt i kølvandet på en sag om embedsmis-

brug, hvor en medarbejder gennem sit privatejede firma havde rådgivet virksomheder og private mod betaling - og derefter selv foretaget sagsbehandlingen af ansøgningerne. Kommunen bortviste først én og fyrede siden to andre ansatte i samme forvaltning.

- Vi udpegede i begyndelsen af året 85 byggesager, som vi valgte at genåbne, da de havde en karakter, hvor det var påkrævet med en nærmere gennemgang. Vi har konstateret, at byggetilladelserne i alle sagerne er ugyldige, da der er tale om inhabilitet, da

den eller de personer, som har afgjort sagerne, har eller kan have haft en usaglig interesse i sagens afgørelse, oplyser chef for ledelsessekretariatet Ivan Løvstrup.

- På nuværende tidspunkt har 72 af sagerne gennemgået en fornyet behandling, og vi betragter dem som endeligt afsluttede. For en mindre dels vedkommende har vi konstateret ansøgninger, som ikke var fyldestgørende. Efter fornyet behandling har de også fået tilladelse igen, siger han.

- 13 sager har endnu ikke fået ny tilladelse, da vi har

fået et bedre grundlag, hvis for eksempel et byggeri er helt eller delvis færdigbygget, så vi kan tage stilling ud fra det fysiske byggeri fremfor tegningerne. Vi forventer, at disse sager også vil være afklaret i løbet af 2019.

Når dette er sket, har forvaltningen ikke kendskab til flere sager, der kan være problematiske. Hvis politiets efterforskning skulle vise, at der er yderligere sager, hvor det er relevant med en gennemgang, vil forvaltningen genåbne disse.

Blizzload sætter turbo på hjemmesider

En effektiv brugeroplevelse er i dag en forudsætning for at skabe en bæredygtig forretningsmodel på nettet. Hastighed er ét af de parametre, som afgør om kunden får en positiv oplevelse og derved opbygger loyalitet mod din forretning.

Blizzload skaber brugeroplevelser i særklasse. Med vores software installeret vil dine kunder opleve en hjemmeside, som loader på millisekunder, og søgeresultater der dukker op, næsten før ordet er indtastet.

Ring i dag og hør, hvordan vi kan optimere din nuværende webløsning: 51 92 24 37

BLIZZLOAD

Lynhurtige dynamiske webløsninger

Blizzload er en dansk softwarevirksomhed dedikeret til at skabe en brugeroplevelser i særklasse med fokus på optimering af loadhastighed. Målgruppen omfatter webshops, nyhedsmedier og andre webløsninger, for hvem hastighed er et afgørende parameter for en bæredygtig forretningsmodel.

1961

En vestjysk sognerådsformand slog i 1961 i bordet og brokkede sig over den stærkt stigende papirmængde fra staten. Det satte gang i en større debat i Kommunen.

Er det dog nødvendigt at irritere os saa meget?

Vestjysk sognerådsformand slår i bordet over den stærkt stigende papirmængde, som giver indtryk af, "at lovmageriet er gået temmelig hurtigt". Fynsk blad foreslår, at slangmagisteren ansættes til at oversætte kancelli-juraen til kerne-dansk!

Genoptryk fra 12. januar 1961
red@kommunen.dk

"Lovene om alt det vi skal - og ikke må, vil efterhånden fylde en hel reol, medens det, som vi må - og ikke skal, vel nærmest kan skrives bag på et frimærke!"

Formanden for Bølling-Nr. Herreders kommunalforening (Ringkøbing amt) sognerådsformand Anton Randeris, Astrup, lægger ikke fingrene imellem i den nytårsudtalelse, han har fremsat overfor Skjern Dagblad. Der er med nedenstående karske bemærkninger åbenbart endnu en gang trådt effektivt på den meget ømme ligtorn, der kaldes "cirkulærestrømmen", og kommentarer såvel i lederspalter som i vittighedstegninger er straks fulgt efter.

Men foreløbig citeres Anton Randeris:

- Vi har fået - og får stadig - love, bekendtgørelser, cirkulærer og forordninger i stærkt stigende mængder, og de er vel nødvendige, men når adskillige af de bestemmelser, vi kommunalfolk og andre skal administrere efter, hvert år ændres, ja nogle ændres endog flere gange i løbet af et år, spørger vi uvilkårligt os selv, om regeringen

og lovgivningsmagten stadig laver om på de bestående forhold af bare arbejdslyst, eller for at vi skal vide, at de eksisterer - eller bliver lovene og cirkulærene for dårligt gennemarbejdede, inden de sendes ud?

Jeg er tilbøjelig til at mene det sidste, thi når vi får et cirkulære dagen før vi skal ændre bestående forhold, som kræver flere dages arbejde forud, og så ganske få dage efter får et nyt cirkulære, som retter eller uddyber det første, ja da får vi let det indtryk, at arbejdet i "Lovmageriet" er gået temmelig hurtigt, eller at det ikke er erfarne fagfolk, der har været med i arbejdet.

Blot et lille eksempel

Vi har gang på gang gennemført love med tilbagevirkende kraft. Vi ved slet ikke, om det, vi levede efter og foretog vore beregninger efter i 1960, fremover har gyldighed - også bagud. Jeg spørger: Er det dog nødvendigt på den måde at irritere den danske befolkning, og ikke mindst kommunalrådene?

Jeg er tilbøjelig til at mene, at barnepigesystemet er ved at gå over gevind.

Blot et lille eksempel til eftertanke: "En købmand i en blandet forretning må ikke skære en spegepølse over og dele den mellem to kunder". Mon vi af frygt for at blive syge af bakterier er ved at blive syge af bare frygt?

Vort højt lovpriste danske demokrati skulle nødig undergraves mere end nødvendigt, og én af de grundpiller, det hviler på, er efter min mening det kommunale selv-

styre, og jeg vil her udtale det nytårsønske, at vi i den kommende tid må blive forskånet for at få ny love med så mange usikkerhedsmomenter i, som f.eks. den ny lov om kapitalvindingsskat, og at vi må blive fri for indførelse af skat ved kilden; den vil i hvert fald blive både meget vanskelig og meget dyr at administrere, idet der til denne administration utvivlsomt må antages en stor stab af tjenestemænd, sikkert mange flere end der i øjeblikket er uddannet til at kunne påtage sig dette arbejde.

Indførelse af skat ved kilden vil muligvis også nødvendigvis gøre en sammenlægning af kommuner i større udstrækning, end en stor del af den danske befolkning ønsker, og det er min bestemte overbevisning, at et sådant skridt vil mindske det kommunale

Landmandsstrejke: De danske landmænd standsede i 1961 deres mælkeleverance og hældte i stedet mælken i kloakken i protest mod høje lønninger og skatter sammenholdt med de lave priser, de fik for deres produkter.

Foto: Bent K. Rasmussen / Ritzau Scanpix

"Det var ikke det, der var meningen med vort folkestyre, at det skulle udvikle sig henimod et ekspertstyre."

Leder i Frederiksborg Amts Avis

selvstyre og være med til at undergrave det danske demokrati.

Er fejlen, at arbejdet gøres alt for godt?

Fyns Socialdemokrat giver Randeris medhold i en ledende artikel, som slutter med et spøgefuldt forslag:

De velmenende centraladministrative embedsmænd, der udformer cirkulærene, præciserer paragrafferne og

forklarer dem for kommunalfolkene, gør deres arbejde så godt som de kan. Og vil man sige, at det ikke er godt nok, så vil de se bedrøvede ud og forklare, at fejlen snarere er, at arbejdet gøres for godt. Helt uret i denne betragtning har de ikke. De føler det nemlig som deres pligt at gøre deres vejledninger så udførlige og alle mulige forhold og specielle enkeltheder forudseende, at juridiske misforståelser udelukkes, og denne pligt opfylder de så nidkært, at de samtidig udelukker muligheden for jævn forståelse. Den klarhed, som Jydsk Lov med sin fordring om "kvemmelighed" stiller til lovens indhold, tager jo fuldt så vel sigte på, at love skal være umiddelbart forståelige, som de skal være korrekte og ufortolkelige.

Kancellisproget blev opfun-

det i den bedste mening til opfyldelse af biskop Gunnars og Valdemar Sejrs ideelle krav, men den pertentligt korrekte klarhed, som dets snørklede skruengangsterminologi faktisk muliggør, er nu ikke helt det samme, som de ærværdige lovgivere havde forestillet sig, og man har en fornemmelse af, at det skulle være muligt at nærme sig det oprindelige ideal ikke så lidt mere.

Lederartiklen slutter: Lad centraladministrationens jurister bare fortsætte med at lave deres cirkulærer lige så verbalt krusseddullet som hidtil, men lad være med at sende cirkulærene ud. Giv dem i stedet til den nye statsembedsmand, en praktisk sprogmand, der kan omsætte den til jævnt sognerådsbrugeligt dansk, oversætte kancellijuraen til kerner dansk og lad

Jurij Gagarin blev det første menneske i rummet, da han 12. april 1961 gik ombord i det sovjetiske rumskib Vostok og fløj i kredsløb om Jorden.

Foto: AFP / Ritzau Scanpix

Otto Leisner var Danmarks første tv-stjerne med udsendelsen Plade-parade. Omkring 38 procent af de danske husstande havde fjernsyn i 1961, og de kunne se 25 timers udsendelser om ugen.

Foto: Walther Maansson / Ritzau Scanpix

Morgendagens meningsdannere

Af Frederik Vad Nielsen

HANDS ON MOD UDDANNELSES-SNOBBER

Alt for ofte drukner den offentlige debat i Christiansborg-politik, parlamentarisk fnidder og store forkromede Excel-ark. Men sandheden er, at langt de fleste af vor tids største udfordringer faktisk kan håndteres meget effektivt på kommunalt plan.

Bare tag det historisk skæve uddannelsessystem, som vi har skabt i løbet af de sidste par årtier.

Andelen af unge, der vælger en erhvervsuddannelse efter folkeskolen, er raslet ned, og samtidig er andelen af unge, der vælger en gymnasial uddannelse, eksploderet.

Alle analyser viser, at den udvikling vil skabe et historisk skævt udbud af arbejdskraft om få år, hvor vi kommer til at mangle i titusindvis af faglærte industrioperatører, maskinsnedkere, tømrere og murere. Det er en bombe under vækst, velstand og velfærd hertilands. Samtidig kan vi se, at danske unge aldrig har været så usikre på deres uddannelsesvalg som nu, og at de slår nye rekorder i stress, angst og depression.

En af årsagerne til dette historisk skæve uddannelsesmønster er det uddannelsessnobberi, som Bermuda-trekanten af skolelærere, uddannelsesvejledere og forældre har skabt. Erhvervsuddannelserne er blevet talt ned under gulvbrædderne, godt hjulpet på vej af nationale politiske beslutninger om nedskæringer på erhvervsskolerne, tom snak om "videnssamfundet" og en akademisering af vores folkeskoler.

Uddannelsessnobberiet er en af vor tids allerstørste udfordringer og kræver et grundlæggende opgør med skæve strukturer i vores uddannelsessystem. Men det er rent faktisk muligt at gøre en konkret forskel i alle landets kommuner fremfor blot at vente blindt på, at Christiansborg-politikerne tager opgøret én gang for alle.

Lokalt bør man årlig sætte en målsætning for, hvor mange af kommunens unge der skal tage en erhvervsuddannelse. Den målsætning skal følges op af konkrete politiske tiltag. For eksempel bør kommunalbestyrelserne politisk prioritere, at alle elever i udskolingen kommer i en uges erhvervspraktik, så langt flere får en tidlig berøring med arbejdsmarkedet. Kommunerne bør etablere et samarbejde mellem det lokale erhvervsliv og folkeskolerne for at matche skoleelever med relevante virksomheder i lokalområdet - både via en fast digital erhvervspraktik-platform og ved at involvere erhvervslivet mere i undervisningen.

Et andet tiltag kunne være allerede nu være at implementere den praktiske projektopgave, som et flertal i Folketinget har besluttet, om, at alle skoler skal give elever mulighed for at vælge. Den kunne suppleres med flere undervisningsforløb, som er tilrettelagt i et forpligtende samarbejde mellem den lokale erhvervsskole og folkeskolerne. Hvis man lokalt skaber det økonomiske fundament for sådan et samarbejde, så kan det skabe en langt mere praksisorienteret og rummelig folkeskole.

Derudover kunne kommunalbestyrelserne pålægge alle folkeskoler at holde et praksisfagligt forældremøde, hvor det lokale erhvervsliv og den lokale fagbevægelse fortæller om de gode muligheder, der ligger i at vælge en karriere som faglært.

Alt i alt er der rigtig gode muligheder for at handle. De originale løsninger behøver ikke at komme fra Christiansborg, men kan udvikles og prøves af lokalt.

Så lad os tage et lokalt opgør med uddannelsessnobberiet!

Frederik Vad Nielsen, formand for Danmarks Socialdemokratiske Ungdom

En langvarig strid om de islandske håndskrifter endte i 1961 med en beslutning om, at Danmark ville udlevere dem til Island, men først efter et nyvalg. Det blev aftalt på et møde mellem udenrigsminister Jens Otto Krag (S), statsminister Viggo Kampmann (S) og undervisningsminister Jørgen Jørgensen (R).

Foto: Allan Moe / Ritzau Scanpix

"Er det dog nødvendigt på den måde at irritere den danske befolkning, og ikke mindst kommunalrådene?"

Sognerådsformand Anton Randeris

ham viderebringe kommunalfolkene, hvad de praktisk har anvendelse for.

Til det nye embede indstiller vi slang-magister, ord-bogs-redaktør Kaj Blom.

Noget galt er der...

I Frederiksborg Amts Avis skriver E. J. blandt andet følgende i en ledende artikel:

- For et års tid siden sagde en veltjent sognerådsformand farvel til arbejdet med

den motivering, at han ikke syntes, han kunne følge med mere. Der skal eksperter til at klare alle de problemer, som de mange ministerielle cirkulærer stiller sognerådene overfor, sagde han, almindelige mennesker har hverken tid eller indsigt nok til at overkomme arbejdet ...

Så galt er det vel ikke. Men noget galt er der, når sådanne klager lyder fra gode folk, der taler ud fra personlige erfaringer.

Det var ikke det, der var meningen med vort folkestyre, at det skulle udvikle sig henimod et ekspertstyre. Det var heller ikke meningen med vort kommunale selvstyre, at lovgivningsmagten og centraladministrationen skulle binde de kommunale råd på hænder og fødder. Meningen var, at netop almindelige mennesker med sund økono-

misk sans, med evne til samarbejde og med vilje til at arbejde for helhedens vel skulle kunne gå ind i arbejdet uden nogen form for "eksper্তুddannelse".

Meningen var også, at det resultat, de samarbejdede sig til ud fra deres lokale kendskab og personlige vurdering, skulle respekteres på højere sted.

Det er rigtigt, at udviklingen er gået i den gale retning - både m.h.t. de arbejdsmæssige krav, der stilles til dem, som står i spidsen for de kommunale råd, og m.h.t. statens indgreb i det kommunale selvstyre.

Men det er heldigvis ikke rigtigt, at opgaven er uoverkommelig for "almindelige mennesker".

Det er heller ikke rigtigt, at der ikke er mere tilbage af det kommunale selvstyre, end

hvad der kan skrives bag på et frimærke - eller sagt med en anden gængs vittighed: retten til at bestemme, hvornår vejgræsset skal slås ... Rundt om i alle kommunale råd vil man kunne bevidne, at det trods alt stadig har stor betydning, hvem der står i spidsen for styret, og hvordan der administreres inden for de givne rammer.

Derfor gælder det stadig om, at man får de rigtige folk frem på disse tillidsposter. Og så må vi sige til vore politikere, at de fremover må søge at gøre opgaven lettere for vore sognerådsformænd og deres medarbejdere og give det kommunale selvstyre større spillerum.

Vejen dertil er at give færre og bedre love og dermed langt færre cirkulærer. ●

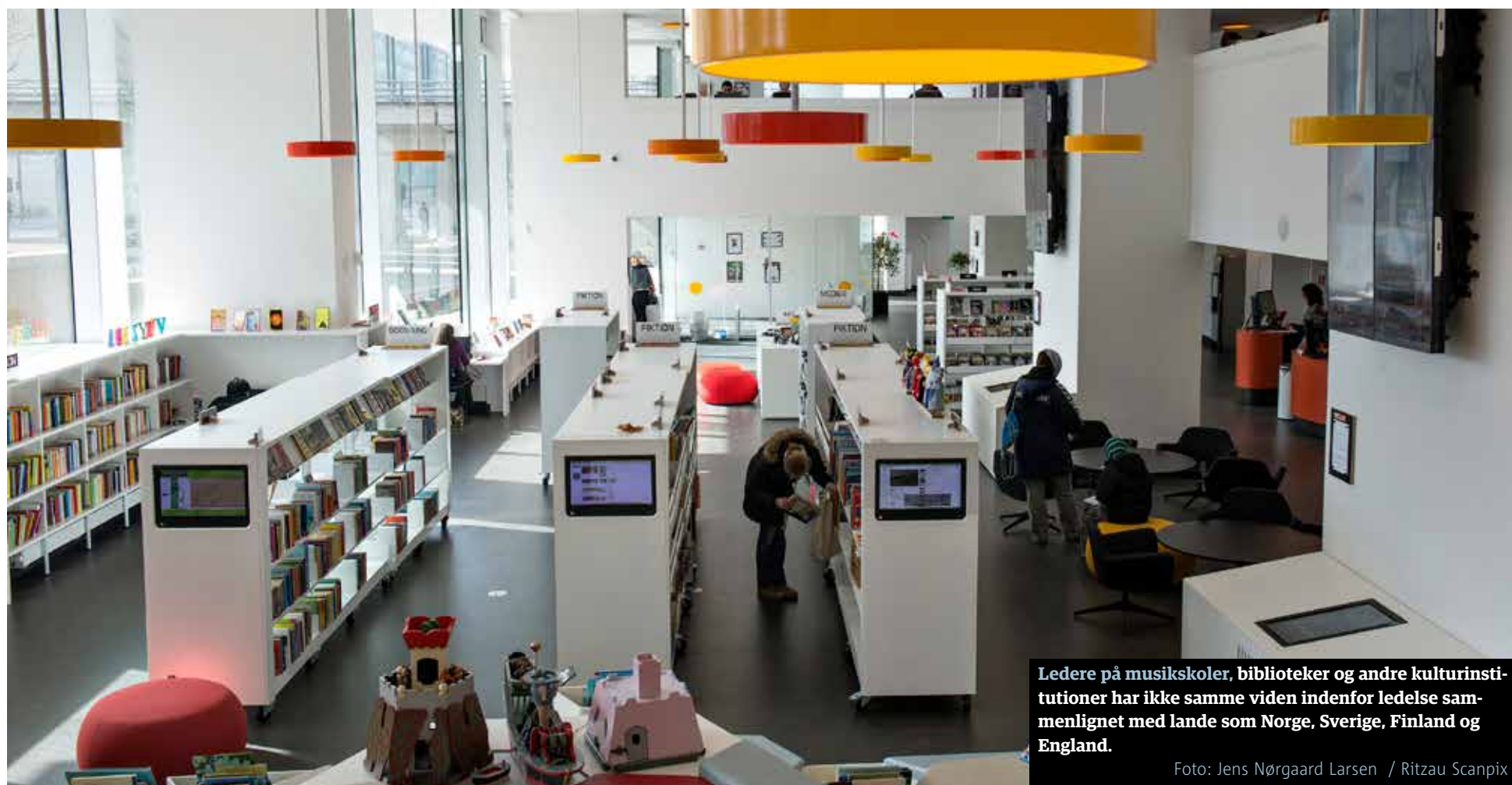
John F. Kennedy blev indsat som præsident i USA. Her holder han sin tiltrædelsestale på Capitol Hill i Washington 20. januar 1961.

Foto: AP / Ritzau Scanpix

1961 var også året, hvor de første parkometre i Danmark blev opstillet i København.

Foto: Ritzau Scanpix

Ledere på musikskoler, biblioteker og andre kulturinstitutioner har ikke samme viden indenfor ledelse sammenlignet med lande som Norge, Sverige, Finland og England.

Foto: Jens Nørgaard Larsen / Ritzau Scanpix

Konsulent: Kulturledelse i Danmark er ikke god nok

Ledelsen på de danske kulturinstitutioner kunne være bedre og nå op på samme niveau som de øvrige nordiske lande, lyder det fra konsulent.

o kulturchok

sofie@kommunen.dk
sofie@kommunen.dk

Konklusionen er soleklar: I Danmark har kulturledere dårligere betingelser for at lære om ledelse sammenlignet med andre lande, lyder det fra Jens Nielsen, der er rådgivningskonsulent indenfor kulturpolitik og kulturadministration hos firmaet Artana og tidligere underviser i kulturledelsesfag på CBS og Københavns Universitet. Hvor man blandt andet i Finland, Sverige og de engelsktalende lande har haft deciderede universitetsuddannelser, der giver master degrees i kulturledelse, siden starten af 90'erne, har man i Danmark ikke samme uddannelsesfokus, lyder det fra Jens Nielsen.

I Danmark har vi professionsbachelor, diplomuddannelser og kurser, og så har vi en enkelt cand.soc. i kulturledelse på CBS, men det er bare ikke helt nok, lyder hans vurdering.

Den manglende viden om

kulturledelse betyder nemlig, at en stor del af de kulturledere, der blandt andet sidder på kommunernes musikskoler, biblioteker og andre kulturinstitutioner, ikke har den optimale viden om ledelse.

'Vi er lidt Klodshans-imponerede'

I de øvrige nordiske lande og især de engelsktalende lande er der generelt en større interesse for at gøre tingene rigtigt på det organisatoriske niveau. Samtidig bliver der forsket i kulturledelse og udgivet lærebøger om det, hvilket Danmark ikke gør særlig meget i, forklarer Jens Nielsen.

Svaret på, hvorfor udlandet er foran Danmark, skal findes i 'folkesjælen'.

- Vores politikere efterspørger i international sammenligning ikke forskning og evidens som baggrund for beslutninger. Synspunkter og meninger fylder det meste i den politiske debat. Det er et generelt dansk træk. Vi er lidt Klodshans-imponerede, når

"I erhvervslivet ansætter man jo ikke ledere, uden at de har en eller anden cand.merc. eller master i business-administration. Sådan gør man ikke på hele kulturområdet endnu."

Jens Nielsen, konsulent

der kommer en kunstner, der kan en masse med kunst, men vi kigger sjældent efter det dybere, siger han.

Derfor har noget så ukendt og mærkeligt som kunstledelse på et professionelt niveau heller ikke haft interesse, påpeger Jens Nielsen.

Ansætter efter fagkompetencer

Ifølge Jens Nielsen adskiller kulturledelse sig fra normal ledelse i erhvervslivet og fra anden offentlig ledelse.

- Ganske kort adskiller det sig på den måde, at kulturledere er stærke og kompetente på deres fagområder, men mangler adgang til kompetencer i økonomi, administration, politiske relationer, fundraising og personaleledelse i en branche, hvor netop disse elementer ofte giver anledning til stor usikkerhed og risiko for institutionen, forklarer han og tilføjer:

- I erhvervslivet ansætter man jo ikke ledere, uden at de har en eller anden cand.merc. eller master i business-administration. Sådan gør man ikke på hele kulturområdet endnu.

Det ser man blandt andet ude på kommunernes kulturinstitutioner, hvor mange af kulturlederne har mere erfaring med deres eget fagområde end med ledelse.

Forvaltning ved ikke nok om kultur

Jens Nielsen understreger, at det altid vil være afgørende vigtigt, at der er de stærkeste kulturelle kompetencer i ledelsen af kulturinstitutionerne, men det skal afbalanceres med ledelsesmæssige kompetencer. Her mener han, at kulturinstitutionsbestyrelserne og de kommunale beslutningstagere ikke gør det godt nok.

- Ofte ser man bort fra det ledelsesmæssige ved ansættelser, formentligt fordi man tænker, at det går nok. Det er kultur; det er jo ikke så svært. Men det er svært. Kravene er tårnhøje til kulturledere i dag, siger han og fortsætter:

- Og de får heller ikke den sparring fra forvaltningen, som de har behov for. Biblioteksledere, musikskoleledere og museumsledere er stærke fagfolk med komplekse ledelsesudfordringer. Der sidder meget sjældent nogen i forvaltningen, der kan mønstre

"Ofte ser man bort fra det ledelsesmæssige ved ansættelser, formentligt fordi man tænker, at det går nok."

Jens Nielsen, konsulent

erfaring i institutionsledelse i det meget brede felt, som kultur og fritid er. Hvor der i skoleforvaltninger rigtig ofte sidder tidligere skoleledere og lærere, sidder der sjældent så dybe institutionskompetencer i kulturforvaltningen, forklarer han.

Især i de mindre kommuner med små kulturforvaltninger har man ikke den faglighed og erfaring med kulturledelse på institutionsniveau, der skal til, lyder det fra Jens Nielsen. Det kan simpelthen ikke lade sig gøre i små kommuner.

Opmærksom på kulturlederne

Dog er man i kommunerne blevet mere opmærksom på ledelsen på især bibliotekerne, men musikskolerne og billedskolerne halter stadig bagefter, påpeger han.

- Der burde bare være en form for benchmarking af

kulturlederne i kommunerne. Altså at man er meget mere opmærksom på at oplyse om efteruddannelsesmuligheder. Samtidig burde forvaltningen være opmærksom på at have en kontakt til bestyrelserne på de selvejende kulturinstitutioner for at sikre, at kompetenceniveauet er i top, siger Jens Nielsen.

Forvaltningen kan nemlig ikke 'tvinge' kulturlederne på efteruddannelse, og det er kun bestyrelserne, der kan trække i de tråde.

Ifølge Jens Nielsen er det den kommunale forventning, at kulturen deltager i både branding, turisme, byudvikling og integration, og det kræver rigtig meget ledelsesmæssigt af kulturlederne. Og hvis de ikke har ledelsesmæssige kompetencer, kan det være svært at opnå kommunens målsætninger.

- Det er en form for disruption af kulturlivet, når politikerne forventer så meget af kulturen. Og forvaltningen kan samtidig ikke vejlede kulturlederne om, hvad der virker for deres institutioner. Det er kun lederne selv, der internt véd det. Så det går lidt begge veje, kan man sige, fortæller han.

Det er kun på institutionerne, den viden kan opstå, og det lægger et enormt pres på lederne og bestyrelserne for kompetenceudvikling, fortæller han.

Velfærdsteknologi møder virkeligheden

Denne klumme sætter fokus på de gode velfærdsteknologiske historier, giver læseren et tiltrængt forspring og trækker de gode eksempler og ideer frem i lyset.

Af Anders Lyck Fogh-Schultz

Seniorkonsulent i Danish.Care – Branchen for hjælpemidler og velfærdsteknologi og netværksleder i CareNet.
alfs@danish.care

Sundhedssektoren kan godt begynde at glæde sig

I løbet af oktober og november har jeg haft fornøjelsen af at være med i dommerpanelet for årets CareWare-Next konkurrence. Dommerpanelet mødtes i midten af oktober, hvor de mere end 20 ansøgninger og projekter blev til i alt otte finalister – fire i hver af kategorierne Idéprisen 2018 og Iværksætterprisen 2018.

Det, der gør en konkurrence som CareWare-Next rigtig interessant i relation til udviklingen af nye hjælpemidler og velfærdsteknologi, er, at der gennem både konkurrencen og det tilhørende acceleratorprogram arbejdes aktivt med projekterne, så nye produkter og services, der kan være med til at effektivisere og modernisere driften af sundhedssektoren, kan se dagens lys. I idékonkurrencen er der ofte tale om projekter på et tidligt udviklingsstadium, hvor det gennem konkurrenceforløbet sikres, at idé og det kommende produkt har sin berettigelse på markedet – altså, at det kan anvendes i praksis med succes.

I iværksætterkategorien ser vi ofte nyere etablerede virksomheder, der gennem en længere periode har arbejdet særdeles målrettet med både forretningen og et særegent produkt.

Visionen for selve konkurrencen er ganske simpel: Der skal skabes nye og flere vækstorienterede virksomheder med afsæt i nye teknologier, der gør det lettere og friere at være borger eller gør det mere spændende og attraktivt at være sundhedsmedarbejder. Det handler i bund og grund om teknologi-begejstring med afsæt i virkelighedens behov for nye løsninger, idet konkurrencen effektivt fungerer som døråbner for samarbejde med kommuner og regioner.

De nominerede

Lad mig kort præsentere de otte finalister. Først de fire nominerede til Iværksætterprisen 2018:

*RUN giver dagligt et visuelt overblik over anbragte børn og unges trivsel og udvikling. Til glæde for den unge selv, sagsbehandlere og pædagoger.

*TubusOne gør bevægelseshæmmede i stand til selv at betjene smartphones og tablets ved hjælp af et avanceret pusterør.

*GLØD er en let og flytbar designlampe, der anvendes, når behovet for nattebelysning ikke skal forstyrre den gode nattesøvn.

*MAHOUT er en databaseret app, der fokuserer på at skabe gode vaner, som forbedrer stresstilstande og generel livsstil og trivsel.

De fire nominerede til Idéprisen var:

*The Stitcher gør det hurtigt og sikkert for både læger og andre faggrupper at sy sår sammen via en håndholdt mekanisk symaskine.

*Sign2Me vil real-time oversætte til og fra tegnsprog via en app, der baseres på kunstig intelligens.

Når patienter ved hjælp af velfærdsteknologi kan tage prøver derhjemme, sparer det dem både for transport og ventetid på sygehuset. De nominerede til årets iværksætterpris og idépris har desuden arbejdet med stammere, måling af børns trivsel, bedre søvn, mindre stress, tegnsprog og sammensyning af sår. Blandt andet.

Foto: Linda Kastrup / Ritzau Scanpix

*StutterTech vil hjælpe personer, der stammer, med at forbedre deres tale-mønster via feedback fra et intelligent headset tilkoblet en AI-baseret mobilapp.

*FlowToGo er en flytbar måler, som vil kunne analysere urin og sende information til sygehuset og lægen.

Imponerende højt niveau

Det var første gang, jeg deltog som dommer, og jeg må indrømme, at jeg var imponeret over både ansøgerfeltet og hele konkurrence-setuppet. Selvom der nogle gange kan være langt fra idé til færdigt og konkurrencedygtigt produkt og fra startup til etableret og globalt orienteret virksomhed, så er der tale om en konkurrence, der tør tage chancer og investerer i at modne teknologierne, så de finder deres målgruppe og omvendt.

Det faglige niveau for årets konkurrence er samtidig rigtig højt. De otte finalister præsenterer hver sit bud på nye teknologier, der på en særegen måde giver værdi for den enkelte borger/bruger. Teknologierne er med andre ord relevante for deres målgruppe, og de tager hensyn til borgerens behov. De adresserer for eksempel personer med urinvejslidelser, per-

soner, der stammer, mennesker med bevægelseshandicap, børns og unges trivsel, brugere af tegnsprog, personer, hvis nattesøvn påvirkes negativt af forkert lys og mennesker med stress.

Der er således tale om en lang række kendte udfordringer på sundhedsområdet, som hver især koster både samfundet og den enkelte borger dyrt. Det, der omvendt er nyt her, er teknologien og løsningen, der arbejdes med. Teknologierne i konkurrencen arbejder blandt andet med kunstig intelligens, med avancerede mekaniske løsninger, med brugerdriven dataopsamling, med databearbejdning, med æstetik og godt design samt med avancerede apps. Altsammen med henblik på at fremme selvhjulpnehed og uafhængighed af skema-lagt pleje og undersøgelser.

Udviklingsmål i 2. halvleg

Næste skridt for de nominerede er deltagelse i acceleratorprogrammet, hvor de otte teams har godt en måned til at nå deres udviklingsmål, så der kan pitches overfor dommerne i slutningen af november. Selve nomineringen i CareWare-Next konkurrencen er samtidig med til at sikre en udtalt blåstempling af de

nomineredes løsninger og virksomhederne, hvilket er med til at lette vejen i forhold til fremskaffelse af kapital til næste udviklings-trin.

Jeg ser selvfølgelig frem til at være med til at kåre årets to vindere i de to kategorier ved finalen 29. november i DokkX i Aarhus. Men jeg glæder mig lige så meget til fremadrettet at følge alle de nominerede på deres vej ud i sundhedssystemet. Markedet for hjælpemidler og velfærdsteknologi i Danmark udmærker sig nemlig ved at være et aktivt økosystem, hvor borgere, medarbejdere hos kommuner og sygehuse, erhvervslivet, studerende, forskere/vidensinstitutioner, klog kapital og faglige organisationer alle spiller en aktiv rolle.

Det gør, at vi i Danmark er gode til at udvikle ny teknologi, der kan være med til at løse nogle af vores store samfundsmæssige udfordringer og hjælper mennesker til at blive mere selvhjulpne. Innovationen trives, og idéskabelsen flourerer.

Unge kvinder skjuler hjemløshed for systemet

Unge kvinder foretrækker at låne sofaen hos venner og familie i stedet for at opsøge de sociale tilbud. Det gør det svært for kommunerne at tilbyde den rette hjælp, viser en ny rapport.

o sofasurfer

Af **Sofie Lind**
sofie@kommunen.dk

Adskillige overnatninger på sofaer og luftmadrasser hos venner, bekendte og familie. Sådan foretrækker størstedelen af unge kvinder at bo, hvis de rammes af hjemløshed.. for landets herberger er sidste udvej, når de ender som boligløse.

Det viser en ny rapport fra SFI, der belyser hjemløshed blandt 18-29-årige kvinder.

Forskning viser, at sofasurfing er den hyppigste form for ungdoms-hjemløshed, men når først de surfer fra sofa til sofa, lever de unge i det, der bliver betegnet som skjult hjemløshed.

Ifølge rapporten 'skjuler' de unge kvinder sig blandt andet, fordi de skammer sig, eller fordi de tidligere har oplevet svigt i kontakten med myndighedspersoner.

Fakta om rapporten

► Rapporten er bestilt af Børne- og Socialministeriet, efter at en kortlægning af hjemløshed i 2017 viste et stigende antal kvindelige hjemløse mellem 18 og 29 år, nemlig 612 mod 303 i 2009.

► Rapporten er bygget på kvalitative interview.

► 16 kvinder mellem 18 og 29 år med forskellige baggrunde deltager i interviewene.

► De unge kvinders hjemløshed varer i mere end 2 år.

► Kun få af de unge kvinder har erfaringer med at gadesove.

► Det mest gennemgående fællestræk blandt de unge kvinder er, at de oplever psykiske problemer eller lidelser såsom borderline, angst, depressioner og ADHD.

► Hjemløsetilbuddene oplever tydeligt den generelle stigning i antallet af hjemløse unge, og de beskriver samtidig, hvordan de oplever en stigende problemkompleksitet blandt de unge.

Flere unge kvinder lever i skjult hjemløshed og sover hos venner og bekendte i stedet for at opsøge herbergerne.

Arkivfoto: Anna Molander / Ritzau Scanpix

Kan ikke se sig selv på tilbuddene

Ifølge rapporten bruger mange af kvinderne deres netværk og sofasurfer, så længe de kan, for at undgå andre alternativer som at henvende sig til et herberg eller at skulle sove på gaden.

Kvinderne kan ikke se sig selv i tilbuddene, da herbergerne er domineret af mænd, misbrugere og hjemløse med svære psykiske problemer.

24-årige Liva er en af interviewpersonerne i rapporten. Hun har Aspergers syndrom og er en af de unge kvinder, som er psykisk sårbare, men kommer fra helt normale vel-

fungerende familier og ikke tidligere har haft kontakt med kommunen. Liva er tidligere sofasurfer og bor nu på et herberg for kvinder. I starten søgte hun om at få anvist en bolig, men fik at vide, at der ikke var nogen pladser, og blev derfor henvist til adskillige herberger.

- Jeg tjekkede alle herbergerne. Tjekkede op på dem allesammen, og de fleste huser alkoholikere, stofmisbrugere eller svært psykisk syge, og for mig var det vigtigt, at der ikke var noget af dét. For det ville jeg slet ikke kunne administrere. Jeg er ikke selv misbruger. Jeg ville ikke komme hjem om aftenen og så støde ind i én, der var væk på kokain, eller der blev råbt og skreget, siger hun.

Tabu at være hjemløs

Ifølge Lars Benjaminsen, seniorforsker på rapporten, er det ikke kun utrygheden, der gør, at mange af kvinderne foretrækker sofasurfing fremfor de normale herberger. En anden grund er nemlig skammen over at være boligløs, hvilket resulterer i den skjulte hjemløshed.

- Kvinderne skammer sig og skjuler deres hjemløshed både overfor myndighederne og deres relationer. Kvinderne fortæller det ofte kun til få mennesker, fordi der ligger en stigmatisering ikke kun i at være hjemløs, men også i at

”Når de problematikker med boligmangel og for lange ventetider ikke bliver løst, så bliver man nødt til at indse, at vi i stigende grad får brug for bedre og flere akuttilbud.”

Lars Benjaminsen, seniorforsker på rapporten

bruge hjemløse-tilbuddene som blandt andet herbergerne, siger han.

Skammen rammer især de unge psykisk sårbare kvinder som Liva, der kommer fra helt normale og velfungerende familier. Ifølge rapporten kan hjemløshed blive en 'symbolsk byrde' for de unge, eftersom hjemløshed forbindes med uansvarlighed og forfald, og det fører til mindreværd, smerte og skam.

Oplever kommunalt svigt

I rapporten tegnes et billede af en anden gruppe af kvinder, der ofte kommer fra socialt belastede familier, har misbrugsproblemer og har været kendt i det kommunale system. Som voksne er kvinderne meget skeptiske og mistroiske overfor systemet, fordi de føler, at de er blevet svigtet gennem barndommen

og ungdomsårene.

Disse kvinder lever i skjult hjemløshed og vil ikke opsøge et hjemløsetilbud, fordi de har følt sig svigtet af kommunen og myndighedspersoner i tidligere sociale forløb. Kvinderne tager ikke imod efterværn, for når man bliver 18 år, så vil man bare gerne væk fra pædagoger osv. Samtidig vil kommunerne gerne af med dem af økonomiske grunde. Det er smadderægerligt, fordi der lovgivningsmæssigt er nogle mulige løsninger, og de bliver ikke brugt, fortæller en leder fra et af de sociale tilbud i rapporten.

Lars Benjaminsen påpeger, at det er en helt generel problemstilling, at unge kvinder - både dem med komplekse problemer og de psykisk sårbare - føler sig svigtet af kommunen. Selv når kvinderne endelig opsøger kommunerne, kan de opleve, at de ikke får den nødvendige hjælp.

- Kvinderne kan opleve, at der ikke er så megen hjælp at hente her og nu, når de opsøger kommunen. De kan eksempelvis få at vide, at der går lang tid, før de kan få en bolig gennem den kommunale anvisning, siger han.

Løsningen er kompleks

Da det er svært at få en bolig-anvisning, peger Lars Benjaminsen på, at man bør kigge på de akutte tilbud, der skal målrettes helt specifikt til

”Kvinderne skammer sig og skjuler deres hjemløshed både overfor myndighederne og deres relationer.”

Lars Benjaminsen, seniorforsker på rapporten

unge hjemløse og kvinder generelt. Et tilbud, som både ledere, medarbejdere og de hjemløse kvinder i rapporten selv efterlyser.

- Når de problematikker med boligmangel og for lange ventetider ikke bliver løst, så bliver man nødt til at indse, at vi i stigende grad får brug for bedre og flere akuttilbud, selvom det for både samfundet og den enkelte ville være bedre at få skabt de mere langsigtede løsninger, forklarer han.

Ifølge Lars Benjaminsen er det nemlig dyrt for kommunerne, hvis kvinderne sidder halve og hele år i akutte tilbud. Det koster omkring 1300 kroner i døgn i gennemsnit at have folk på et akuttilbud såsom et herberg. Derfor ville det gavne kommunerne også at kigge mere langsigtet, mener han.

Tal tæller for udsatte grupper, økonomi og fair behandling

De offentlige opgaver bliver stadig større og mere komplekse at løse. Samtidig bliver presset på velfærden og behovet for effektivisering på tværs af den offentlige sektor næppe mindre.

Kommunen inviterer en række forskere, eksperter og praktikere til at levere deres bud på, hvordan vi kan finde nye veje til varig velfærd.

NYE VEJE

Peter Bogh

Chefkonsulent & souschef, KLK

Marie Olund

Chefkonsulent, KLK

Mere end halvdelen af landets kommuner har stigende udgifter på det specialiserede socialområde (udsatte børn og unge, udsatte voksne samt personer med handicap), og endnu flere oplever problemer med at inddrage socialområdet i den årlige prioritering af kommunens udgifter forårsaget af øget pres på priser og mængder.

Derfor er vi i KL's Konsulentvirksomhed (KLK) gået sammen med otte kommuner i et partnerskab om at udvikle en styringsmodel, der kort sagt går ud på, at der på det specialiserede socialområde er tre styringscentre. Det er ikke det samme som tre organisatoriske enheder. Det er nærmere tre logikker, der hver især har sit perspektiv på styringen af området. De tre styringscentre har hver for sig og sammen ansvaret for, at området kan styres.

De tre styringscentre er:

- * Det strategisk-politiske
- * Det økonomisk-finansielle
- * Det socialfaglige

Traditionelt set har styring ofte et finansielt perspektiv, hvor styring af udgifterne er målet for god styring. Det er naturligvis stadig vigtigt. Men på det specialiserede socialområde kan styringen ikke alene klares med de traditionelle økonomiske redskaber. Der er brug for mere.

Balance mellem bundlinjerne

Det politiske styringscenter har til opgave at balancere mellem de to bundlinjer: den økonomiske og den socialpolitiske. Det er her, man kigger på, hvor mange penge kommunen har råd til at afsætte for at opnå et givet serviceniveau på det specialiserede socialområde indenfor lovgivningens rammer.

I den politisk-strategiske styring fokuseres der på politikernes og topledelsens visioner for området. Hvilken retning og styring udstikker de? Der lægges vægt på, at kommunen har et tydeligt politisk styringsperspektiv som for eksempel rehabilitering eller minimal indgriben, og at politikerne har formuleret politikker og strategier for området. Samtidig skal disse oversættes til eksempelvis kvalitetsstandards, som er anvendelige til styring af kommunens socialfaglige praksis.

Det finansielle styringscenter holder styr på pengene. Det er her, de økonomiske rammer omsættes til tydelige økonomiske mål. Disse nedbrydes så efterfølgende i priser og mængder. På den måde kommer der gennemsigtighed i forhold til, hvilke indsatser der gives, hvad de koster, og hvor mange borgere det handler om.

I praksis udløser de socialfaglige aktiviteter, der sker på det specialiserede socialområde, service til borgerne og det økonomiske for-

”Det finansielle styringscenter holder styr på pengene. Det er her, de økonomiske rammer omsættes til tydelige økonomiske mål. Disse nedbrydes så efterfølgende i priser og mængder. På den måde kommer der gennemsigtighed i forhold til, hvilke indsatser der gives, hvad de koster, og hvor mange borgere det handler om.”

brug. Det socialfaglige styringscenter har derfor til opgave at omsætte de politiske mål i konkret socialfaglig praksis indenfor rammerne af serviceloven, det politisk vedtagne serviceniveau og budgettet.

Den socialfaglige styring handler blandt andet om, hvor systematisk, metodisk og ensartet socialrådgiverne og andre medarbejdere på området arbejder. Det afhænger også af, hvilke procedurer der er for kvalitetssikring af visitationer, vurdering af borgernes behov og de trufne afgørelser. Samtidig skal der selvfølgelig være styr på opfølgning af både de enkelte borgerforløb og udviklingen af hele området.

Kommuner kan lære af hinanden

De otte kommuner, der har deltaget i partnerskabet, er hver især blevet vurderet på 17 indikatorer fordelt på de tre styringsdimensioner. Kommunernes styring på de tre parametre blev vurderet til at ligge i det brede midterfelt fra acceptabel over fornuftig til udmærket. Alle kommunerne havde noget, som de var særlig gode til, og som andre kommuner kunne lære af. Alle de otte kommuner kunne også lære noget om styring af det specialiserede socialområde fra andre.

Når man sammenligner kommunerne på tværs, er der imidlertid særlig én ting, der springer i øjnene. Der er ingen af dem, der systematisk anvender data om mængder og enhedsomkostninger til planlægning, opfølgning og udvikling i alle de tre styringscentre.

Datastøttet ledelse set fra cockpitet

For at understøtte brug af data i styringen af socialområdet har vi i KLK sammen med de otte kommuner også udarbejdet et decideret styringscockpit. Det indeholder data om udgifter, mængder i form af helårsborgere samt enhedsudgifter. Disse er fordelt på de største af indsatsområderne som for eksempel længerevarende botilbud, midlertidige botilbud, bostøtte (§85 i eget hjem) med videre.

På den måde kan styringscockpittet bruges til at binde de tre styringscentre sammen ved,

at de samme data går igen i prioritering, styring og udvikling af området. De foreløbige erfaringer med styringscockpittet viser, at:

- Data og nøgletal i styring og ledelse af det specialiserede voksenområde kan understøtte både den faglige udvikling, den strategiske retning og den økonomiske styring af området.
- Datadreven styring handler om at få et ensartet sprog om data mellem det socialfaglige og det økonomiske perspektiv på borgerne. Datasproget giver ikke svar, men anledning til at stille kvalificerede spørgsmål til både nuværende og fremtidig praksis.
- Systematisk brug af data om mængder og priser for de enkelte målgrupper og indsatstyper giver mulighed for at få præcis viden om, hvilke elementer i den socialfaglige praksis der har størst betydning for de økonomiske resultater.
- Data om mængder og priser på et forholdsvis overordnet niveau som for eksempel de overordnede indsatsgrupper er et godt og realistisk udgangspunkt for opstilling af data.

En forklaring på udgiftspres

Styringscockpittet giver alene en overordnet viden om udviklingen på området. Det kan altså ikke erstatte konkret viden om faglig praksis eller økonomiske problemstillinger på mere detaljeret niveau. Det er dog vores erfaring i KLK, at det styrker dialogen om, hvordan området skal udvikles, og hvilken økonomi det kræver, hvis man bruger det samme cockpit med de samme data på tværs af organisationen og på alle niveauer.

For at understøtte kommunernes styring af området har KL og KLK søsat et udviklingsprojekt, der skal undersøge årsagerne til det udgifts- og aktivitetspres, som kommunerne oplever på området. Vi vil blandt andet skabe et datamæssigt grundlag for i højere grad at kunne forstå, hvad årsagerne til det generelle udgiftspres er, herunder hvordan det spiller sammen med den enkelte kommunes egen styringspraksis.

Send debatstof til os:

Debatindlæg må højst være på 2.500 tegn inkl. mellemrum. **Kronikker** skal være på mellem 5.500 og 7.500 tegn inkl. mellemrum. Kronikker skal udstyres med et vellignende portræt. debatognavne@kommunen.dk

“Før var vestegnskommunerne mere arbejderkommuner, men nu går de mere i retning af at blive overførselsindkomstkommuner. Det er en bekymrende udvikling.”

Lars Andersen, direktør i Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, i Politiken

Havde en privatperson ageret sådan, havde vi kaldt det selvtægt

o fredninger

Af **Knud Erik Hansen og Birgitte Bang Ingrisch**, hhv. næstformand i København og fredningsleder i Danmarks Naturfredningsforening

En bred kreds af partier (V, LA, K, S, DF, R og SF) lægger nu op til at ophæve fredninger i tre områder. De vil muliggøre et bolig- og erhvervsbyggeri, der kan indbringe By&Havn 1,9 mia. kr. By&Havn er statens og Københavns Kommunes byudviklingsselskab, som gennem grundsalg og byudvikling skal skabe indtægter til både ny metro og gæld for allerede etableret metro.

Naturfredninger er til for at beskytte naturområder mod byggeri og i høj grad mod økonomiske interesser i at bygge i naturområder. Begynder man at tillade det, så vil fredninger få markant mindre værdi for naturen. Ophæver Folketinget de tre fredninger ved lov, er det derfor en underminering af fredningslovgivningen. Den vil godt nok stadig være der, men i noget vaklende tilstand.

Planerne om at ophæve fredningerne ved lov er en manglende respekt for den lovgivning, som Folketinget selv har vedtaget. Folketinget burde i respekt for lovgivningen sende sagen tilbage til kommunen og bede den om at søge områderne affredet gennem regler i den gældende naturfredningslovgivning. Havde det være privatpersoner, der havde ageret sådan, så ville vi uden tøven have betegnet det som selvtægt.

Det kan være legitimt, at Folketinget i ganske særlige tilfælde ophæver fredninger ved lov. De særlige tilfælde forudsætter, at der er tungtvejende samfundsinteresser, som nødvendiggør, at fred-

“Vi håber, at politikerne opdager, hvor alvorligt et overgreb de er i gang med, og derfor opgiver at ophæve fredningerne ved lov.”

ningen ophæves. Det kunne for eksempel være for at føre en motorvej igennem. I praksis er det derfor kun sket rent undtagelsesvis. Det er absolut ikke tungtvejende ifølge naturfredningen, at stat og kommune vil have penge til et selskab som By&Havn.

De tre områder ligger alle i Kalvebodkilen ved København. Det ene ligger på Lærkesletten i den sydlige del af Amager Fælled. Det andet ligger lige ved Selinevej på Kalvebod Fælled. Det tredje er Stejlepladsen ved Fiskerhavnen - også lige syd for Sjællandsbroen.

Alle tre områder rummer hovedsagelig almindelig natur. Deres værdi er i høj grad at være en del af et samlet naturområde. Nogle politikere begrundet deres indgreb med, at områderne har en såkaldt lav naturværdi. Alle områder rummer imidlertid muligheder for, at naturværdien vil øges med tiden, ligesom det er sket på store dele af Amager Fælled.

I fredningen er der i høj grad lagt vægt på, at fredningsområderne skal være rekreative områder for københavnere. Bebygges de, vil det derfor være et alvorligt indgreb i den rekreative funktion. Det vil være et indgreb i den - for København - helt væsentlige og store grønne kile ind i København.

Københavns overborgmester Frank Jensen (5) besigtiger Fiskerhavnen, hvor der er kontroversielle planer om boligbyggeri på de gamle stejlepladser i Sydhavnen.
Foto: Martin Lehmann / Ritzau Scanpix

Imod grundlæggende principper

De tre områder er kommet i spil, efter at kommunen har opgivet et boligbyggeri på strandengen på Amager Fælled - et område med en unik natur. Det var et af By&Havn's arealer. By&Havn hævder, at de dermed mister en indtægt på 1,9 mia. kr. By&Havn har dog ikke villet fremlægge, hvordan de er kommet frem til det beløb.

By&Havn havde i deres regnskab værdisat byggegrunden på strandengen til 422 mio. kr. Kommunen hævder imidlertid, at de skylder

Planerne om at ophæve fredningerne ved lov er en manglende respekt for den lovgivning, som Folketinget selv har vedtaget.

By&Havn 1,9 mia. kr. De tre arealer, hvor kommune og stat nu vil ophæve fredningerne ved lov, skal derfor give By&Havn en indtægt på 1,9 mia. kr.

Danmarks Naturfrednings-

forening vurderer, at kommunen ville få et klart nej til affredning, hvis de fulgte loven og søgte affredning gennem Fredningsnævnet. En affredning - med indtjening som grund - vil være imod grundlæggende principper i fredningslovgivningen.

Hvis partierne ophæver fredningerne for de tre områder, udviser de desværre en helt manglende etik i forhold til, hvordan man som lovgiver bør agere. Folketinget bør have respekt for den lovgivning, partierne selv har været med til at vedtage. Den skal vi som borgere rette os efter.

Det bør partierne også.

De partier, der mener at have en grøn politik, må se i øjnene, at mange borgere vil have svært ved at se den grønne farve i deres politik, hvis de ophæver fredningerne ved lov.

Vi håber, at politikerne opdager, hvor alvorligt et overgreb de er i gang med, og derfor opgiver at ophæve fredningerne ved lov.

Vi er ikke optaget af at ligge i toppen af en rangliste

o jobindsats

Steen Vindum (V), borgmester i Silkeborg

Beskæftigelsesministeriets rangliste over kommunernes beskæftigelsesindsats er misvisende, for den medtager kun en del af kommunernes resultater. På den nye rangli-

ste er det helt uden betydning, om udsatte ledige og sygemeldte bliver selvforsørgende, eller om de kommer på førtidspension, ledighedsydelse eller ressourceforløb.

Det betyder, at en kommune automatisk får en bedre placering på ranglisten, hvis kommunen opgiver sin indsats for udsatte kontant-

hjælpsmodtagere og sygedagpengemodtagere med komplekse problemer og blot tilkender dem førtidspension i stedet for at tilbyde en kvalificeret og tålmodig indsats, der fører til hel eller delvis selvforsørgelse.

Vi ønsker ikke at parkere folk på førtidspension. Mange på kanten af arbejdsmar-

kedet er glade for fortsat at være en del af fællesskabet. Desuden vil det koste Silkeborg Kommune et tocifret millionbeløb, hvis vi begynder at tilkende endnu flere førtidspension for at komme til at ligge bedre på ministeriets rangliste. Det giver ingen mening.

Vi er ikke optaget af at ligge

i toppen af en rangliste. Vi er optaget af at føre en aktiv lokal arbejdsmarkedspolitik, som giver mening for den enkelte borger og for fællesskabet.

Den nye rangliste er misvisende. Den kan sende kommunerne i den forkerte retning og borgere på permanent offentlig forsørgelse.

Det er skidt for både de berørte borgere, for samfundsøkonomien og for vores muligheder for at skabe en kvalificeret og effektiv beskæftigelsesindsats.

600

kroner har Fanøs borgmester Sofie Valbjørn fra Alternativet brugt på nye møbler af egen lomme, da hun blev borgmester. Møblerne - en lyserød sofa og en stol - var brugte og dermed uden faktura, og derfor kunne hun ikke få dem refunderet.

Kilde: Berlingske

Menneskelivet er for kort til styring. Det er tvingende nødvendigt, at vi som ledere tager ansvar for at finde en anden vej.

I 1996 blev jeg leder i det offentlige. Jeg havde noget på hjerte og ville gerne bidrage til at hjælpe andre mennesker med at lykkes - borgere som medarbejdere.

Det vil jeg stadig, men i årenes løb er forventningen til offentlige ledere forandret. Ledelsessproget er forandret. Og ikke til det bedre for de mennesker, der er afhængige af det offentlige system eller arbejder i det.

Det er tvingende nødvendigt, at vi som ledere tager ansvar for at finde en anden vej og begynde en ny fortælling om offentlig ledelse, som giver plads til den kompleksitet af følelser, relationer og kreativitet, som arbejdslivet og ledelsesopgaven også består af.

Leder, hvem er du?

Arbejdslivet er en landsby i verden, og vores job er en stor del af vores identitet. Det er på jobbet, at vi bliver en del af et fællesskab, hvor vi er sammen med hinanden om at skabe noget, der er større, end hvad vi hver for sig kan præstere. Vores bidrag tjener et højere formål: At arbejde i det offentlige er at arbejde for demokratiet.

Samtidig fletter vores arbejdsliv og livet i øvrigt sig sammen, og hvad vi oplever på den private front, påvirker arbejdslivet og omvendt. Det er helt banalt, men alligevel overset i ledelse. Det er ikke god tone at tale om private forhold - hverken sine egne eller andres - når man er leder.

"Hold den professionelle distance", "Når vi er på arbejde, skal vi være professionelle" og "vær personlig, men aldrig privat" lyder nogle almindelige ledelsesdogmer.

Men er lederen uprofessionel, hvis hun taler med en medarbejder om eksistentielle emner? Er det uprofessionel ledelse at involvere sig i en medarbejder som menneske? Er du for tæt på kanten, hvis en medarbejder oprigtigt betyder noget for dig? Eller hvis du på godt og ondt viser, hvem du er, og ikke, hvad du er?

Arbejdslivet er mere end styring

For det moderne menneske er livet for kort til et arbejdsliv, som kun handler om det, der kan planlægges, måles og skrives en businesscase på. Vi vil have mere ud af at gå på arbejde, fordi det betyder noget for både vores identitet og oplevelse af at være en del af et hold. Vi er virksomme i en hverdag, der omfatter så meget andet og mere, end hvad New Public Management-paradigmet, der har infiltreret den offentlige sektor siden 1980'erne, nogensinde kommer til at indfange.

"For det moderne menneske er livet for kort til et arbejdsliv, som kun handler om det, der kan planlægges, måles og skrives en businesscase på. Vi vil have mere ud af at gå på arbejde."

Lederen skylder både sig selv og medarbejderne at arbejde for arbejdspladser med et menneskeligt ansigt, hvor tillid, frihed og fællesskab er i forgrunden, skriver Charlotte Aagaard.

Foto: Johan Gadegaard / Ritzau Scanpix

Selvom New Public Management allerede omkring årtusindskiftet blev kritiseret for at være en styringsteknologi med alvorlige og utilsigtede konsekvenser, fik ideologien for alvor vind i sejlene på velfærdsområderne med kommunalreformen i 2007.

Måske var det på det tidspunkt tiltrængt med et andet perspektiv, og måske har New Public Management stadig sin berettigelse indenfor få og afgrænsede områder. Men i kølvandet på en ideologi, der baserer sig på markedsøkonomi, konkurrencelogik og resultatbaseret styring, er der opstået et blodsvagt og teknokratisk sprog, som har decideret negativ indflydelse på vores muligheder for at udvikle både velfærdsområdet og en ledelsesform med større nærhed og et menneskeligt ansigt.

Hvad er det egentlig, vi siger?

Den dominerende fortælling i New Public Management er, at ledelse er noget, der skal "eksekveres". Som leder skal man for eksempel have en opdateret "værktøjskasse" med de rette "redskaber" og "koncepter" og sikre en god "businesscase", så "ressourcerne" og "kompetencerne" i "frontlinjen" anvendes så effektivt som muligt og "potentialet" kan høstes.

Samtidig har ord og begreber fra psykologien vundet indpas i fortællingen om ledelse; for eksempel anses det som vigtigt, at lederen "oversætter", "anerkender", "motiverer", "udvikler" og "belønner" medarbejderne og eliminerer "modstand mod forandringer". Udover at denne form for sprogbrug er stærkt underkendende, så indfanger den kun en begrænset del af livet på arbejdspladsen.

Tilsammen udgør dette miks af markedsøkonomisk logik og psykologi en farlig cocktail, som distancerer lederen fra de mennesker, som hun har ansvar for at lede og samarbejde med. Den reducerer medarbejdere til midler

og opløser fællesskabet på arbejdspladsen. Den ignorerer fuldstændigt værdien af den viden og erfaring, som medarbejdere, der daglig samarbejder med borgerne, kan bidrage med.

Faglighed bliver en fornærmelse. Det er en retorik, som både er instrumentaliserende og skaber afstand mellem mennesker, der helt grundlæggende er sammen om et fælles projekt: At vores velfærdsområder er borgerne til hjælp.

Hvis ikke en leder kan omsætte sine medarbejders innovative ideer til en businesscase og beregne effektiviseringspotentialer, så kan hun vinke farvel til puljemidler, økonomiske ressourcer og anerkendelse for sit arbejde.

Mestret hun ikke New Public Managements terminologi og logik, vil hun i bedste fald blive betragtet som en lidt sjov, men naiv hippie fra en anden tid og i værste fald som en uddøde dinosaur, der har fremtiden bag sig.

Papirtigeren

Rapporter, udspil og programmer tilflyder kommunerne fra ministerier og styrelser. Hånden på hjertet: Er vi i kommunerne ikke også ret gode til selv at skabe papirtigre af notater, handleplaner og målaftaler? Vi klager over, at dokumentationskravene bliver større, alt imens vi udarbejder nye styringsdokumenter, som måler på det, vi kan tælle, men ikke på, om vi lykkes med de kommunale kerneopgaver, og om borgerne har tillid til det, vi gør. Hvem er det til glæde for?

New Public Management har umærkeligt trukket relationen mellem mennesker ud af arbejdslivet, selvom vi ved, at det er relationen, og hvad mennesker bringer ind i den af værdier og erfaringer, som bidrager til langt den største del af effekten i et samarbejde.

Som en kollega, der var chef på økonomiområdet, engang sagde til mig: "Man kan kun

styre økonomien, hvis folk kan tale sammen". Det er gode relationer og oplevelsen af forbundethed, der får forandringer til at ske og gør, at mennesker trives - borgere, medarbejdere og ledere.

En ny fortælling om arbejdslivet

Menneskelivet på arbejdspladsen er for kort til styring. Styringsparadigmet har slået fejl, og medarbejdere og ledere bruger energi og kræfter på mål og procedurer, der ikke skaber livskvalitet og udvikling for borgerne og forhindrer, at nyskabende initiativer får et liv. Arbejdsliv og privatliv er forbundne verdener. Derfor anfægter jeg, at styrings- og effektiviseringslogikken har invaderet alt det andet, som et arbejdsliv også består af. I stedet for at forene mennesker om arbejdsopgaverne skaber den konkurrence og udmatter både ledere og medarbejdere. I den retorik bliver lederen forvaltere af en kulturel fortælling, der bærer et tungt ansvar for menneskers oplevelse af ensomhed, konkurrence og frygt for at begå fejl.

Livet er kort, og det er et vilkår, som også gælder i ledelse. Lederen skylder både sig selv og medarbejderne at arbejde for arbejdspladser med et menneskeligt ansigt, hvor tillid, frihed og fællesskab er i forgrunden. Vi skal give os selv plads i en ny fortælling om relationer, forpligtethed og solidaritet mellem mennesker, der løser en opgave sammen med borgerne. Vi skal hjælpe hinanden. Det er den forudsætning, der skal til, for at vi for alvor kan lykkes på velfærdsområderne.

Kronikken er forkortet. En længere version kan læses på kommunen.dk

Af Charlotte Aagaard, centerchef, Helsingør Kommune

Send navnestof til os:

Skriv til os, hvis karriereskift eller lignende skal nævnes her på siderne. Husk at medsende et vellignende portræt.
debatoagnavne@kommunen.dk

”For borgerne kan det være ganske svært at forstå, når de samtidig oplever, at der mangler vikarer nede på det lokale plejehjem, eller at børnehaverne er underbemandede.”
Thomas Lykke Pedersen (S), borgmester i Fredensborg, til tv2.dk om, at udgiftsloftet forhindrer kommuner i at bruge af deres bugnende kassebeholdninger.

Kommuner

VEJLE
Ny Vejle-chef med digitalisering i blodet

57-årige Brian Slot bliver ny chef for Digitalisering & Analyse i Vejle Kommune. Brian Slot har 12 års cheferfaring og digitalisering i blodet fra Syd- djurs og senest Randers Kom- mune, hvor han var stabschef for Politik, Kommunikation & Digitalisering. Han tiltræder 15. november.

GENTOFTE
To nye direktører fundet til Gentofte

Gentofte Kommune har ansat to nye direktører, som tiltræ- der 1. december. De to direk- tører afløser dels tidligere økonomidirektør Jeppe Bøgh Andersen, dels Torben Frø- lich, der 1. september satte sig i stolen som kommunaldirek- tør. I rollen som økonomidi- rektør har kommunen castet Helle Wagner Gehlert, mens Anders-Peter Østergaard bli- ver direktør for børn, skole, kultur, unge og fritid.

KALUNDBORG
Ny arbejdsmarkedschef til Kalundborg

43-årige Lasse Bjerregaard er ny arbejdsmarkedschef i Kalundborg Kommune fra 1. december. Han har i en årrække været beskæftiget indenfor området og kommer fra et job som afdelingsleder i jobcentret i Lejre. Gennem de seneste 15 år har Lasse Bjerre- gaard arbejdet med ledelse - både i det private erhvervsliv, i uddannelsessektoren og i andre kommunale jobcentre.

SKANDERBORG
Skanderborg Fælled får ny driftschef

38-årige Mikkel Bendixen bli- ver ny driftschef for Skander- borg Fælled fra 1. december. Han kommer fra en stilling som daglig leder af Aarhus Kommunes Idrætscentre. Med mere end 12 års lederer- faring har han i en årrække stået i spidsen for forskellige idrætsfaciliteter indenfor Aarhus Kommunes Idræts- centre. Han overtager stillin- gen fra Knud Sørensen med en overgangsperiode frem til udgangen af året.

AARHUS
Aarhus henter ny direktør for Børn og Unge i Aalborg

Den 3. december tiltræder Martin Østergaard Christen- sen i stillingen som direktør for Magistratsafdelingen for Børn og Unge i Aarhus Kom-

mune. Martin Østergaard Christensen hentes fra en stil- ling som skoledirektør i Aal- borg Kommune, hvor han var været siden 2014. Samtidig afløser han forvaltningschef Søren Aakjær, der har været konstitueret direktør, siden tidligere direktør Jan Præst- holm fratrådte i juni.

BORNHOLM
Bornholm har ansat ny trafikchef

Lars Friborg tiltræder den 3. december som trafikchef for BAT hos Bornholms Regions- kommune. BAT driver bustra- fikken på Bornholm. Han kommer fra en stilling som driftsdirektør ved Vikingbus A/S.

TÅRNBY
Venstre nu helt uden valgte fra KV17 i Tårnby Byråd

I april måtte Venstre i Tårnby vinke farvel til to af de tre byrådsmedlemmer, som blev valgt ind ved KV17. De blev erstattet af deres suppleanter. Men nu har det sidste tilbage- værende byrådsmedlem fra KV17, Liv Gam, valgt at forla- de gruppen - hun dog for at blive løsgænger. Venstre- gruppen består nu af Ali Qais og Dennis Wollesen Clausen.

HEDENSTED
V har valgt spidskandidat

Det blev den mangeårige gruppeformand i Venstres byrådsgruppe, Ole Vind, der gik af med sejren på et velbe- søgt opstillingsmøde på Juelsminde Skole. Ole Vind scorede 255 og hans modkan- didat Merete Skovgaard-Jen- sen 167 stemmer.

HERNING
Herning henter turistdirektør som kultur- og fritidschef

VisitHernings direktør Søren Juul Baunsgaard er ansat som ny kultur- og fritidschef i Her- ning Kommune. Han afløser Morten Koppelhus, der er skiftet til at være kulturchef i Aalborg Kommune. Søren Juul Baunsgaard er 38 år. Han forventes at tiltræde 1. januar.

BRØNDBY
Ny HR-chef i Brøndby

Brøndby Kommune har net- op ansat 53-årige Lise Ras- mussen i en nyoprettet stil- ling som HR-chef. Hun er uddannet jurist og kommer senest fra en stilling som HR- chef i Københavns Kommu- ne. Lise Rasmussen tiltræder 3. december.

SVENDBORG
Jeopardy-vinder og litterat ny socialchef

Svendborg har fundet sin nye socialchef i den 51-årige Has- se Jacobsen fra egne rækker. Siden 2011 har han været ansat i kommunen, hvor han først var centerleder i Center for Handicap og siden blev områdeleder i Socialafdelin- gen Botilbud. Og det er altså den stilling, han har forladt den 1. november, hvor han har afløst den mangeårige socialchef Finn Boye, der er gået på efterløn. Bag sig har han blandt andet en titel som cand.mag. i litteraturviden- skab samt en vindertitel fra TV-quizen Jeopardy.

FAXE
Faxe henter ny centerchef i Egedal

1. december tiltræder Rikke Westergaard i stillingen som centerchef for Center for Børn & Undervisning i Faxe Kom- mune. Hun kommer fra en stilling som centerchef på det sociale område i Egedal. Hun har sammenlagt ni års erfa- ring som centerchef for Cen- ter for Social Service og Fami- lieafdelingen, begge i Egedal.

VIBORG
Viborg får ny viceskolechef til Børn og Unge

1. december tiltræder Hans Jørgen Dam i stillingen som viceskolechef i Viborg Kom- mune. Han er uddannet cand. scient.pol. og har flere års ledererfaring. Han kommer fra en stilling som senior manager i konsulenthuset Epinion, hvor hans fagområ- de var uddannelses- og social- området.

SKANDERBORG
Skanderborg-politiker forlader byråd

Byrådsmedlem Charlotte Abildgaard Paulsen (S), der har haft sygeorlov i en perio- de, er nu trådt helt ud af byrå- det i Skanderborg af helbreds- grunde. Stedfortræder Ole Drøgemüller (S) tager over. Charlotte Abildgaard Paulsen har siddet i byrådet siden KV13, mens Ole Drøgemüller har været medlem fra KV05 til KV09 og tidligere også byrådsmedlem i den davæ- rende Galten Kommune.

JAMMERBUGT
Jammerbugt- borgmester skal hofteopereres

Jammerbugts borgmester Mogens Gade er efter længere tids kroniske smerter blevet opereret og har fået to nye

LÆSØ
Fyret Odense-direktør tager turen ud i Kattegat

Den 52-årige Peter Pietras vender nu tilba- ge til den kommunale verden, efter at han i 2015 måtte forlade sin stilling som direktør for Børn og Unge i Odense Kommune; det skete i forlængelse af, at det kom frem, at hans forvaltning havde forsøgt at lukke adskillige sager om udsatte børn og unge for at spare penge. En enstemmig kommunalbestyrelse på Læsø har nemlig godkendt ansættelsen af Pietras som ny kommunaldirektør i kom- munen. Han tiltræder jobbet i begyndelsen af det nye år og overtager posten efter den nuværende kommunaldirektør Jørgen Vestby Christiansen.

'Planlagte og systematiske lovbrud'
Pressemeddelelsen, som også kalder Peter Pietras for ydmyg og erfaren, nævner da

også kort Pietras' fortid i Odense Kommu- ne, hvor han ifølge pressemeddelelsen 'for en del år siden' prøvede 'at være i modvind' i en 'pressesag'. En pressesag var dog langt- fra det ord, som den ansvarlige rådmand Susanne Crawley Larsen (R) kaldte sagen i Odense Kommune. Hun måtte i forlængelse af sagen fra Odense konstatere, at selvom en ekstern rapport ikke placerede ansvaret for en lang række børnesager, hvor der var begået 'planlagte og systematiske lovbrud', hos Pietras, havde hun ikke længere tillid til ham. Derfor kom det til en afskedigelse, der - udover udgifter til oprydning i forvaltnin- gen - endte med at beløbe sig til cirka 4,5 mio. kr., da Peter Pietras var åremålsansat og havde ret til tre års løn.

hofter. Det har sat borgmeste- ren ned på deltid, og han har derfor overladt eksterne opgaver til 1. og 2. viceborg- mester. Han vil det næste stykke tid arbejde hjemmefra og forventer at genoptage sit virke på fuld tid efter seks uger.

AARHUS
Aarhusiansk profil forlader politik efter 13 år i byrådet

Efter knap 13 år som medlem af byrådet i Aarhus har Marc Perera Christensen (K) valgt at forlade politik. Han tiltræ- der et job som ny direktør for Erhverv Aarhus fra 1. decem- ber og overlader mandatet i byrådet til partifællen Mette Skautrup.

MORSØ
To Morsø-chefer fratræder

17. oktober meddelte kom- munen, at direktør for Børn og Kultur, Peder Hanghøj, fra- træder sin stilling ved udgan-

gen af måneden med den begrundelse, at han 'gerne vil neddrøse sit arbejdsliv'. En uge forud forlod chefen for Børne- og Familiecentret, Alex Bang Henriksen, sin stil- ling - ifølge kommunen er det legeledes efter Alex Bang Henriksens eget ønske. Kom- munaldirektør Rikke Würtz påtager sig indtil videre nogle af Peder Hanghøjs opgaver som direktør for Børn og Kul- tur.

KØBENHAVN
Niko Grünfeld trækker sig som kulturborgmester

Niko Grünfeld forlader posten som Københavns kulturborg- mester i kølvandet på skarp kritik af blandt andet indkøb til borgmesterkontoret og af den tidligere borgmesters rod i CV'et. Dog fortsætter han stadig i Borgerrepræsentatio- nen. Alternativets 42-årige gruppeformand Franciska Rosenkilde overtager hans post som kulturborgmester.

VEJEN
Vejen-politiker forlader DF og bliver løsgænger

Byrådsmedlem i Vejen, Claus Grimm, har forladt partiet og er blevet løsgænger. “DF har flyttet sig for langt til venstre og lefler for magten for mag- tens skyld,” lyder hans begrundelse, ligesom han også kritiserer, at der er ble- vet “for lang afstand til Chri- stiansborg”. Hans udmeldel- se af partiet halverer byrådets DF-gruppe, der nu består af Anni Grimm, der også er Claus Grimms mor.

ODENSE
Fratrædt Køge-direktør bliver sundhedschef

Odense Kommune har ansat den 57-årige Svend Tabor som chef for Sundhed og Myndighed, der hører under kommunens Ældre- og Han- dicapforvaltning. Han har sa- senest været ansat som social- og sundhedsdirektør i Køge Kommune.

1.898

fynboer har stemt for, at et af Odenses 16 nye letbanetog skal hedde Brunneren opkaldt efter brunsviger-kagen. De 15 andre navne, som blev valgt, heriblandt Eventyret, Friheden og Kompasset, fik mellem 287 og 991 stemmer.

EGEDAL

Venstre ekskluderer medlem

Ulrik John Nielsen er blevet ekskluderet fra Venstre i Egedal Kommune, så han nu er løsgænger. Ifølge gruppeformand Ole B. Hovøre har beslutningen været længe undervejs på grund af “illoyalitet overfor gruppen”. Eksklusionen kom dog en enkelt dag, efter at Ulrik John Nielsen til syvende og sidst besluttede at stemme sammen med sin gruppe for budgetforliget. Dette trods svære anfægtelser, men 'hvis man stemmer imod budgettet, så bliver man smidt ud'. Det blev man altså alligevel.

REBILD

Ny centerchef for Plan, Byg og Vej i Rebild

Efter kun tre måneder på posten har Poul Hvidberg-Hansen af private årsager opsagt sin stilling som chef for Plan, Byg og Vej i Rebild Kommune. Derfor overtager Maibrit Lykkegaard hvervet den 1. december. Maibrit Lykkegaard er 38 år gammel, diplomingeniør og kommer fra en stilling som konstitueret chef for Teknik og Miljø i Frederikshavn. Hun har flere års ledererfaring og et grundigt kendskab til området.

Regioner

MIDTJYLLAND

Ledelseskonsulent bliver direktør i regionen

Region Midtjyllands nye direktør for psykiatri- og socialområdet, 48-årige Tina Ebler, kommer med solid ledelseserfaring og et godt kendskab til området, oplyser regionen. Siden 2011 har hun været partner og ledelsesrådgiver i konsulentfirmaet Hildebrandt & Brandt og haft særligt fokus på ledelse, transformation og organisationsudvikling. Tina Ebler afløser 1. december Gert Pilgaard Christensen, der går på pension med udgangen af marts 2019.

Stat

UDENRIGS-MINISTERIET

Ambassadør i USA bliver ny UM-departementschef

Lars Gert Lose udnævnes til ny departementschef i Udenrigsministeriet efter Ulrik Vestergaard Knudsen, som tiltræder en stilling som vice-

generalsekretær i OECD i Paris. Lars Gert Lose er aktuelt Danmarks ambassadør i Washington. Han tiltræder stillingen 1. januar 2019.

BØDSFALD

Tidligere minister Agnete Laustsen (K), 83 år

Den første indehaver af titlen som sundhedsminister, Agnete Laustsen (K), er død, 83 år gammel. Agnete Laustsen blev sundhedsminister efter FV87. Hun besad dog kun posten i mindre end et år frem til FV88, da hun blev boligminister frem til FV90. Hun var folketingsmedlem fra 1979 til 1998 og tillige borgerrepræsentant i København fra 1962 frem til 1987.

FOLKETINGET

MF for Alternativet fortryder og trækker sit kandidatur

Folketingsmedlem Roger Matthisen (ALT), der blandt andet er sit partis landdistrikts- og ø-ordfører, har trukket sit kandidatur til næste valg. Han begrundet blandt andet sit farvel med, at han er led og ked af det politiske system.

ALTERNATIVET

Alternativet opgraderer fra fjerde- til tredjesuppleant

Julius Graakjær Grantzau har overtaget pladsen i Alternativets folketingsgruppe efter Josephine Fock (ALT), som har forladt Folketinget for at blive integrationsdirektør i Dansk Flygtningehjælp. Julius Graakjær Grantzau er partiets tredjesuppleant i Østjyllands Storkreds og havde i første omgang meldt fra, men får nu alligevel pladsen i stedet for fjerdesuppleant Vibeke Genefke, som i første omgang blev meldt ud som afløser.

SKAT

Skatteankestyrelsen henter ny direktør hos Skattestyrelsen

Winnie Helene Jensen udnævnes til ny styrelsesdirektør for Skatteankestyrelsen med virkning fra 1. januar 2019. Hun er uddannet cand.jur. fra Københavns Universitet og kommer fra en stilling som fagdirektør for Jura i Skattestyrelsen. Skatteankestyrelsen er en uafhængig myndighed, der behandler klager over afgørelser fra den nye skatteforvaltning og Skatterådet.

Organisationer

BEDRE PSYKIATRI

Knud Aarup ny landsformand for Bedre Psykiatri

Tidligere direktør i Socialstyrelsen og tidligere direktør i Horsens og Randers Kommune Knud Aarup er blevet valgt til landsformand for Bedre Psykiatri. I februar i år måtte den tidligere landsformand Birgit Elgaard efter længere tids fravær på grund af sygdom træde tilbage fra posten.

DANSK INDUSTRI

Nuværende direktør forlader Dansk Industri

Karsten Dybvad stopper som administrerende direktør hos Dansk Industri. I stedet er han blevet udsat til at blive ny bestyrelsesformand i Danske Bank. Karsten Dybvad kom i 2010 til DI fra posten som departementschef i Statsministeriet. DI oplyser, at der skal findes ny administrerende direktør, men at Karsten Dybvad vil fortsætte i DI længe nok til at sikre 'en god overgangsfase for alle parter'.

DANSKE HAVNE

Konservatives pressechef rykker til Danske Havne

1. november starter Konservatives pressechef, Morten Scheelsbeck, i Danske Havne. Her får han ansvaret for kommunikation og presse. Han har været en fast del af De Konservative de sidste fem et halvt år. Først som presserådgiver og de sidste to år som pressechef. Han var byrådsmedlem i Solrød Kommune valgt for Konservative fra starten af 2014 til slutningen af 2017. Derudover er hans søster Merete Scheelsbeck medlem af Folketinget for De Konservative.

DANSKE FÆRGER

Ny topchef og bestyrelsesformand til Danske Færger

Carsten Grøne Jensen bliver ny administrerende direktør i Danske Færger. Frantz Palludan bliver ny bestyrelsesformand og erstatter Steen Ertberg Christensen. Positionen som næstformand får også et nyt ansigt med Søren Jespersen, der overtager posten fra nuværende næstformand Peter Norborg. Danske Færger står for driften af en række færgeruter til og fra øerne Als, Fyn, Fanø, Langeland, Lolland, Falster, Sjælland og Samsø.

Audienz

Følgende har været hos dronningen d. 14.10., 29.10. eller 12.11. for at takke for Dannebrogssordenen:

Nils Borring
borgmester i Favrskov

Flemming Nørgaard
kommunalbestyrelsesmedlem i Favrskov

Lars Holk Storgaard
kommunalbestyrelsesmedlem i Favrskov

Anders Nørgaard
fhv. kommunalbestyrelsesmedlem i Favrskov

Fødselsdage

15. NOVEMBER

40 år

Folketingsmedlem Julie Skovsby (S), 40 år.

19. NOVEMBER

70 år

Tidligere partileder og minister for Centrum-Demokraterne Mimi Jakobsen, 70 år.

2. DECEMBER

85 år

Historiker og forfatter Søren Mørch, 85 år.

10. DECEMBER

70 år

Folketingsmedlem Jan Erik Messmann (DF), 70 år.

11. DECEMBER

100 år

Professor i historie og forfatter Erling Bjøl, 100 år.

DKNYT

dknyt er først med den seneste udvikling på den kommunal- og landspolitiske dagsorden. Bestil et gratis prøveabonnement på www.dknyt.dk eller ring 46 35 33 43.

Vore konsulenttydelser

- Det nye byråd/udvalg – arven fra det gamle byråd/udvalg
- Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab
- Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere
- Studieture for politikere, ledergrupper, chefforeninger m.fl.
- Visions- og strategiprocesser for byråd, udvalg, direktør og ledergrupper
- Det lokale demokrati og aktivt medborgerskab
- Chef-til-leje

Brug proceskonsulenter med toplædererfaring. Den erfaring har vi!
Tlf. 7022 0272
www.hcvestergaard.dk

Lundgaard Konsulenterne

- Rekruttering af ledere og nøglemedarbejdere
- Visions- og strategiprocesser for den politiske- og administrative ledelse
- Netværksanalyse – vi kan vise hvordan organisationen *i virkeligheden* arbejder sammen
- Udvikling af ledere og ledergrupper – med eller uden typeprofilværktøjer
- Sparring/coaching med toppolitikere og ledere

Af Suzanne Moll. Molløs

Løgneren har let spil, men sandheden lever

Fox News er ikke alene om at levere tendentiøs journalistik til amerikanerne. "CNN i USA forsømmer ingen anledning til at gå i krig mod præsidenten. Dermed har massemedierne gjort sig selv til part i sagen," skriver Suzanne Moll.

Foto: Ritzau Scanpix

Med mordet på den saudiarabiske journalist Jamal Khashoggi på hans eget lands konsulat i Tyrkiet blev endnu en journalist føjet til en kedelig statistik.

Alene i 2018 er foreløbig 62 journalister blevet dræbt under udførelsen af deres hverv. 45 af dem direkte i forbindelse med afdækning af korruption, politiske skandaler, organiseret kriminalitet med videre. 17 af disse dødsfald er endnu uopklarede. Dette har fået organisationen UNESCO til at starte en kampagne under sloganet "Truth Never Dies", der blandt andet indebar, at Eiffeltårnet blev mørkelagt i et minut den 2. november, dagen, hvor vi markerer bekæmpelse af vold imod journalister.

I sin essens er kritisk journalistik bestræbelser på at afdække noget, nogen ønsker skjult. Og de mange dødsfald viser desværre, at det kan være med livet som indsats.

At en stat som Saudi-Arabien har andre juridiske standarder er grumt. Men ikke så overraskende. Og dog. For denne livsfarlige tendens er bare toppen af et isbjerg, der begynder at tegne sig. Journalistik er i disse år udsat for grundlæggende kritik, og i flere sammenhænge lægger den frie presse ryg til mindst talt utraditionelle og førhen uhørte beskyldninger.

Åbenlyst had til kritiske journalister

USA's nuværende præsident er det groteske symbol på tendensen, når han med sine nær-

mest lystbetonede angreb på mediernes "fake news", som han kalder dem, fyrer den ene svada af efter den anden om, hvor fuldstændig utroværdige journalister er. Publikum til Trumps valgmoder optræder med åbenlys foragt og forholder sig til tider truende overfor det pressekorps, der altid følger en amerikanske præsident.

Desværre spiller de amerikanske medier også en kedelig rolle, for vi oplever i stigende grad, at den journalistiske standard om upartiskhed i nyhedsdækning bliver kompromitteret. Ikke noget kønt syn for nogen. Og det gælder ikke alene den højrekonservative kanal Fox News. Også liberale kanaler som CNN og MSNBC News har klart valgt side. Amerikanske CNN er langt mere partisk end den internationale version, vi kender her i Danmark. CNN i USA forsømmer ingen anledning til at gå i krig mod præsidenten. Dermed har massemedierne gjort sig selv til part i sagen.

Sandhed med fraklip

Herhjemme er tendensen, at store aviser som Berlingske og Politiken forsøger at servicere hvert sit publikum primært via debatstoffet. Det er sådan set ikke nyt, men mere problematisk er det, at den journalistiske prioritering bliver skævt.

Redigering er at vælge, men de valg, man træffer, siger også noget om afsenderen, og vi bærer alle et ansvar for at sikre journalisters

arbejdsvilkår. Omvendt har medierne også et ansvar for at opføre sig således, at god pressekik holdes i hævd. Derfor har vi blandt andet Pressenævnet, hvor man kan indklage sager, hvis man føler sig skidt behandlet. Desværre har Folketinget også for nylig vedtaget en ny offentlighedslov, der begrænser journalister i deres arbejde med at kigge myndighederne efter i sømmene.

Der sættes i disse år spørgsmålstegn ved journalisters arbejde og metoder, og der er god grund til at være skeptisk.

En del af forklaringerne på dette normskred kan ligge i de muligheder, vi som borgere har for at publicere vores egne meninger.

Vi er blevet vores egne udgivere og kan styre det billede, vi viser af os. Det kan politikere og beslutningstagere også, og på den måde kan de undgå kritiske spørgsmål og irriterende gravning i emner, de ikke ønsker belyst.

Medierne har selv et ansvar

Politiske partier og store firmaer har deres egne kanaler, som drøner udenom de traditionelle medier for i stedet at lancere initiativer og kampagner på de sociale medier. Smarte folkevalgte politikere melder ud, at de ikke ønsker at tale med journalister. Det er i sig selv absurd, for vi taler om folk, der er valgt af folket, men altså ikke ønsker at være til rådighed for samme. De kan slippe afsted med det, fordi journalister i stigende grad udsættes for kritik.

"Vi er blevet vores egne udgivere, og kan styre det billede vi viser af os. Det kan politikere og beslutningstagere også..."

Medgivet - medierne spiller selv en stor rolle i denne udvikling. Små problemer blæses stort op, og alt for mange overfladiske spørgsmål publiceres hver dag sammen med spaltesvis af ligegyldigt indhold. Men selvom det kan se legende let ud, er journalistik faktisk et håndværk, og som sådan er der en standard. Præcis det samme er tilfældet for andre håndværk. Man ringer efter en murer, når der skal mures, og man ringer efter en tømrer, når der skal bygges i træ. Jovist er der byggermarkeder, men gør det selv-folk kender for det meste deres begrænsning. De ved, hvornår der skal professionel hjælp til. Dette bør også gælde for journalistisk arbejde.

Den slidte frase "sandheden er krigens første offer" er omskrevet af UNESCO til "sandheden dør aldrig".

"Sandheden kommer altid frem," kunne man tilføje. Og håbe, det holder stik. ●